

Ontwikkeling van de Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen

Karin Beijersbergen

Laat weten hoe het zit!

Gedetineerdensurvey 2016

Waarom meedoen?

- U kunt uw mening geven over de leefomstandigheden in de inrichting
- De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt om uw inrichting te verbeteren
- Het invullen van de vragenlijst is anoniem, we weten niet welke lijst van u is

Colofon

Universiteit Leiden
Faculteit der Rechtsgeleerdheid
Instituut voor Strafrecht & Criminologie
Steenschuur 25
2311 ES Leiden

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Dienst Justitiële Inrichtingen
Directie Bestuursondersteuning
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag

Begeleidingscommissie

Voorzitter

Dhr. prof. dr. P.H. van der Laan

Hoogleraar Reclassering, Vrije Universiteit Amsterdam /
senior onderzoeker, Nederlands Studiecentrum voor
Criminaliteit en Rechtshandhaving

Leden

Dhr. prof. dr. mr. L.M. Moerings

Dhr. dr. T. Molleman

Hoogleraar Penologie, Universiteit Leiden
Strategisch managementadviseur, Dienst Justitiële
Inrichtingen

Dhr. R. Scherf

Adviseur strategie, Dienst Justitiële Inrichtingen

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Samenvatting.....	5
Summary	7
1. Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding onderzoek.....	9
1.2 Doelstelling onderzoek.....	10
1.3 Onderzoeksmethoden.....	10
1.4 Leeswijzer	11
2 Het begrip leefklimaat.....	12
2.1 Het begrip leefklimaat.....	12
2.2 Meten van het leefklimaat	13
3 Ontwikkeling van de pilotversie van de LVPI	14
3.1 Uitgangspunten bij de ontwikkeling van een nieuw leefklimaatmeetinstrument.....	14
3.2 Ontwikkeling van de pilotversie van de LVPI	14
4 Pilotstudie met de LVPI	19
4.1 Opzet en uitvoering pilotstudie.....	19
4.2 Respons pilotstudie	21
4.3 Wat draagt bij aan een hoge respons?.....	22
5 Psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI	25
5.1 Inleiding.....	25
5.2 Factorstructuur.....	25
5.3 Betrouwbaarheid.....	28
5.4 Validiteit	28
5.4.1 Indruksvaliditeit.....	30
5.4.2 Inhoudsvaliditeit.....	30
5.4.3 Constructvaliditeit	30
5.4.4 Criteriumvaliditeit.....	34
6 Aangepaste en definitieve LVPI.....	38
6.1 Inleiding.....	38
6.2 Algemene wijzigingen.....	38
6.3 Specifieke wijzigingen in de leefklimaatvragen.....	38

6.4	Specifieke wijzigingen in de overige vragen.....	39
6.5	Aangepaste en definitieve LVPI.....	40
7	Conclusies.....	42
7.1	Samenvatting.....	42
7.2	Aanbevelingen voor verder onderzoek.....	44
7.2.1	Aanbevelingen met betrekking tot de LVPI.....	44
7.2.2	Aanbevelingen met betrekking tot het afnemen van de LVPI.....	45
7.2.2	Aanbevelingen met betrekking tot het meten van het leefklimaat.....	46
7.3	Slotconclusie.....	46
	Referenties.....	47
	Bijlage 1: Pilotversie van de LVPI.....	51
	Bijlage 2: Geroteerde factorladingen exploratieve factoranalyse middels ‘pairwise deletion’.....	61
	Bijlage 3: Geroteerde factorladingen exploratieve factoranalyse middels ‘listwise deletion’.....	68
	Bijlage 4: Schalen van de pilotversie van de LVPI in de psychometrische kwaliteit analyses.....	75
	Bijlage 5: LVPI.....	78
	Bijlage 6: Overzicht domeinen en aspecten van de LVPI.....	89

Voorwoord

In opdracht van de Dienst Justitiële Inrichtingen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie is een nieuw instrument ontwikkeld voor het meten van het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals dit wordt ervaren door gedetineerden. De psychometrische kwaliteit van het ontwikkelde meetinstrument, de Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen (LVPI), is getoetst bij een panel van alle gedetineerden in negen penitentiaire inrichtingen. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode januari t/m juni 2016.

Dit onderzoek is tot stand gekomen dankzij de bijdragen van velen. Allereerst wil ik de medewerkers van de negen penitentiaire inrichtingen hartelijk bedanken voor de medewerking en hulp bij de afname van de vragenlijst. Zij vormden een essentiële schakel tussen de gedetineerden en het onderzoeksteam. Uiteraard was de medewerking van alle gedetineerden eveneens cruciaal voor het slagen van het onderzoek. Ook mijn stagiaires en student-assistenten wil ik graag bedanken. In het bijzonder gaat mijn dank uit naar Romy Wajon, Mandy van Eert, Ruben Ploeg en Daniëlle Dob. Dankzij hen verliep de dataverzameling in de penitentiaire inrichtingen uitstekend en is er een mooie respons behaald. Joost de Looff, Ron Scherf, Nol van Gemmert en Eddy Brand wil ik graag hartelijk bedanken voor de prettige samenwerking en ondersteuning vanuit DJI. Prof. dr. Paul Nieuwbeerta en dr. Anja Dirkzwager wil ik bedanken voor hun feedback op eerdere versies van de vragenlijst en dit rapport. Tot slot gaat mijn dank uit naar de begeleidingscommissie die voor dit onderzoek was samengesteld. De commissie, bestaande uit prof. dr. Peter van der Laan (voorzitter), prof. dr. mr. Martin Moerings, dr. Toon Molleman en Ron Scherf, heeft door haar kritische blik en constructieve commentaar een belangrijke bijdrage geleverd aan dit onderzoek.

dr. Karin Beijersbergen

Leiden, juni 2016

Samenvatting

In opdracht van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie is een nieuwe vragenlijst ontwikkeld en getest voor het meten van het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals dit wordt ervaren door gedetineerden. In de eerste fase van het onderzoek is de pilotversie van de Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen (LVPI) ontwikkeld. Deze vragenlijst is tot stand gekomen op basis van literatuuronderzoek inclusief bestaande leefklimaatvragenlijsten en specifieke wensen van DJI. De pilotversie van de LVPI bestaat uit een basisdeel, dat algemene universele leefklimaataspecten bevat die ook van belang zijn in andere justitiële sectoren, en een sector- en tijdspecifiek deel, dat leefklimaataspecten bevat die kunnen variëren per sector en over de tijd. De leefklimaataspecten in de vragenlijst vallen binnen zeven overkoepelende domeinen: 1) autonomie, 2) contacten binnen de inrichting, 3) contacten met de buitenwereld, 4) dagbesteding, 5) veiligheid en orde, 6) fysiek welbevinden en voorzieningen en 7) sector- en tijdspecifiek. Naast de leefklimaataspecten bevat de pilotversie van de LVPI ook vragen over de achtergrondkenmerken van gedetineerden, de verblijfskenmerken van de detentie en mogelijke gevolgen van het leefklimaat.

In de tweede fase is een pilotstudie uitgevoerd, waarbij de pilotversie van de LVPI is afgenomen onder gedetineerden in negen door DJI geselecteerde penitentiaire inrichtingen. In elke inrichting waren gedurende een week onderzoeksassistenten van de Universiteit Leiden aanwezig om gedetineerden uitleg te geven over het onderzoek, ze te motiveren om mee te werken en de vragenlijst uit te reiken en op te halen. Daarnaast zijn in elke inrichting interviews gehouden met enkele gedetineerden om meer zicht te krijgen op de begrijpelijkheid en volledigheid van de vragenlijst. In totaal hebben 1.380 gedetineerden (66%) de vragenlijst ingevuld.

In de derde fase is met de gegevens van de pilotstudie de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI onderzocht. Hierbij is gekeken naar de factorstructuur, de interne consistentie en vier vormen van validiteit (indruks-, inhouds-, construct- en criteriumvaliditeit). De veronderstelde factorstructuur is grotendeels teruggevonden; slechts twee schalen en enkele stellingen konden in de factoranalyses niet worden onderscheiden. De interne consistentie van de schalen bleek goed te zijn. Verder is steun gevonden voor de verschillende vormen van validiteit, al bleek wel dat de begrijpelijkheid van de vragenlijst verbeterd diende te worden.

In de vierde fase is de LVPI aangepast en verbeterd op basis van de resultaten van het psychometrische kwaliteitsonderzoek. Hierbij is een aantal algemene wijzigingen doorgevoerd, zoals het in dezelfde richting formuleren van alle stellingen binnen één schaal, het uitbreiden van sommige antwoordcategorieën en het uitleggen of vervangen van moeilijke woorden en zinnen in de vragenlijst. Daarnaast zijn enkele schalen verwijderd of samengevoegd en zijn enkele stellingen verwijderd. Tot slot zijn er twee nieuwe items toegevoegd die de gedetineerden misten in de pilotversie van de vragenlijst. De aangepaste en definitieve LVPI bestaat uit 111 items en het invullen duurt ongeveer 20 minuten. De LVPI bevat 24 leefklimaataspecten en net als bij de pilotversie van de LVPI vallen deze binnen zeven domeinen. Naast de leefklimaataspecten wordt ook gevraagd naar gedetineerdenkenmerken, verblijfskenmerken en mogelijke gevolgen van het leefklimaat.

Op basis van het onderzoek worden enkele aanbevelingen voor toekomstig onderzoek gedaan. Een paar belangrijke aanbevelingen zijn: 1) de aanbeveling om de LVPI zo aan te passen dat deze geschikt is voor alle justitiële sectoren (gevangeniswezen, justitiële jeugdinstellingen, forensisch psychiatrische centra en vreemdelingenbewaring); 2) de aanbeveling om te onderzoeken wat het effect is van het wel of niet door elkaar zetten van de stellingen van verschillende leefklimaat-schalen in de vragenlijst; 3) de aanbeveling om enkele responsverhogende maatregelen te implementeren bij toekomstige LVPI afnames, zoals het aanbieden van een presentje aan gedetineerden en het

individueel benaderen van gedetineerden; 4) de aanbeveling om bij toekomstig leefklimaatonderzoek een multimethode benadering toe te passen en dus niet alleen de LVPI af te nemen, maar ook andere methoden toe te passen, zoals focusgroepen met gedetineerden, observatie en objectieve leefklimaatmaten.

Concluderend is met de onderhavige studie een betrouwbare en valide vragenlijst ontwikkeld om het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals deze wordt ervaren door gedetineerden in kaart te brengen. Met de LVPI heeft DJI dus een meetinstrument in handen waarmee het leefklimaat in de penitentiaire inrichtingen vanuit het perspectief van de gedetineerden adequaat gemeten en gemonitord kan worden, en daarmee het leefklimaat (verder) bevorderd kan worden.

Summary

Commissioned by the Custodial Institutions Agency of the Dutch Ministry of Security and Justice, a new questionnaire was developed and tested for measuring the living environment in adult correctional institutions as perceived by the prisoners. In the first part of the study, the pilot version of the living environment questionnaire called the 'Leefklimaat Vragenlijst Penitentiare Inrichtingen' (LVPI) was developed. This questionnaire was developed on the basis of the literature including existing living environment questionnaires, and specific wishes of the Custodial Institutions Agency. The pilot version of the LVPI exists of a core part, which includes universal living environment aspects which are relevant to other types of correctional institutions as well, and an 'institution type and time' specific part, which includes living environment aspects that can vary over time and between different types of institutions. The living environment aspects in the questionnaire relate to seven domains: 1) autonomy, 2) contacts inside the institution, 3) contacts with the outside world, 4) daytime activities, 5) safety and order, 6) physical well-being and services, and 7) 'institution type and time' specific. Besides living environment aspects, the pilot version of the LVPI includes questions about background characteristics of prisoners, detention characteristics of prisoners, and possible outcomes of the living environment.

In the second part of the study a pilot study was conducted in which prisoners of nine adult correctional facilities filled out the pilot version of the LVPI. In each institution research assistants of Leiden University were present for a week to explain the study to prisoners, to motivate them to participate and to distribute and collect the questionnaires. In addition, in each institution interviews were held with some prisoners to gain insight into the intelligibility and completeness of the questionnaire. In total 1,380 prisoners (66%) filled out the questionnaire.

In the third part of the study the psychometric quality of the pilot version of the LVPI was examined. The following psychometric properties were studied: factor structure, internal consistency, face validity, content validity, construct validity, and criterion validity. The hypothesized factor structure was largely confirmed; only two scales and a few items were not distinguished in the factor analyses. The internal consistency of the scales appeared to be good. Furthermore, support was found for the different types of validity, although the intelligibility of the questionnaire needed some improvement.

In the fourth part of the study the LVPI was adjusted and improved based on the results of the psychometric quality study. First, some general modifications were executed, like formulating all statements within one scale in the same direction, expanding some response categories, and explaining or replacing difficult words and sentences in the questionnaire. In addition, some scales were removed or combined, and some statements were eliminated. Finally, two new items were added to the questionnaire, because prisoners missed these questions in the pilot version. The adjusted and final LVPI consists of 111 items and filling it out takes about 20 minutes. The LVPI contains 24 living environment aspects, and, like with the pilot version of the LVPI, these aspects relate to seven domains. Besides living environment aspects, the LVPI asks questions about prisoner and detention characteristics, and possible outcomes of the living environment

Based on the current study, several recommendations for future research have been made. A couple of important suggestions are: 1) the recommendation to adjust the LVPI in that way that it is suitable for all types of correctional institutions (institutions of adult prisoners, institutions of juveniles, institutions for forensic mental health care, and institutions of immigration detention), 2) the recommendation to examine the effect of sorting the statements by living environment scale or mixing the statements of different scales in the questionnaire, 3) the recommendation to implement several response-increasing measures for future LVPI data collections, like offering prisoners a small

gift and approaching prisoners individually, 4) the recommendation to use a multimethod approach in future living environment research; thus, including other methods besides the LVPI, like focus groups with prisoners, observation, and objective measures of the living environment.

To conclude, with the present study a reliable and valid questionnaire was developed to measure the living environment in adult correctional institutions as perceived by the prisoners. The LVPI gives the Custodial Institutions Agency an instrument to adequately measure and monitor the living environment in adult correctional institutions as experienced by prisoners, which could inform further improvements in the living environment.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

In Nederland komen jaarlijks ongeveer 40.000 volwassen personen binnen in één van de penitentiaire inrichtingen (Linckens & De Looff, 2015). Gedurende hun detentieperiode zijn zij toevertrouwd aan de zorg van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). De belangrijkste taak van DJI is de tenuitvoerlegging van de vrijheidsbenemende straffen, zodat gepleegde misdrijven worden vergolden en verdere criminaliteit wordt voorkomen (Dienst Justitiële Inrichtingen, 2011). De eisen waaraan deze uitvoering van de vrijheidsstraf moet voldoen worden onder andere beschreven in het Masterplan DJI 2013-2018 (Dienst Justitiële Inrichtingen, 2013). DJI streeft naar a) een veilig klimaat voor personeel en gedetineerden, b) zelfredzame gedetineerden door gedetineerden meer eigen verantwoordelijkheid te geven, c) een menswaardige detentie waarbij de detentieschade wordt beperkt en gedetineerden respectvol en eerlijk worden bejegend, en d) een verantwoorde terugkeer van de gedetineerden naar de samenleving. Kortom, een centraal uitgangspunt van DJI is om voor alle gedetineerden een menswaardig en stimulerend leefklimaat te creëren.

Het creëren van een menswaardig en stimulerend leefklimaat in de penitentiaire inrichtingen is van groot belang om een aantal redenen. Allereerst omdat in Nederland een humaan leefklimaat en het beperken van eventuele detentieschade een belangrijk uitgangspunt is bij het opleggen en uitvoeren van vrijheidsbenemende straffen (Dienst Justitiële Inrichtingen, 2013). Daarnaast is het creëren van een menswaardig en stimulerend leefklimaat belangrijk omdat het van invloed kan zijn op de veiligheid en het welzijn van gedetineerden en personeel, en daarmee samenhangend op de beheersbaarheid in penitentiaire inrichtingen. Onderzoek onder mannelijke, vrouwelijke en jeugdige gedetineerden heeft bijvoorbeeld laten zien dat aspecten als een rechtvaardige bejegening door het personeel, regelmatig bezoek van familie of vrienden, een positief oordeel over het aantal uren en de inhoud van het dagprogramma in detentie en een goede omgang met medegedetineerden samenhangen met minder misdragingen en minder psychische problemen bij gedetineerden (o.a. Beijersbergen, Dirkzwager, Eichelsheim, Laan, & Nieuwbeerta, 2013; Beijersbergen, Dirkzwager, Eichelsheim, Van der Laan, & Nieuwbeerta, 2015; Brons, Dirkzwager, Beijersbergen, Reef, & Nieuwbeerta, 2013; Gover, MacKenzie, & Armstrong, 2000; Molleman, 2011; Reisig & Mesko, 2009; Slotboom, Menting, & Bijleveld, 2009; Van der Laan & Eichelsheim, 2013; Wooldredge, 1999; Wright, 1991). Ook zijn er aanwijzingen dat aspecten van het leefklimaat gedurende detentie van invloed zijn op de kans op crimineel gedrag na detentie (Beijersbergen, Dirkzwager, & Nieuwbeerta, 2016; Chen & Shapiro, 2007; Dowden & Andrews, 2004; Schubert, Mulvey, Loughran, & Losoya, 2012).

Om een menswaardig en stimulerend leefklimaat in penitentiaire inrichtingen te bewerkstelligen en te behouden is meer kennis over en inzicht in het leefklimaat nodig. Hoewel DJI de afgelopen jaren het leefklimaat in de penitentiaire inrichtingen reeds monitorde middels de zogenaamde 'Gedetineerdersurvey', wil DJI een nieuw meetinstrument ontwikkeld hebben dat voldoet aan de huidige wetenschappelijke inzichten binnen de leefklimaatliteratuur. Om deze reden heeft DJI opdracht gegeven tot twee onderzoeken. Allereerst hebben Boone, Althoff en Koenraadt (2016) een literatuuronderzoek uitgevoerd naar de aspecten van het leefklimaat in justitiële inrichtingen. Ten tweede heeft DJI opdracht gegeven voor het huidige onderzoek, waarin een nieuw instrument is ontwikkeld en getest voor het meten van het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals dit wordt ervaren door gedetineerden.

1.2 Doelstelling onderzoek

Gezien het belang van een menswaardig en stimulerend leefklimaat in penitentiaire inrichtingen, is het voor DJI belangrijk om dit leefklimaat betrouwbaar, valide en gedetailleerd te kunnen meten en monitoren. Het algemene doel van het onderhavige onderzoek was dan ook het ontwikkelen van een meetinstrument waarmee DJI het leefklimaat in de penitentiaire inrichtingen vanuit het perspectief van de gedetineerden adequaat kan meten, en daarmee het leefklimaat (verder) kan bevorderen. Hierbij diende de psychometrische kwaliteit van het instrument getoetst te worden bij een panel van alle gedetineerden in negen – door DJI geselecteerde – penitentiaire inrichtingen. Daarnaast was er nog een aanvullend doel: het nieuw ontwikkelde meetinstrument gebruiken om het leefklimaat in de negen geselecteerde inrichtingen in kaart te brengen. De reden hiervoor was dat dit bij de laatste afname van de Gedetineerdersurvey in 2014 niet mogelijk was, doordat deze negen inrichtingen toen onvoldoende respons (minder dan 35%) behaalden.¹

1.3 Onderzoeksmethoden

Het onderzoek bestond uit een aantal fasen. In de eerste fase is een pilotversie van het instrument ontwikkeld om het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals ervaren door gedetineerden te meten. Hiervoor zijn relevante (inter)nationale publicaties bestudeerd, waaronder de literatuurstudie van Boone, Althoff en Koenraadt (2016) naar de aspecten van het leefklimaat in justitiële inrichtingen. Daarnaast zijn bestaande meetinstrumenten voor het leefklimaat in justitiële inrichtingen geraadpleegd en is bekeken welke aspecten en items in deze instrumenten aan bod komen. Ook zijn de specifieke wensen van DJI meegenomen bij de ontwikkeling van het nieuwe meetinstrument. Het meetinstrument is een schriftelijke vragenlijst geworden, genaamd de Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen (LVPI), welke gedetineerden individueel kunnen invullen.

In de tweede fase is een pilotstudie uitgevoerd, waarbij de pilotversie van de LVPI is afgenomen onder gedetineerden in negen door DJI geselecteerde penitentiaire inrichtingen. In elke inrichting waren gedurende een week onderzoeksassistenten aanwezig om gedetineerden uitleg te geven over het onderzoek, ze te motiveren om mee te werken en de vragenlijst uit te reiken en op te halen. Daarnaast zijn in elke inrichting interviews gehouden met enkele gedetineerden om meer zicht te krijgen op de begrijpelijkheid van de vragenlijst en te onderzoeken of gedetineerden aspecten van het leefklimaat missen in de vragenlijst. In totaal hebben 1.380 gedetineerden uit de negen inrichtingen de vragenlijst ingevuld, wat overeenkomt met een respons van 66%. De ingevulde vragenlijsten zijn vervolgens ingescand en ingelezen middels een speciaal scanapparaat van DJI.

In de derde fase zijn de gegevens van de pilotstudie geanalyseerd om de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI te onderzoeken. Hierbij is gekeken naar een aantal essentiële psychometrische eigenschappen: de factorstructuur, de betrouwbaarheid en de validiteit van de vragenlijst. In de laatste fase is de LVPI aangepast en verbeterd op basis van de resultaten van het psychometrische kwaliteitsonderzoek.

¹ Dit aanvullende doel maakt geen onderdeel uit van dit rapport. De leefklimaatresultaten van deze negen inrichtingen worden beschreven in interne inrichtingsrapportages.

1.4 Leeswijzer

In deze studie is een nieuw instrument ontwikkeld en getest voor het meten van het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals dit wordt ervaren door gedetineerden. Het onderhavige rapport bestaat uit zeven hoofdstukken. In dit eerste hoofdstuk zijn de aanleiding, de doelstelling en de aanpak van het onderzoek beschreven. In het tweede hoofdstuk wordt ingegaan op het begrip leefklimaat. Hierbij komt de betekenis van het begrip leefklimaat aan bod en wordt beschreven hoe het leefklimaat tot dusver is gemeten in de (inter)nationale literatuur. In het derde hoofdstuk wordt de ontwikkeling van de pilotversie van de LVPI uiteengezet. Vervolgens wordt in het vierde hoofdstuk de opzet en uitvoering van de pilotstudie beschreven. Het vijfde hoofdstuk gaat in op de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI, gebruikmakend van de gegevens van de pilotstudie. Het zesde hoofdstuk beschrijft hoe de LVPI is aangepast op basis van het onderzoek naar de psychometrische kwaliteit en geeft de definitieve versie van de LVPI. Tot slot, bevat het zevende hoofdstuk de conclusies van het onderzoek.

2 Het begrip leefklimaat

2.1 Het begrip leefklimaat

De notie dat penitentiaire inrichtingen een bepaald leefklimaat of atmosfeer hebben wordt al geruime tijd erkend (Moos, 1975). Het begrip leefklimaat is echter geen eenduidige term om twee redenen. Allereerst worden er verschillende termen gebruikt om dit fenomeen te beschrijven. DJI heeft hier de term leefklimaat aan gegeven (Boone et al., 2016), maar in de literatuur wordt bijvoorbeeld ook gesproken over: 'social climate' (Moos, 1975; Schalast, Redies, Collins, Stacey, & Howells, 2008; Toch, 1977; Tonkin, 2015), 'prison climate' (Ross, Diamond, Liebling, & Saylor, 2008), 'prison environment' (Saylor, 1984; Wright, 1985, 1991), 'moral climate' (Liebling, 2011), 'group climate' (Van der Helm, Stams, & Van der Laan, 2011), 'ward atmosphere' (Moos, 1974) en 'institutional climate' (Ros, Van der Helm, Wissink, Stams, & Schaftenaar, 2013). Er zijn dus vele synoniemen voor het begrip leefklimaat.

Ten tweede wordt het begrip leefklimaat op verschillende manieren gedefinieerd en omschreven. In de jaren '70 werd het begrip voor het eerst gebruikt in relatie tot penitentiaire inrichtingen. Moos (1975) omschreef het klimaat als het karakter of de persoonlijkheid van een omgeving. Volgens Moos hebben instellingen en organisaties, net als mensen, een unieke persoonlijkheid. Wright (1993) omschreef het sociaal klimaat als een aantal eigenschappen die a) een organisatie van andere organisaties onderscheidt, b) relatief duurzaam is en c) invloed heeft op het gedrag van de leden van de organisatie. Volgens Ross en collega's (2008) bestaat het detentieklimaat uit de sociale, emotionele, organisatorische en fysieke kenmerken van een justitiële inrichting zoals deze ervaren worden door de gedetineerden en het personeel. Tonkin (2015) definieerde het sociaal klimaat als een multifactorieel begrip, bestaande uit verschillende componenten die beschrijven hoe een bepaalde afdeling wordt ervaren door de gedetineerden of het personeel. In de voorloper van het huidige onderzoek, de literatuurstudie van Boone en collega's (2016), werd een functionele definitie van het begrip leefklimaat gegeven: "Die aspecten van het verblijf in justitiële inrichtingen die van invloed zijn op het welbevinden en/of gedrag van de bewoners tijdens en na afloop van het verblijf" (p. 130). Kortom, een eenduidige definitie van het leefklimaat ontbreekt in de literatuur.

Ondanks de arbitraire aanduiding en de uiteenlopende definities van het begrip leefklimaat, is het niet moeilijk om een voorstelling te maken bij de betekenis ervan en is het helder dat het leefklimaat een veelomvattend begrip is. Het kan diverse aspecten beslaan, zoals veiligheid, bejegening en steun door het personeel, dagprogramma, persoonlijke ontwikkeling, autonomie, omgang met medegedetineerden, privacy, mogelijkheden tot contact met de buitenwereld en gebouwkenmerken. Er is dus sprake van een multidimensioneel begrip.

In de studie van Boone en collega's (2016) werd op basis van de (inter)nationale literatuur een overzicht gegeven van de verschillende aspecten van het leefklimaat in justitiële inrichtingen. De auteurs onderscheidden zes aspecten van het leefklimaat: (1) autonomie, (2) veiligheid, (3) contacten binnen de inrichting (contacten tussen personeel en gedetineerden, en tussen gedetineerden onderling), (4) contacten met de buitenwereld, (5) een zinvolle dagbesteding (inclusief re-integratie) en (6) fysiek welbevinden (zoals voeding, nachtrust en beweging). Daarnaast werden drie 'determinanten' van het leefklimaat onderscheiden: (1) gebouwkenmerken, (2) personeelskenmerken en (3) samenstelling van de gedetineerdenpopulatie. Deze determinanten werden gezien als omstandigheden die voorwaardenscheppend zijn voor een positief leefklimaat. De auteurs gaven aan dat deze indeling van aspecten en determinanten als een kapstok is bedoeld, aangezien de indeling voor discussie vatbaar is en ook anders ingedeeld had kunnen worden.

In het huidige onderzoek wordt aangesloten bij de verschillende definities die in de literatuur worden gegeven voor het begrip leefklimaat. Het leefklimaat wordt als volgt gedefinieerd: *Het leefklimaat bestaat uit verschillende aspecten die de leefomstandigheden in de justitiële inrichting weergeven en die mogelijk van invloed zijn op het gedrag en welbevinden van de justitiabelen.*

2.2 Meten van het leefklimaat

Gezien het belang van het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen voor zowel de veiligheid en het welzijn van gedetineerden en personeel in detentie als het gedrag van ex-gedetineerden na detentie, is het belangrijk om het leefklimaat betrouwbaar, valide en gedetailleerd te kunnen meten. De afgelopen jaren is het monitoren van het leefklimaat dan ook een belangrijke bezigheid geworden in justitiële inrichtingen wereldwijd. Bijvoorbeeld in de Verenigde Staten (Beck et al., 1993; Saylor, 1984), het Verenigd Koninkrijk (Liebling, 2004; <http://impact.ref.ac.uk/CaseStudies/CaseStudy.aspx?Id=17133#>) en in Nederland (Henneken-Hordijk & Van Gemmert, 2012; Mol & Henneken-Hordijk, 2008) wordt het leefklimaat in justitiële inrichtingen periodiek in kaart gebracht.

De vraag die dan rijst is hoe het leefklimaat gemeten kan worden. Het leefklimaat kan in kaart worden gebracht met zowel objectieve als subjectieve maten. Het aspect veiligheid kan bijvoorbeeld gemeten worden door het aantal geweldsincidenten in een inrichting vast te stellen (objectieve maat van veiligheid), maar ook door gedetineerden te vragen hoe veilig zij zich in de inrichting voelen (subjectieve maat van veiligheid). Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor het aspect gebouw: zo kan er gekeken worden naar het bouwjaar van de inrichting en de afdelingsgrootte (objectieve maten van gebouw), maar er kan ook gevraagd worden aan gedetineerden hoe zij het gebouw ervaren (subjectieve maat van gebouw). Dat de subjectieve beleving niet overeen hoeft te komen met objectieve/feitelijke maten blijkt bijvoorbeeld uit onderzoek op het gebied van veiligheid(sbeleving) onder burgers (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2015; Pleysier, 2011).

Hoewel het leefklimaat zowel met objectieve als subjectieve maten in kaart kan worden gebracht, is in de (inter)nationale literatuur de nadruk komen te liggen op het meten van het subjectieve leefklimaat. In de voorgaande paragraaf bleek al dat in verschillende definities van het leefklimaat zelfs expliciet is opgenomen dat het leefklimaat wordt bepaald door de belevingswereld van de leden van de organisatie (o.a. Ross et al., 2008; Tonkin, 2015; Wright, 1985). Dit is ook terug te zien in de meetinstrumenten die zijn ontwikkeld om het leefklimaat in kaart te brengen. Deze instrumenten zijn allen grotendeels gericht op de ervaringen van de gedetineerden en het personeel.

Vanaf de jaren '70 zijn er verschillende vragenlijsten ontwikkeld om het leefklimaat te meten zoals dat ervaren wordt door gedetineerden. Dit zijn bijvoorbeeld de 'Correctional Institutions Environment Scale' van Moos (1975), de 'Prison Preference Inventory' van Toch (1977), de 'Prison Environment Inventory' van Wright (1985), de 'Prison Social Climate Survey' van Saylor (1984) en de 'Measurement of Quality of Prison Life' van Liebling (2004). Ook in Nederland heeft DJI een instrument ontwikkeld om het leefklimaat zoals ervaren door gedetineerden in het gevangeniswezen te meten. Deze zogenaamde 'Gedetineerdensurvey' is in 2003, 2004, 2007, 2011 en 2014 afgenomen onder alle gedetineerden in de Nederlandse penitentiaire inrichtingen (o.a. Henneken-Hordijk & Van Gemmert, 2012; Mol & Henneken-Hordijk, 2008).

3 Ontwikkeling van de pilotversie van de LVPI

3.1 Uitgangspunten bij de ontwikkeling van een nieuw leefklimaatmeetinstrument

Om de nieuwste wetenschappelijke inzichten binnen de leefklimaatliteratuur te benutten, heeft DJI opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een nieuw meetinstrument voor het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals dit wordt ervaren door gedetineerden. Hierbij is vooraf door DJI een aantal voorwaarden opgesteld. Allereerst diende het instrument gebaseerd te zijn op de huidige leefklimaatliteratuur inclusief bestaande meetinstrumenten. Ten tweede diende het instrument te bestaan uit enerzijds een basisdeel en anderzijds een sector- en tijdspecifiek deel. Het basisdeel zou algemene, universele leefklimaataspecten moeten bevatten die ook van belang zijn in andere justitiële sectoren. Het sector- en tijdspecifiek deel zou leefklimaataspecten moeten bevatten die betrekking hebben op een bepaalde sector (in dit geval het Gevangeniswezen) en/of in een bepaalde tijdsperiode. Bijvoorbeeld het systeem van promoveren en degraderen is momenteel operationeel binnen het Gevangeniswezen (Dienst Justitiële Inrichtingen, 2013), maar vijf jaar geleden bestond dit nog niet. Ten derde diende het afnemen van het instrument maximaal 20 minuten per gedetineerde te duren. Ten vierde diende het afnemen van het instrument zo min mogelijk een beroep te doen op personele inzet. Ten slotte diende het instrument geschikt te zijn voor rapportage van het leefklimaat op landelijk niveau, inrichtingsniveau en afdelingsniveau binnen een inrichting.

Hoewel DJI vooraf geen voorwaarden had gesteld aan de meetmethode van het meetinstrument, werd al gauw duidelijk dat een vragenlijst het meest voor de hand lag. Hiervoor zijn een tweetal redenen. Allereerst is dit de gebruikelijke methode bij leefklimaatonderzoek. Alle gevonden bestaande leefklimaatmeetinstrumenten betreffen vragenlijsten. Ten tweede is vanuit praktisch oogpunt een vragenlijst de meest logische keuze. Twee alternatieve opties zijn een interview en een computer gestuurde afname. Een interview zou echter te veel arbeidskracht kosten, daar het instrument periodiek wordt afgenomen onder alle (bijna 10.000) gedetineerden in Nederland (Linckens & De Loeff, 2015). Een computer gestuurde afname is in de toekomst misschien mogelijk, maar op dit moment zijn de meeste penitentiaire inrichtingen in Nederland nog niet voorzien van computers, laptops of tablets voor gedetineerden.

3.2 Ontwikkeling van de pilotversie van de LVPI

De pilotversie van de nieuwe vragenlijst, genaamd de Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen (LVPI), werd ontwikkeld door allereerst aspecten van het leefklimaat te kiezen op basis van drie bronnen. De eerste bron was de voorloper van het huidige onderzoek, de door Boone en collega's (2016) uitgevoerde literatuurstudie naar het leefklimaat in justitiële inrichtingen. De tweede bron bestond uit bestaande leefklimaatvragenlijsten. Hierbij is niet alleen gezocht naar bestaande leefklimaatvragenlijsten gericht op penitentiaire inrichtingen, maar ook naar vragenlijsten gericht op justitiële jeugdinstellingen en forensische psychiatrische centra. In Tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de 14 gevonden vragenlijsten. De vragenlijsten zijn ontwikkeld in de periode 1974 t/m 2015. Acht zijn gericht op penitentiaire inrichtingen, drie op justitiële jeugdinstellingen en drie op forensische psychiatrische centra. De derde bron betrof de wensen vanuit DJI. DJI wilde in het basisdeel een aantal aspecten van het leefklimaat uit de Gedetineerdensurvey van 2014 terug zien. Het ging om de aspecten 'veiligheid' en 'druggebruik op de afdeling', en om een vraag over het algemeen oordeel over de inrichting. Daarnaast wilde DJI een vijftal sector- en tijdspecifieke

Tabel 1. Overzicht bestaande leefklimaatvragenlijsten voor justitiële inrichtingen

Bestaande leefklimaatvragenlijsten	Publicatie	Justitiële sector
Ward Atmosphere Scale (WAS)	Moos (1974)	Forens. psychiatrische centra
Correctional Institutions Environment Scale (CIES)	Moos (1975)	Penitentiaire inrichtingen
Prison Preference Inventory (PPI)	Toch (1977)	Penitentiaire inrichtingen
Prison Environment Inventory (PEI)	Wright (1985)	Penitentiaire inrichtingen
Prison Social Climate Survey (PSCS)	Saylor (1984)	Penitentiaire inrichtingen
MacKenzie/Styve/Gover questionnaire (MSG)	MacKenzie, Styve en Gover (1998); Styve, MacKenzie, Gover en Mitchell (2000)	Justitiële jeugdinstellingen
Measurement of Quality of Prison Life (MPQL)	Liebling (2004)	Penitentiaire inrichtingen
Essen Climate Evaluation Schema (EssenCES)	Schalast e.a. (2008); Bulten en Fluttert (2007)	Forens. psychiatrische centra
Scottish Prison Survey (SPS)	Scottish Prison Service (2009)	Penitentiaire inrichtingen
Forensic Satisfaction Scale (FSS)	MacInnes, Beer, Keeble, Rees en Reid (2010)	Forens. psychiatrische centra
Prison Group Climate Instrument (PGCI)	Van der Helm e.a. (2011)	Justitiële jeugdinstellingen
Gedetineerdensurvey 2011 (GS 2011)	Henneken-Hordijk en Van Gemmert (2012)	Penitentiaire inrichtingen
Gedetineerdensurvey 2014 (GS 2014)	Dienst Justitiële Inrichtingen (2014)	Penitentiaire inrichtingen
Jeugdsurvey 2015 (JS 2015)	Dienst Justitiële Inrichtingen (2015b)	Justitiële jeugdinstellingen

aspecten van het leefklimaat in het meetinstrument terug zien. Het ging om de aspecten ‘zelfredzaamheid’, ‘basisvoorwaarden re-integratie’ (legitimatiebewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg), ‘promoveren-degraderen’, ‘detentie- en re-integratieplan’ en ‘herstelgerichte detentie’. Deze vijf thema’s staan centraal in het huidige Gevangenisbeleid (Beerhuizen, Beijersbergen, Noordhuizen, & Weijters, 2015; Bouman, 2015; Dienst Justitiële Inrichtingen, 2013; Molleman & Lasthuizen, 2015).

Op basis van de drie bronnen zijn 27 aspecten van het leefklimaat gekozen voor de pilotversie van de LVPI. Deze aspecten vallen binnen zeven overkoepelende domeinen². De eerste zes domeinen betreffen het basisdeel van de vragenlijst en komen grotendeels overeen met de zes die door Boone en collega’s (2016) werden onderscheiden op basis van de literatuurstudie. Het laatste domein heeft betrekking op het sector- en tijds specifieke deel van de vragenlijst. De zeven domeinen in de pilotversie van de LVPI betreffen: (1) autonomie, (2) contacten binnen de inrichting, (3) contacten met de buitenwereld, (4) dagbesteding, (5) veiligheid & orde, (6) fysiek welbevinden & voorzieningen en (7) sector- en tijds specifiek.

In Tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de domeinen en aspecten van de pilotversie van de LVPI. Tevens staan in Tabel 2 de aspecten uit de geraadpleegde bestaande leefklimaatvragenlijsten weergegeven. Zo is bijvoorbeeld te zien dat in de pilotversie van de LVPI het domein veiligheid & orde bestaat uit drie aspecten (veiligheid, orde en drugs), en dat bijvoorbeeld het aspect ‘veiligheid’ terugkomt in 10 van de 12 geraadpleegde bestaande leefklimaatvragenlijsten. In de onderste rij van Tabel 2 staan de leefklimaataspecten van bestaande vragenlijsten weergegeven die niet terugkomen in de pilotversie van de LVPI. Het is hierbij belangrijk op te merken dat er binnen

² Uitzondering is het aspect “Algemeen oordeel”, dit aspect valt niet binnen één van de domeinen, omdat het een overkoepelend oordeel geeft over de inrichting.

deze aspecten niettemin regelmatig items voorkomen die wel in de pilotversie van de LVPI terug komen. Zo bevat het leefklimaataspect 'groep atmosfeer' van de PGCI onder andere items gericht op veiligheid, vertrouwen en het gebouw. Ook het aspect 'milieu' van de FSS bevat bijvoorbeeld zowel items over de mate van autonomie als het gebouw.

Nadat de aspecten van het leefklimaat voor de pilotversie van de LVPI waren gekozen, zijn vervolgens per aspect vragen opgesteld die dit aspect goed in beeld brengen. Zes leefklimaataspecten zijn met één item gemeten (Psychologische zorg, Contactmogelijkheden met advocaat, Drugs, Beweging, Zelf koken en Algemeen oordeel) en drie leefklimaataspecten zijn met meerdere items gemeten die inhoudelijk geen schaal vormen (Discriminatie, Activiteiten en Promoveren-degraderen). De meeste leefklimaataspecten daarentegen (18 van de 27) zijn gemeten middels verschillende stellingen die samen een schaal vormen. Hierbij is een aantal uitgangspunten gehanteerd. Allereerst is nagegaan uit welke onderdelen het aspect kan bestaan. Bijvoorbeeld bij het aspect 'Contactmogelijkheden met familie en vrienden' kan gedacht worden aan bezoek, bellen en post, maar ook aan zaken als privacy, flexibiliteit, frequentie en duur. Ten tweede is gekeken welke stellingen (vaak) voorkwamen in bestaande leefklimaatmeetinstrumenten. Ten derde is getracht de stellingen zo duidelijk en eenvoudig mogelijk te formuleren. Ten vierde was het uitgangspunt om de stellingen zoveel mogelijk in één richting (een positieve richting) te formuleren. Hier is voor gekozen omdat uit onderzoek blijkt dat het combineren van zowel positief als negatief geformuleerde stellingen 'acquiescence respons bias' (de neiging om het eens te zijn met alle stellingen) niet voorkomt en bovendien zorgt voor verwarring en fouten bij respondenten (Sauro & Lewis, 2011; Van Sonderen, Sanderman, & Coyne, 2013). Deze bevinding weegt extra zwaar omdat de onderzoeksgroep waar de LVPI voor bedoeld is, gedetineerden, gemiddeld genomen beschikt over beperkte intellectuele capaciteiten. Hoewel de meeste stellingen in de LVPI inderdaad in positieve richting zijn geformuleerd is hier in een aantal gevallen van afgeweken, omdat in die gevallen de positieve stelling moeilijker te lezen was dan de negatieve stelling. Voorbeelden hiervan zijn "Ik ben bang voor sommige gedetineerden" (leefklimaataspect 'veiligheid'), "Mijn slaap wordt vaak verstoord in deze inrichting" (leefklimaataspect 'nachtrust'). Ten slotte is er voor gekozen om de stellingen van de schalen niet door elkaar te zetten in de vragenlijst, maar te groeperen per schaal. Ook dit uitgangspunt is gehanteerd vanuit de gedachte dat de onderzoeksgroep, gedetineerden, gemiddeld genomen beperkt is in hun leesvaardigheid.

Naast de leefklimaataspecten bevat de pilotversie van de LVPI ook vragen die gericht zijn op a) achtergrondkenmerken van de gedetineerden, b) verblijfskenmerken van de detentie en c) mogelijke gevolgen van het leefklimaat. Wat betreft de achtergrondkenmerken wordt er gevraagd naar: leeftijd, geboorteland, geboorteland vader en moeder, opleidingsniveau en type delict. Wat betreft de verblijfskenmerken wordt er gevraagd naar: verblijfsduur in deze inrichting, verblijfsduur in detentie, verblijfstitel, strafduur (indien reeds veroordeeld), aantal eerdere detenties en of een gedetineerde wel of niet op een meerpersoonscel verblijft. Tot slot, wordt er in de vragenlijst gevraagd naar drie zaken waar het leefklimaat mogelijk invloed op heeft: fysieke gezondheid, psychische gezondheid en ervaren detentiezwaarte. Dergelijke aanvullende vragen zijn belangrijk vanuit wetenschappelijk oogpunt, maar ook om de representativiteit van de onderzoeksgroep te kunnen toetsen.

De pilotversie van de LVPI is te vinden in Bijlage 1. In totaal bestaat de vragenlijst uit 119 items. Zoals hierboven beschreven hebben de items voornamelijk betrekking op het leefklimaat in de inrichting, maar ook op de achtergrondkenmerken, verblijfskenmerken en mogelijke gevolgen van het leefklimaat. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 20 minuten.

Tabel 2. Overzicht domeinen en aspecten pilotversie LVPI en bestaande leefklimaatvragenlijsten

Pilotversie LVPI Domeinen (7x)	Aspecten (27x)	WAS / CIES Aspecten (10x/9x)	PPI / PEI Aspecten (8x)	PSCS Aspecten (15x)	MSG Aspecten (13x)	MQPL Aspecten (14x)	EssenCES Aspecten (3x)
Autonomie	Autonomie	Autonomie	Vrijheid		Vrijheid	Macht	
Contacten binnen	Omgang gedetineerden Omgang piw'ers Klachtafhandeling Medische zorg Psychologische zorg Discriminatie Proc. rechtv. personeel	Steun	Sociale omgang Steun	Personeel Klachten Medische dienst	Zorg (interactie) Rechtvaardigheid	Sociaal leven gedetin. Omgang personeel Steun Respect Humaniteit Rechtvaardigheid Vertrouwen	Patiënten cohesie Betrokkenh. personeel
Contacten buiten	Contactmogel. fam/vr Contactmogel. advocaat			Bezoek		Familie contact	
Dagbesteding	Activiteiten Zinnvolle dagbesteding Re-integratie	Praktische oriëntatie	Activiteiten	Onderwijs programma Beroepsopleiding	Activiteiten Voorbereiding ontslag	Persoonlijke ontwikk.	
Veiligheid & orde	Veiligheid Orde Drugs	Orde en organisatie Controle door staf	Veiligheid Structuur	Veiligheid & beveiliging Fysieke kracht	Gevaar van gedet. Gevaar van personeel Gevaar uit omgeving Controle	Veiligheid Orde	Veiligheid
Fysiek welbevinden & voorzieningen	Beweging Nachtrust Eten Winkel Gebouw Zelf koken			Eten			
Sector- en tijd- specifiek	Basisvoorw. re-integratie Promoveren-degrad. D&R plan Herstelger. detentie Algemeen oordeel						
		Betrokkenheid Expressiviteit Persoonlijke oriëntatie Duidelijkheid Boosheid en agressie	Emotionele feedback Privacy	Sanitair Overbevolking Welzijn Diensten Overplaatsingen Religie	Risico's voor gedet. Kwaliteit van lev en Structuur Therapeutische progr.	Welzijn Fatsoen	

Vervolg Tabel 2.

Pilotversie LVPI Domeinen (7x)		SPS Aspecten (15x)	FSS Aspecten (6x)	PGCI Aspecten (4x)	GS 2011 Aspecten (28x)	GS 2014 Aspecten (23x)	JS 2015 Aspecten (12x)
Autonomie	Autonomie				Autonomie	Autonomie	Autonomie
Contacten binnen	Omgang gedetineerden Omgang piw'ers Klachtafhandeling Medische zorg <i>Psychologische zorg</i> <i>Discriminatie</i> Proc. rechtv. personeel	Omgang personeel	Omgang personeel	Steun	Omgang gedetineerden Omgang piw'ers Klachtafhandeling Gezondheidszorg Discriminatie	Omgang gedetineerden Omgang piw'ers Klachtafhandeling Gezondheidszorg Discriminatie	Omgang jongeren Omgang groepsleiders Tevredenheid hulpverl.
Contacten buiten	Contactmogel. fam/vr <i>Contactmogel. advocaat</i>	Familie contact			Contacten buiten	Contacten buiten	Contacten buiten
Dagbesteding	<i>Activiteiten</i> Zinnvolle dagbesteding Re-integratie		Rehabilitatie	Groei	Activiteiten Dagbesteding Re-integratie	Activiteiten Re-integratie	Activiteiten & dagprogr Re-integratie
Veiligheid & Orde	Veiligheid Orde <i>Drugs</i>	Veiligheid Drugs	Veiligheid		Veiligheid Handhaving Drugs	Veiligheid Handhaving Drugs	Veiligheid Handhaving
Fysiek welbevinden & voorzieningen	<i>Beweging</i> Nachtrust Eten Winkel Gebouw <i>Zelf koken</i>	Eten Winkel			Eten Winkel Gebouw	Eten Winkel Gebouw	
Sector- en tijd-specifiek	Basisvoorw. re-integratie <i>Promoveren-degrad.</i> D&R plan Herstelger. detentie				D&R plan	Promoveren-degrad. D&R plan	
	<i>Algemeen oordeel</i>				Algemeen oordeel	Algemeen oordeel	
		Fysieke gezondheid Psychische gezondheid Hygiëne Reinheid Overbevolking Atmosfeer Pesten Alcohol Roken	Milieu Communicatie Financiën	Groep atmosfeer Repressie	Interculturalisatie Ouder-kind contact Regels en rechten Gezondheid Hygiëne Arbeid Toekomstverwachting Verlof Bureau Gedet.zaken Overige functionariss.	Interculturalisatie Ouder-kind contact Regels en rechten Gezondheid Contact vrijwilligers	Interculturalisatie Onderwijs Regels en rechten

Noot: Afkortingen aspecten pilotversie LVPI: Proc. rechtv. personeel = Procedureel rechtvaardige bejegening personeel; Contactmogel. fam/vr = Contactmogelijkheden met familie en vrienden; Basisvoorw. re-integratie = Basisvoorwaarden re-integratie; Promoveren-degrad. = Promoveren-degraderen; D&R plan = Detentie- en re-integratieplan; Herstelger. detentie = Herstelgerichte detentie. De cursief gedrukte aspecten betreffen geen schalen. Het domein Sector- en tijdspecifiek zou eigenlijk uit vijf aspecten moeten bestaan, maar het aspect 'zelfredzaamheid' wordt al gemeten met de basisschaal 'autonomie'. De WAS kent één aspect extra ten opzichte van de CIES (10 versus 9 aspecten), namelijk 'boosheid en agressie'.

4 Pilotstudie met de LVPI

4.1 Opzet en uitvoering pilotstudie

In maart 2016 is de pilotversie van de LVPI afgenomen onder alle gedetineerden in negen penitentiaire inrichtingen³. Alle inrichtingen huisvesten uitsluitend mannelijke gedetineerden. De dataverzameling duurde in totaal drie weken, maar per inrichting vond de afname plaats in één week. Gedurende deze afnameweek waren, afhankelijk van de grootte van de inrichting, één tot drie onderzoeksassistenten van de Universiteit Leiden⁴ aanwezig in de inrichting om de gedetineerden uitleg te geven over het onderzoek, ze te motiveren om mee te werken en de vragenlijsten uit te reiken en op te halen. De pilotversie van de LVPI was op verzoek van DJI in drie talen beschikbaar: Nederlands, Engels en Spaans. Er is voor deze drie talen gekozen, omdat deze bij eerdere afnames van de Gedetineerdensurvey het meest werden gebruikt. Andere aangeboden talen werden toen elk door minder dan 1% van de gedetineerden ingevuld (DJI, persoonlijke communicatie). Het invullen van de vragenlijst was vrijwillig en bovendien anoniem.

De procedure bij de afname van de vragenlijst was als volgt. De gedetineerden werden benaderd op de leefafdelingen zelf. Vanuit tijdsoverwegingen werd vooraf besloten om de gedetineerden in kleine groepen voor te lichten over het onderzoek in de gemeenschappelijke ruimte op de leefafdeling. Gedetineerden die niet wilden deelnemen konden daarna eventueel individueel benaderd worden om ze alsnog te motiveren om mee te werken. In de praktijk bleek echter dat het individueel benaderen van alle gedetineerden (door alle cellen op de leefafdeling langs te gaan) niet meer tijd kostte. Deze aanpak was zowel persoonlijker als vanuit organisatorisch oogpunt praktischer, waardoor dit in vijf van de negen inrichtingen de voornaamste procedure is geweest. Na het uitreiken van de vragenlijst kwam in principe de onderzoeksassistent een dag later terug om de vragenlijst weer op te halen. Indien de vragenlijst nog niet ingevuld was kwam de onderzoeksassistent een dag later opnieuw langs. De vragenlijsten werden zoveel mogelijk uitgedeeld op de eerste twee dagen van de afnameweek, zodat gedetineerden voldoende tijd hadden om de vragenlijst in te vullen. Omdat DJI ook geïnteresseerd is in de resultaten op afdelingsniveau, werden de ingevulde vragenlijsten per leefafdeling verzameld in een zogenaamde afdelingsverzamelenvolp met daarop een afdelingscode.⁵

Gebruikmakend van de resultaten van het scriptieonderzoek van Sipma en Soutendijk (2016) naar responsverhogende maatregelen bij vragenlijstonderzoek in penitentiaire inrichtingen, is een aantal acties uitgevoerd om de respons in de pilotstudie te vergroten. Allereerst is de afname van de pilotversie van de LVPI vooraf aangekondigd in de inrichtingen. Er zijn posters, flyers en nieuwsbrieven gemaakt door het onderzoeksteam en de inrichtingen zijn verzocht een week

³ Het onderzoek vond plaats in acht vestigingen, waarbij één vesting bestond uit twee inrichtingen/locaties.

⁴ De onderzoeksassistenten waren getrainde masterstudenten die in het kader van een masterscriptie of student-assistentschap aan het onderzoek meewerkten.

⁵ De indeling van de leefafdelingen was oorspronkelijk, net als bij de eerdere metingen van de Gedetineerdensurvey, gebaseerd op het registratiesysteem TULP-MIR van DJI. Dit levert echter geen goede indeling op. Als er bijvoorbeeld sprake is van een leefafdeling met zowel cellen op de begane grond als op een eerste ring, wordt dit door TULP-MIR vaak aangemerkt als twee aparte afdelingen, terwijl beide zich in dezelfde afgesloten ruimte bevinden, er sprake is van hetzelfde personeelsteam en één personeelskamer, en hetzelfde regime wordt gevoerd. Naderhand zijn dus in overleg met de inrichtingen verschillende afdelingscodes samengevoegd, omdat ze feitelijk betrekking hadden op één leefafdeling. Bij vervolgonderzoek is het daarom raadzaam om, vooraf aan de afname, goed met de inrichtingen te overleggen over welke leefafdelingen onderscheiden moeten worden.

voorafgaand aan de afnameweek de posters op te hangen op de leefafdelingen, de flyers uit te delen aan alle gedetineerden en de nieuwsbrieven te verspreiden onder het personeel. Ten tweede is het inrichtingspersoneel betrokken bij de afname. Er is één medewerker uit de inrichting aangesteld als contactpersoon om de onderzoeksassistenten te ondersteunen en te begeleiden in de inrichting. Daarnaast is middels de nieuwsbrieven en mondelinge toelichting door de onderzoeksassistenten getracht het afdelingspersoneel te betrekken bij de afname, zodat ook zij de gedetineerden konden motiveren mee te werken. Ten derde is de gedetineerdencommissie betrokken bij de afname. Deze gedetineerden spelen een centrale rol in de inrichting en kunnen daardoor medegedetineerden motiveren mee te werken. In de meeste inrichtingen was het mogelijk dat de onderzoeksassistenten voorafgaand aan de afnameweek spraken met één of meerdere gedetineerdencommissieleden. Zo konden ze hen uitleg geven over het onderzoek en het belang hiervan, en hun hulp vragen bij het motiveren van gedetineerden om mee te werken. Ten vierde is de nodige aandacht besteed aan een goede voorlichting. Zowel gedetineerden als personeelsleden zijn geïnformeerd over het belang en het doel van het leefklimaatonderzoek, over de werkwijze en de terugkoppeling van de resultaten en over het feit dat het onderzoek anoniem is. Ten vijfde was het in acht van de negen inrichtingen mogelijk om bij de afname een klein presentje zoals een blikje fris, een koek of zakje chips voor de gedetineerden beschikbaar te stellen. Het ging hierbij niet om een beloning achteraf voor het invullen van de vragenlijst, maar om het verstrekken van een aardigheidje aan alle gedetineerden als ze werden gevraagd om mee te werken aan de vragenlijst. Hierbij was één uitzondering: één van de acht inrichtingen die een presentje beschikbaar stelde deed dit wel alleen als de vragenlijst was ingevuld. De beloning betrof in dit geval een grotere beloning, namelijk een belkaart van 5 euro. Ten slotte was er ondersteuning beschikbaar door een neutraal en onafhankelijk persoon bij de afname, namelijk de onderzoeksassistenten van de Universiteit Leiden. Gedetineerden konden gedurende de afnameweek vragen aan hen stellen en hulp vragen bij het invullen van de vragenlijst.

Na de afnameweeken zijn alle afdelingsverzamelenvelopen met de ingevulde vragenlijsten vanuit de negen penitentiaire inrichtingen naar DJI hoofdkantoor gebracht. Hier hebben de onderzoeksassistenten, gebruikmakend van een speciaal scanapparaat van DJI, alle vragenlijsten ingescand en ingelezen. Hierbij zijn de vragenlijsten middels de afdelingscode per leefafdeling ingelezen. Het uiteindelijke SPSS bestand is naar de Universiteit Leiden gebracht en daar zijn de gegevens geanalyseerd.

Naast de afname van de pilotversie van de LVPI onder alle gedetineerden in de negen inrichtingen, zijn in elke inrichting ook enkele aanvullende gegevens verzameld. Allereerst zijn er in elke inrichting interviews gehouden met twee gedetineerden. Hierbij is deels geselecteerd op gedetineerden met, volgens het afdelingspersoneel, beperkte intellectuele capaciteiten. Het doel was om a) meer zicht te krijgen op de begrijpelijkheid van de vragenlijst (constructvaliditeit) en b) te onderzoeken of gedetineerden aspecten van het leefklimaat missen in de vragenlijst (indruksvaliditeit). Het interview bestond om te beginnen uit een mondelinge afname van de pilotversie van de LVPI, waarbij na elke vraag is doorgevraagd om vast te stellen of de gedetineerde de vraag echt begreep. Daarnaast zijn in het interview enkele vragen aan de gedetineerden gesteld over de begrijpelijkheid en de inhoud van de vragenlijst. Ten tweede hebben de onderzoeksassistenten per inrichting een inrichtingslijstje en per afdeling een afdelingslijstje ingevuld. Hierbij zijn allereerst gegevens verzameld die nodig zijn om de (non-) respons vast te kunnen stellen, zoals de bezetting op de leefafdeling, het aantal gedetineerden dat niet *kon* deelnemen (bijvoorbeeld doordat zij geen Nederlands, Engels of Spaans spraken) en het aantal gedetineerden dat aanwezig was en benaderd kon worden op de leefafdeling. Daarnaast zijn gegevens verzameld die mogelijk van invloed zijn op de (non-)respons, zoals het wel of niet beschikbaar zijn van een presentje voor de gedetineerden in de inrichting en de mate van medewerking en hulp van het personeel op de leefafdeling.

4.2 Respons pilotstudie

Zoals hierboven vermeld, is gedurende de dataverzameling getracht om de bezetting en (non-) respons per leefafdeling bij te houden. Ten tijde van de afname van de pilotversie van de LVPI verbleven er 2.266 gedetineerden in de negen inrichtingen.⁶ Van deze groep werden 166 gedetineerden (7%) uitgesloten van deelname, omdat zij niet konden lezen of schrijven, niet de Nederlandse, Engelse of Spaanse taal machtig waren of dusdanig psychisch in de war waren dat zij niet in staat waren de pilotversie van de LVPI in te vullen.⁷ Van de 2.100 gedetineerden die wel mee konden doen aan het onderzoek konden 19 gedetineerden niet benaderd worden, omdat zij (meermalen) afwezig waren gedurende de afnameweek. Van de 2.081 benaderde gedetineerden hebben 1.380 gedetineerden⁸ de pilotversie van de LVPI ingevuld, wat zorgde voor een goede respons van 66%. Hiermee ligt de respons een stuk hoger dan bij de laatste landelijke afname van de Gedetineerdensurvey in 2014 toen de gemiddelde respons 38% was (Dienst Justitiële Inrichtingen, 2015a). Van de 1.380 vragenlijst betrof 94,6% een Nederlandse vragenlijst, 4,7% een Engelse vragenlijst en 0,7% een Spaanse vragenlijst. In Tabel 3 wordt de respons per inrichting weergegeven, waarbij de inrichtingen anoniem zijn gehouden. Uit de tabel blijkt dat de variatie tussen de inrichtingen aanzienlijk was; de respons varieerde van 15 tot 89%. Het is belangrijk hierbij te vermelden dat de negatieve uitschieter van 15% betrekking had op een (zeer) beperkt beveiligde inrichting ((Z)BBI), terwijl het bij de andere acht inrichtingen ging om normaal beveiligde inrichtingen (NBI). De lage respons in de (Z)BBI is mogelijk te verklaren doordat de gedetineerden niet persoonlijk benaderd konden worden door de onderzoeksassistenten (overdag werken de gedetineerden namelijk buiten de inrichting) en doordat de gedetineerden minder gemotiveerd waren om deel te nemen, omdat hun detentie er bijna op zat en zij al veel tijd buiten de inrichting doorbrachten.

In Tabel 4 wordt de vulling van de vragenlijsten uit de pilotstudie weergegeven. Hierbij gaat het om vragen die gedetineerden niet hebben beantwoord, terwijl ze wel ingevuld hadden moeten worden. Vragen waarbij 'niet van toepassing' een optie was zijn hierbij dus niet meegerekend. Bij het overgrote deel (93%) van de vragenlijsten is meer dan 90% van de vragen beantwoord. Een kleine 6% van de vragenlijsten is voor 75 tot 90% gevuld. Bij nog geen 2% (22 vragenlijsten) is 50 tot 75% van de vragen beantwoord.

⁶ In de praktijk bleek het soms lastig om de bezetting en (non-)respons bij te houden. Dit kwam a) doordat gedurende de afnameweek nieuwe gedetineerden instroomden en overplaatsingen plaatsvonden, b) doordat gedetineerden van verschillende afdelingen soms door elkaar liepen als gevolg van afdelingen die in elkaar overlopen, en c) doordat personeel niet altijd op de hoogte was wie er niet mee *kon* doen en gedetineerden ook niet altijd zelf aangaven als ze bijvoorbeeld niet konden lezen of schrijven. De hier genoemde aantallen en percentages zijn dan ook geen harde cijfers. Niettemin, lijken ze een goede indicatie te geven, want volgens het registratiesysteem TULP van DJI verbleven er in de afnameweeken op de vaste peildag in de week in totaal 2.302 gedetineerden in de negen inrichtingen. Dit aantal wijkt nauwelijks af van de telling door de onderzoeksassistenten gedurende de afnameweeken van 2.266 gedetineerden.

⁷ Er is zeer waarschijnlijk sprake van een onderrapportage. Met name het vaststellen of gedetineerden niet of slecht kunnen lezen en schrijven was lastig, omdat gedetineerden daar niet altijd voor uit willen komen.

⁸ Er zijn 1.412 vragenlijsten retour gekomen. Bij acht vragenlijsten bleek geen één vraag beantwoord, bij 19 vragenlijsten was meer dan de helft van de vragen niet beantwoord, twee vragenlijsten waren tegenstrijdig ingevuld en bij drie vragenlijsten waren uitsluitend de laagste scores gegeven, ook bij de negatief geformuleerde stellingen, wat er op duidt dat de vragen niet zijn gelezen en de vragenlijst niet serieus is ingevuld. Deze 32 vragenlijsten zijn verwijderd uit de dataset, waardoor het aantal op 1.380 vragenlijsten komt.

Tabel 3. Respons per penitentiaire inrichting bij de pilotstudie

Inrichting - type	Aantal afdelingen	Aantal benaderde gedetineerden	Aantal ingevulde vragenlijsten	Responspercentage
Inrichting 1 - NBI	4	149	133	89,3
Inrichting 2 - NBI	5	261	232	88,9
Inrichting 3 - NBI	10	224	163	72,8
Inrichting 4 - NBI	9	279	195	69,9
Inrichting 5 - NBI	8	311	202	65,0
Inrichting 6 - NBI	10	193	124	64,2
Inrichting 7 - NBI	14	338	195	57,7
Inrichting 8 - NBI	9	228	121	53,1
Inrichting 9 - (Z)BBI	2	98	15	15,3
Totaal	71	2.081	1.380	66,3

Tabel 4. Vulling van de vragenlijsten bij de pilotstudie (N = 1.380)

Vulling van de vragenlijsten	N	%
95 – 100% gevuld	1.176	85,2
90 – 95% gevuld	104	7,5
75 – 90% gevuld	78	5,7
50 – 75% gevuld	22	1,6

Noot: Zoals eerder aangegeven in voetnoot 8 zijn de vragenlijsten waarbij minder dan de helft is ingevuld al uit de pilotdataset verwijderd.

4.3 Wat draagt bij aan een hoge respons?

Zoals hierboven beschreven is er eerder onderzoek gedaan naar responsverhogende maatregelen bij vragenlijstonderzoek in penitentiaire inrichtingen (Sipma & Soutendijk, 2016), maar ook de ervaringen en verzamelde gegevens bij de huidige pilotstudie geven hier inzicht in. Om te beginnen worden de zes hierboven beschreven ingezette responsverhogende maatregelen op basis van het onderzoek van Sipma en Soutendijk (2016) ondersteund. Ten eerste leek, in lijn met het onderzoek van Sipma en Soutendijk, de medewerking en hulp van het personeel van belang. Dit speelde op twee niveaus. Allereerst leek de begeleiding van de onderzoeksassistenten door de inrichting van belang. De onderzoeksassistenten gaven aan dat zodra er een inrichtingsmedewerker met hen meeliep er letterlijk meer deuren open gingen. Het maakte hierbij niet uit of de begeleider de contactpersoon, een piw'er of een bewaarder was, als diegene maar enthousiast was en zich wilde inzetten voor het onderzoek. In de twee inrichtingen waar de begeleider de meest positieve beoordeling kreeg door de onderzoeksassistenten (namelijk 'zeer goed') zijn ook de hoogste responspercentages gehaald. Het werkte het beste als er één of twee vaste begeleiders in de inrichting waren gedurende de afnameweek. Naast de begeleider, leek ook de behulpzaamheid van het afdelingspersoneel van belang voor de respons. De onderzoeksassistenten gaven aan dat als het afdelingspersoneel enthousiast en gemotiveerd was een goede respons te behalen dat ze dan ook eerder gedetineerden motiveerden om mee te werken. Een analyse op afdelingsniveau lijkt dit te bevestigen: hoe positiever de onderzoeksassistenten hebben geoordeeld over de medewerking en hulp van het afdelingspersoneel (variërend van slecht, redelijk, goed tot zeer goed), hoe hoger de behaalde respons op de afdeling naderhand bleek ($F(3, 67) = 3,28; p < 0.05$).

Ten tweede leek, in lijn met het onderzoek van Sipma en Soutendijk, de medewerking en hulp van gedetineerden met een centrale rol in de inrichting van belang voor de respons. De onderzoeksassistenten ervoeren dat zowel de gedetineerden in de gedetineerdencommissie als de reinigers een aanzienlijke invloed hebben op de afdelingen. Het is daarom belangrijk om deze

gedetineerden goed te informeren over het onderzoek en hen mee te krijgen. Zij kunnen dan de andere gedetineerden weer motiveren om de vragenlijst in te vullen. Ten derde leek, in lijn met het onderzoek van Sipma en Soutendijk, het aanbieden van een presentje van belang. De onderzoeksassistenten gaven aan dat het aanbieden van een presentje bij het uitdelen van de vragenlijst motiverend werkte. Er was één inrichting waar geen presentje is aangeboden aan de gedetineerden omdat er geen budget was, en deze inrichting behoorde bij de inrichtingen met de laagste respons. Ten vierde leek, in lijn met het onderzoek van Sipma en Soutendijk, het feit dat de afname van de vragenlijst werd uitgevoerd door een onafhankelijk en neutrale partij (de Universiteit Leiden) van positieve invloed op de respons. Als de onderzoeksassistenten dit aspect benadrukten leek dit gedetineerden over de streep te trekken om toch mee te werken. Voorheen werd de afname van de Gedetineerdensurvey door DJI zelf uitgevoerd. Gedetineerden zouden hierbij wantrouwend kunnen zijn ten aanzien van de neutraliteit bij de verwerking van de gegevens.

Ten vijfde en zesde is het moeilijk inschatten wat de invloed was van de twee laatste maatregelen uit het onderzoek van Sipma en Soutendijk: a) het goed voorlichten van de gedetineerden en b) het vooraf aankondigen van de afname van de leefklimaatvragenlijst middels flyers en posters. De eerste omdat de onderzoeksassistenten hier vooraf in waren getraind en deze maatregel overal goed is geïmplementeerd in de huidige pilotstudie. De tweede omdat het moeilijk te achterhalen was voor de onderzoeksassistenten in hoeverre de flyers overal goed waren uitgedeeld aan de gedetineerden. Het leek erop dat dit erg verschilde per leefafdeling. Er is echter geen reden om aan te nemen dat deze laatste twee ingezette responsverhogende maatregelen op basis van het onderzoek van Sipma en Soutendijk niet goed zouden werken.

Naast dat de huidige pilotstudie de zes responsverhogende maatregelen uit het onderzoek van Sipma en Soutendijk (2016) onderschrijft, zijn er nog een drietal maatregelen die de respons positief lijken te beïnvloeden die niet aan de orde kwamen in het onderzoek van Sipma en Soutendijk. Allereerst leek het voor de respons beter om gedetineerden individueel te benaderen dan groepsgewijs. De onderzoeksassistenten gaven aan dat in groepsverband gedetineerden elkaar soms beïnvloedden om niet mee te werken aan de vragenlijst. Bovendien kon er in groepsverband minder goed ingesprongen worden op de individuele zorgen en vragen van gedetineerden en individuele redenen waarom een gedetineerde in eerste instantie niet mee wilde werken. Er leken dus meer gedetineerden de vragenlijst in te vullen als ze één voor één bij hun cel benaderd waren. Daarnaast had de individuele benadering de voorkeur vanuit praktisch oogpunt. Het was vaak sneller om de cellen één voor één langs te gaan dan om alle gedetineerden op de afdeling bij elkaar te verzamelen. Ook was het zo makkelijker om bij te houden wie wel en wie nog niet was benaderd voor het onderzoek en wie wel en wie nog niet de vragenlijst had ingevuld en ingeleverd. Ten tweede leek de respons hoger als de (uitsluitend) mannelijke gedetineerden werden benaderd door een vrouwelijke onderzoeksassistent. Het onderzoeksteam bij de huidige pilotstudie bestond uit zes onderzoeksassistenten, waarvan vijf vrouwen en één man. Het is niet bijgehouden welke afdelingen de mannelijke onderzoeksassistent voor zijn rekening nam, maar de onderzoeksassistenten hadden het gevoel dat gedetineerden eerder meewerkten als een vrouwelijke onderzoeksassistent het voorlichtingspraatje hield dan als dit werd gedaan door de mannelijke onderzoeksassistent. Ten derde leek het voor gedetineerden erg belangrijk dat er daadwerkelijk iets gebeurt met de resultaten van de vragenlijst. Sommige gedetineerden die al verschillende keren hadden meegewerkt aan de Gedetineerdensurvey gaven aan dat er toch nooit wat mee gebeurde en dat ze daarom nu niet mee wilden werken. Voor de respons lijkt het dus belangrijk dat er ook echt wat met de resultaten van eerdere metingen is gebeurd en dat concrete voorbeelden hiervan verteld kunnen worden aan de gedetineerden als zij worden benaderd voor een nieuwe leefklimaatmeting.

Naast deze maatregelen die respons verhogend lijken te werken, is het ook belangrijk twee punten te noemen die mogelijk een negatieve invloed hadden op de respons gedurende deze pilotstudie. Allereerst maakte het ministerie van Veiligheid en Justitie in maart het plan bekend dat er de komende jaren meerdere penitentiaire inrichtingen gaan sluiten. Precies tijdens de afnameweek is in verschillende inrichtingen uit de pilotstudie aan het personeel verteld dat ze op de lijst staan van inrichtingen die mogelijk gaan sluiten. Dit was uiteraard een ongelukkige samenloop van omstandigheden. In sommige inrichtingen was dit volgens de onderzoeksassistenten (sterk) van invloed op de motivatie van zowel personeel als gedetineerden om mee te werken aan het onderzoek. Bovendien is het ook mogelijk dat dit de leefklimaatresultaten heeft beïnvloed. Voor toekomstige leefklimaatmetingen is het dan ook aan te raden een rustiger meetmoment te kiezen. Ten tweede leek een (zeer) beperkt beveiligd regime een negatieve invloed te hebben op de respons. Zoals hierboven reeds benoemd zijn hiervoor twee mogelijke verklaringen te geven: a) de gedetineerden in een (Z)BBI kunnen niet persoonlijk benaderd worden door de onderzoeksassistenten omdat ze overdag buiten de inrichting werken, en b) de gedetineerden in een (Z)BBI staan al met één been in de vrije maatschappij en zijn daardoor wellicht weinig gemotiveerd om deel te nemen aan een leefklimaatonderzoek. Dit laatste kregen de onderzoeksassistenten van het personeel te horen en via de gedetineerden die dit opschreven op de – verder niet ingevulde – vragenlijsten. Het is dan ook de vraag of een leefklimaatvragenlijst van toepassing is op deze doelgroep, juist omdat ze al zoveel tijd buiten de inrichting verblijven. Bij toekomstige leefklimaatonderzoek zou overwogen kunnen worden deze groep gedetineerden niet mee te nemen in het onderzoek.

Tot slot is het belangrijk om nog een punt te benoemen dat weliswaar niet zozeer van invloed leek te zijn op de respons, maar wel op een efficiënte organisatie en uitvoering van de afname van de vragenlijst. Het gaat hierbij om de keuze voor de contactpersoon in de inrichting. Tijdens de pilotstudie bleek dat niet alle contactpersonen even enthousiast en betrokken waren en/of voldoende tijd beschikbaar hadden om zich in te zetten voor het onderzoek. Dit bemoeilijkt de uitvoering van de afname van de vragenlijst. Bij een volgende afname zou het daarom goed zijn als contactpersonen die worden uitgekozen voldoende tijd beschikbaar hebben en het belang van het onderzoek onderschrijven.

5 Psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI

5.1 Inleiding

Op basis van de - in het vierde hoofdstuk beschreven - pilotstudie in negen penitentiaire inrichtingen is de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI onderzocht. Hierbij is gekeken naar een aantal psychometrische eigenschappen die in de literatuur worden gezien als essentiële aspecten van de psychometrische kwaliteit van een vragenlijst (Fitzpatrick, Davey, Buxton, & Jones, 1998; Terwee et al., 2007; Tonkin, 2015). Allereerst is gekeken naar de factorstructuur: welke onderliggende constructen (schalen) worden gemeten met de stellingen (§ 5.2)? Ten tweede is de betrouwbaarheid van de pilotversie van de LVPI onderzocht (§ 5.3). Een vragenlijst is betrouwbaar als deze steeds dezelfde resultaten oplevert onder dezelfde condities. Er wordt ingegaan op één aspect van betrouwbaarheid: de interne consistentie. Interne consistentie is de mate waarin de stellingen die samen een schaal vormen samenhangen. Het andere aspect van betrouwbaarheid, herhaalbaarheid, is helaas niet te onderzoeken op basis van de huidige pilotstudie, omdat de vragenlijst niet tweemaal is afgenomen onder de gedetineerden. Ten derde is gekeken naar de validiteit van de pilotversie van de LVPI: meet de vragenlijst hetgeen deze moet meten (§ 5.4)? Er wordt ingegaan op vier vormen van validiteit: indruk- en inhouds-, construct- en criteriumvaliditeit. Indrukvaliditeit gaat in op de vraag of de stellingen op het eerste oog lijken te meten wat ze zouden moeten meten. Inhoudsvaliditeit refereert aan de mate waarin een vragenlijst alle aspecten van het domein (in dit geval leefklimaat) bevat. Constructvaliditeit richt zich op de vraag of de vragenlijst daadwerkelijk de bedoelde (theoretische) constructen heeft gemeten. Criteriumvaliditeit beschouwt in welke mate de vragenlijst een voorspellende waarde heeft.

5.2 Factorstructuur

Een belangrijke eerste stap bij het onderzoeken van de psychometrische kwaliteit van een vragenlijst die (grotendeels) uitgaat van schalen is het uitvoeren van een factoranalyse. Met een factoranalyse kan de factorstructuur worden vastgesteld: welke onderliggende constructen (schalen) worden gemeten met de stellingen? Een factoranalyse dient twee doelen. Allereerst dient deze als bewijs voor unidimensionaliteit (Clark & Watson, 1995). Er is sprake van unidimensionaliteit als de stellingen één onderliggende factor (schaal) meten en niet betrekking hebben op meerdere factoren. Ten tweede geeft een factoranalyse een indicatie van de constructvaliditeit (Floyd & Widaman, 1995). Er is bewijs voor constructvaliditeit als de factorstructuur overeenkomt met de constructen (schalen) die de vragenlijst bedoelde te meten.

Er zijn exploratieve factoranalyses (EFA's)⁹ uitgevoerd op de 77 stellingen die horen bij de 18 veronderstelde schalen¹⁰ en hierbij is een aantal uitgangspunten gehanteerd. Bij de interpretatie van de resultaten van de EFA's is bij het bepalen van het aantal factoren (schalen) gebruik gemaakt van de scree-test en de 'Kaiser criterion' met als regel dat de eigenwaarde groter dan 1 moet zijn (Field, 2013). Daarnaast is een aantal uitgangspunten gehanteerd waaraan de stellingen moesten voldoen

⁹ Hierbij is gekozen voor oblique rotatie (direct oblimin), omdat de veronderstelling is dat de leefklimaatfactoren (schalen) correleren.

¹⁰ Dit zijn: autonomie, omgang met gedetineerden, omgang met p.w.'ers, klachtafhandeling, medische zorg, procedureel rechtvaardige bejegening personeel, contactmogelijkheden met familie/vrienden, zinvolle dagbesteding, re-integratie, veiligheid, orde, nachtrust, eten, winkel, gebouw, basisvoorwaarden re-integratie, detentie- en re-integratie plan en herstelgerichte detentie (zie ook Tabel 2).

(Field, 2013; Floyd & Widaman, 1995; Matsunaga, 2010; Mundfrom, Shaw, & Lu Ke, 2005). Allereerst moest de factorlading van de stelling (de bijdrage van de stelling aan de factor) groter zijn dan 0,4. Ten tweede mocht de stelling geen dubbellader zijn en op meerdere factoren (schalen) laden.¹¹ Ten derde moest de stelling laden op een theoretisch relevante factor (schaal). Ten slotte mocht er geen sprake zijn van een lage communaliteit van de stelling: de verklaarde variantie van de stelling door de gemeenschappelijke factoren moest minimaal 0,4 zijn. Stellingen die hier niet aan voldeden werden verwijderd en er werd vervolgens een nieuwe EFA uitgevoerd op de overgebleven stellingen. Deze procedure is herhaald tot de EFA enkel stellingen bevatte die aan alle voorwaarden voldeden.

Bij de uitvoering van de EFA's was echter sprake van een complicatie: bij slechts 167 van de 1.380 vragenlijsten zijn alle stellingen van de 18 veronderstelde schalen ingevuld. Voor een deel komt dit doordat niet alle stellingen op alle gedetineerden van toepassing zijn. Bijvoorbeeld niet elke gedetineerde heeft weleens een klacht ingediend, waardoor bijna 800 gedetineerden 'niet van toepassing' hebben ingevuld bij de stellingen over klachtafhandeling. Daarnaast blijken de ontbrekende waarden sterk verspreid over de stellingen; veruit de meeste stellingen hebben wel een paar ontbrekende waarden. Een 'missing value' analyse laat zien dat deze ontbrekende waarden niet 'random' zijn. Dit betekent dat zowel 'listwise deletion' als 'pairwise deletion'¹² van deze ontbrekende waarden mogelijk voor vertekeningen zorgt.

Er is daarom besloten om twee series van EFA's uit te voeren, eentje waarbij 'pairwise deletion' is toegepast op alle 77 stellingen en eentje waarbij 'listwise deletion' is toegepast op een selectie van de stellingen, omdat er anders onvoldoende vragenlijsten (167) overblijven.^{13,14} Als de resultaten van beide EFA's een vergelijkbaar beeld opleveren geeft dat meer vertrouwen in de juistheid van de resultaten. De eerste serie van EFA's maakte gebruik van 'pairwise deletion' en startte met alle 77 stellingen horend bij de 18 veronderstelde schalen. De eerste stap was het bepalen of de data geschikt zijn voor EFA. Dit was het geval, aangezien de Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy (KMO) 0,96 was (ruim boven de grenswaarde van 0,50) en de Bartlett's test of sphericity significant was ($\chi^2(2926) = 18.903,24$, $p < 0.00$), wat er op duidt dat de 77 stellingen gecorreleerd zijn. Na drie rondes waarbij er verschillende stellingen zijn verwijderd die niet aan de voorwaarden voldeden was er een definitieve 'pairwise' EFA bereikt. De tweede serie van EFA's maakte gebruik van 'listwise deletion'. Om voldoende vragenlijsten over te houden is een aantal stellingen niet meegenomen in deze EFA. Hierbij is gekozen voor vijf stellingen die een uitzonderlijk hoog aantal ontbrekende waarden hadden, doordat ze niet van toepassing waren voor een groot deel van de gedetineerden. Het gaat om de vier stellingen met betrekking tot de klachtafhandeling en de stelling over de mogelijkheden om contact te onderhouden met je kind(eren). De testen lieten wederom zien dat de data geschikt waren voor EFA (KMO was 0,95 en Bartlett's test of sphericity was significant ($\chi^2(2556) = 23.125,39$, $p < 0.00$)). Na drie rondes waarbij er

¹¹ Een stelling werd gezien als dubbellader indien het verschil tussen de twee factorladingen kleiner was dan 0,2 en indien de tweede factorlading groter was dan 0,3.

¹² Bij 'listwise deletion' wordt de hele vragenlijst verwijderd uit de analyse als één of meerdere stellingen niet zijn beantwoord. Bij 'pairwise deletion' wordt de vragenlijst met één of meerdere ontbrekende stellingen wel meegenomen in de analyse en wordt deze gebruikt bij stellingen die wel beantwoord zijn.

¹³ Een eenduidige richtlijn omtrent de steekproefgrootte voor een stabiele factoranalyse ontbreekt in de literatuur, maar er wordt gesproken van een minimum van 5 tot 10 respondenten per variabele (Floyd & Widaman, 1995; MacCallum, Widaman, Preacher, & Hong, 2001). Dus 167 vragenlijsten met 77 variabelen is duidelijk onvoldoende voor een betrouwbare factoranalyse.

¹⁴ Een betere methode om met ontbrekende waarden om te gaan is meervoudige imputatie. Het was echter niet mogelijk deze meer tijdrovende methode toe te passen door de zeer beperkte tijd die beschikbaar was voor het huidige onderzoek.

verschillende stellingen zijn verwijderd die niet aan de voorwaarden voldeden was er een definitieve 'listwise' EFA bereikt.

De resultaten van de 'pairwise' en 'listwise' EFA op schaalniveau worden getoond in Tabel 5. Tabel 5 laat zien dat de veronderstelde factorstructuur in de pilotversie van de LVPI grotendeels worden bevestigd in beide EFA's: 16 van de 18 veronderstelde schalen komen terug in de factoren. Twee van de 18 veronderstelde schalen, orde en gebouw, konden in beide EFA's niet worden onderscheiden. Deze stellingen waren niet sterk en onderscheidend genoeg om een factor (schaal) te vormen. Daarnaast waren er tweemaal twee schalen die samen laden op één factor. Dit betekent dat de correlatie tussen de stellingen van de twee veronderstelde schalen zo hoog is dat ze één en hetzelfde construct meten. Allereerst bleken 'omgang met piw'ers' en 'procedureel rechtvaardige bejegening door personeel' samen op één factor te laden. Ten tweede bleken 're-integratie' en 'basisvoorwaarden re-integratie' samen op één factor te laden. Ook bleek dat bij een aantal factoren (namelijk autonomie, contactmogelijkheden met familie/vrienden, re-integratie en veiligheid) enkele van de oorspronkelijke stellingen wegvallen. Deze stellingen droegen onvoldoende bij aan de factor (te lage factorlading) of waren dubbelladers. Opvallend is dat bij de factor veiligheid de drie negatief geformuleerde stellingen overbleven en de drie positief geformuleerde stellingen niet bijdroegen aan de factor. Tot slot waren er ook enkele verschillen tussen de 'pairwise' en 'listwise' EFA. Het belangrijkste verschil was dat in de 'pairwise' EFA de factor detentie- en re-integratieplan wel werd onderscheiden en in de 'listwise' EFA niet. Daarnaast waren er enkele verschillen op stellingniveau bij de factoren autonomie, contactmogelijkheden met familie/vrienden en re-integratie. Meer gedetailleerde informatie over de resultaten van de beide EFA's is te vinden in Bijlage 2 en 3. Hier worden de factorladingen per stelling weergegeven.

Op basis van de resultaten van de EFA's is besloten enkele schalen en stellingen niet mee te nemen in de hieronder beschreven analyses die de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI verder in kaart brengen. Allereerst zijn de schalen 'orde' en 'gebouw' niet meegenomen. Ze konden in beide EFA's niet onderscheiden worden en achteraf bezien bevatten beide schalen ook te algemene en abstracte stellingen, waardoor dit geen goede schalen zijn. Ten tweede is de schaal 'basisvoorwaarden re-integratie' niet meegenomen. Uit de factoranalyses bleek dat de schalen 're-integratie' en 'basisvoorwaarden re-integratie' laadden op dezelfde factor. De sector- en tijdspecifieke schaal 'basisvoorwaarden re-integratie' wordt dus al gemeten middels de basisschaal 're-integratie'. Ten derde zijn de veronderstelde schalen 'omgang met piw'ers' en 'procedureel rechtvaardige bejegening door personeel' samengevoegd tot één overkoepelende schaal 'bejegening door personeel'. In beide EFA's laadden de twee schalen namelijk op één factor, wat ook vanuit theoretisch oogpunt te begrijpen is aangezien beide veronderstelde schalen betrekking hebben op de wijze van bejegening door inrichtingspersoneel. Tot slot zijn zes stellingen verwijderd die in beide EFA's onvoldoende laadden op de factor of waarbij sprake was van een dubbellader.¹⁵ De 14 schalen en stellingen die zijn meegenomen in de hieronder beschreven psychometrische kwaliteit analyses worden weergegeven in Bijlage 4.

¹⁵ Het gaat om één stelling bij 'autonomie', één stelling bij 'contactmogelijkheden met familie/vrienden' en drie stellingen bij 'veiligheid'.

Tabel 5. Factoren van de pilotversie van de LVPI op basis van EFA's

Veronderstelde 7 dimensies en 18 schalen (aantal stellingen)		Factoren 'pairwise' EFA (aantal stellingen)	Factoren 'listwise' EFA (aantal stellingen)
Autonomie	Autonomie (5)	Autonomie (4)	Autonomie (3)
Contacten binnen	Omgang medege-detineerden (5) Omgang piw'ers (5) Klachtafhandeling (4) Medische zorg (4) Procedurale rechtvaardigheid personeel (6)	Omgang medege-det. (5) <i>Bejegening personeel</i> [Omgang piw'ers (5) en <i>Proc. rechtv. pers. (6)</i>] Klachtafhandeling (4) Medische zorg (4) [Zie samengev. factor]	Omgang medege-det. (5) <i>Bejegening personeel</i> [Omgang piw'ers (5) en <i>Proc. rechtv. pers. (6)</i>] [niet geïnccludeerd] Medische zorg (4) [Zie samengev. factor]
Contacten buiten	Contactmogelijkheden familie/vrienden (6)	Contactmog. fam/vr (5)	Contactmog. fam/vr (3) [kind stelling niet geïnccludeerd]
Dagbesteding	Zinvolle dagbesteding (5) Re-integratie (4)	Zinvolle dagbest. (5) <i>Re-integratie</i> [<i>Re-integratie (3) en</i> <i>Basisv re-integratie (4)</i>]	Zinvolle dagbest. (5) <i>Re-integratie</i> [<i>Re-integratie (4) en</i> <i>Basisv re-integratie (4)</i>]
Veiligheid & Orde	Veiligheid (6) Orde (3)	Veiligheid (3)	Veiligheid (3)
Fysiek welzijn & voorzieningen	Nachtrust (3) Eten (3) Winkel (3) Gebouw (2)	Nachtrust (3) Eten (3) Winkel (3)	Nachtrust (3) Eten (3) Winkel (3)
Sector- en tijd specifiek	Basisvoorwaarden re-integratie (5) D&R plan (3) Herstelgerichte detentie (3)	[Zie samengev. factor] D&R plan (3) Herstelg. detentie (3)	[Zie samengev. factor] Herstelg. detentie (3)

Noot: De cursief gedrukte factoren bestaan ieder uit twee veronderstelde schalen.

5.3 Betrouwbaarheid

Zoals hierboven beschreven is een vragenlijst betrouwbaar als deze steeds dezelfde resultaten oplevert onder dezelfde condities. Dit kan onderzocht worden door te kijken naar de herhaalbaarheid en de interne consistentie van de vragenlijst. Het is helaas echter niet mogelijk om de herhaalbaarheid van de pilotversie van de LVPI te toetsen, omdat deze niet tweemaal is afgenomen onder de gedetineerden. Wel kan gekeken worden naar de interne consistentie: hangen de stellingen die samen een schaal vormen samen? De Cronbach's alpha's van de 14 schalen zijn berekend en weergegeven in Tabel 6 (en Bijlage 4). De interne consistentie is goed te noemen, met Cronbach's alpha's die varieerden van 0,82 tot 0,96.

5.4 Validiteit

Een vragenlijst moet niet alleen betrouwbaar zijn, maar ook valide. Hier is sprake van als de vragenlijst meet wat het moet meten. Hieronder wordt ingegaan op vier vormen van validiteit: indrukvaliditeit (§ 5.4.1), inhoudvaliditeit (§ 5.4.2), constructvaliditeit (§ 5.4.3) en criteriumvaliditeit (§ 5.4.4).

Tabel 6. Cronbach's alpha van en correlaties tussen de schalen van de pilotversie van de LVPI

Schalen (aantal stellingen)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1 Autonomie (5)	0,85													
2 Omgang met medegedetineerden (5)	0,30*	0,87												
3 Bejegening door personeel (11)	0,61*	0,38*	0,96											
4 Klachtafhandeling (4)	0,43*	0,26*	0,45*	0,86										
5 Medische zorg (4)	0,44*	0,28*	0,52*	0,47*	0,90									
6 Contactmogel. met fam/vrienden (5)	0,60*	0,30*	0,54*	0,37*	0,42*	0,88								
7 Zinnige dagbesteding (5)	0,65*	0,28*	0,56*	0,37*	0,45*	0,56*	0,92							
8 Re-integratie (4)	0,62*	0,30*	0,61*	0,39*	0,44*	0,53*	0,71*	0,92						
9 Veiligheid (3)	0,12*	0,31*	0,14*	-0,00	0,09*	0,15*	0,03	0,06*	0,84					
10 Nachtrust (3)	0,45*	0,18*	0,33*	0,27*	0,30*	0,39*	0,41*	0,38*	0,21*	0,85				
11 Eten (3)	0,51*	0,18*	0,37*	0,32*	0,33*	0,47*	0,49*	0,43*	0,06*	0,41*	0,84			
12 Winkel (3)	0,31*	0,30*	0,36*	0,33*	0,38*	0,27*	0,39*	0,39*	0,07*	0,32*	0,38*	0,82		
13 Detentie- en re-integratie plan (3)	0,42*	0,16*	0,48*	0,28*	0,34*	0,40*	0,51*	0,58*	-0,00	0,24*	0,33*	0,24*	0,86	
14 Herstelgerichte detentie (3)	0,33*	0,16*	0,40*	0,20*	0,29*	0,28*	0,44*	0,48*	-0,09*	0,14*	0,27*	0,26*	0,54*	0,86

Noot: De Cronbach's alpha's staan diagonaal in de tabel. De vijf cursief gedrukte correlaties betreffen de meest extreme verbanden: hoge correlaties (hoger dan 0,70) of verbanden die niet significant zijn of waar een negatieve samenhang is.

* $p < 0,05$

5.4.1 *Indruksvaliditeit*

Er is sprake van indruksvaliditeit als de vragen in de vragenlijst op het eerste oog lijken te meten wat ze zouden moeten meten. Dit lijkt het geval bij de pilotversie van de LVPI. Allereerst is de vragenlijst voorgelegd aan de Begeleidingscommissie van het huidige onderzoek voordat deze is afgenomen onder de gedetineerden. De leden van de Begeleidingscommissie hebben de vragenlijst op het eerste oog goedgekeurd. Daarnaast zijn in elke inrichting interviews gehouden met twee gedetineerden. Hierbij is gevraagd wat de gedetineerden van de inhoud van de pilotversie van de LVPI vonden en of zij zaken misten. Hier zijn slechts enkele kleine punten genoemd. De belangrijkste twee zijn het ontbreken van een vraag over de tandarts in de inrichting en het ontbreken van een vraag over de casemanager. De indruksvaliditeit lijkt dus voldoende.

5.4.2 *Inhoudsvaliditeit*

Er is sprake van inhoudsvaliditeit als de vragenlijst alle aspecten van het domein bevat. In het onderhavige onderzoek gaat het er dus om of de pilotversie van de LVPI alle aspecten van het leefklimaat meet. Dit lijkt zeker het geval, aangezien deze is ontwikkeld op basis van a) het uitgebreide literatuuronderzoek van Boone en collega's (2016) naar aspecten van het leefklimaat en b) de bestaande (inter)nationale leefklimaatvragenlijsten. Bovendien hebben de geïnterviewde gedetineerden slechts enkele kleine punten genoemd die in de vragenlijst zouden missen. De pilotversie van de LVPI lijkt dus een representatieve weerspiegeling van het begrip leefklimaat.

5.4.3 *Constructvaliditeit*

Er is sprake van constructvaliditeit als de vragenlijst daadwerkelijk de bedoelde (theoretische) constructen heeft gemeten. Er zijn verschillende zaken die bekeken en onderzocht kunnen worden die iets zeggen over de mate van constructvaliditeit. Hieronder wordt ingegaan op vier zaken: a) de factorstructuur, b) de correlaties tussen de schalen, c) de leefklimaatverschillen tussen het huis van bewaring en de gevangenis en d) de begrijpelijkheid van de vragenlijst.

Allereerst is het belangrijk dat de factorstructuur overeenkomt met de constructen (schalen) die de vragenlijst bedoelde te meten. Zoals hierboven beschreven in paragraaf 5.2 is dit het geval bij de pilotversie van de LVPI: de veronderstelde schalen werden grotendeels bevestigd in de factoranalyses. Slechts enkele schalen en stellingen konden niet onderscheiden worden in de factoranalyses.

Ten tweede kunnen de correlaties tussen de constructen/schalen iets zeggen over de constructvaliditeit. Er zijn twee vormen van constructvaliditeit: convergente en divergente validiteit. Er is sprake van convergente validiteit als het gemeten construct hoog correleert met theoretisch vergelijkbare constructen en van divergente validiteit als het gemeten construct laag correleert met theoretisch andere constructen. Vaak wordt dit getoetst door de vragenlijst te vergelijken met andere vragenlijsten die hetzelfde of juist een ander construct meten. In het huidige onderzoek is dit niet mogelijk, maar aangezien het overkoepelende construct leefklimaat in de pilotversie van de LVPI wordt gemeten middels verschillende constructen/schalen kunnen wel de correlaties tussen de schalen een indicatie geven van de convergente en divergente validiteit. Theoretisch zou de verwachting bijvoorbeeld zijn dat 'zinvolle dagbesteding' sterk samenhangt met 're-integratie' en 'detentie- en re-integratie plan', en juist zwak samenhangt met 'veiligheid'.

In Tabel 6 worden de Pearson's correlaties tussen de schalen van de pilotversie van de LVPI getoond.^{16,17} Uit Tabel 6 blijkt dat bijna alle schalen significant positief met elkaar samenhangen. Dit is in lijn met de verwachting, aangezien de schalen tezamen het overkoepelende construct leefklimaat zouden moeten meten. De correlaties van twee schalen vallen op. Allereerst blijkt uit de tabel dat de schaal 'veiligheid' zwak of niet samenhang met de andere schalen. Vanuit theoretisch oogpunt is dit wel te begrijpen, de veiligheid in een inrichting heeft als het goed is ook niet veel te maken met bijvoorbeeld de wijze van klachtafhandeling, de zinvolheid van de dagbesteding en het detentie- en re-integratieplan. De schaal 'veiligheid' correleerde daarentegen wel enigszins met de schaal 'omgang met medege-detineerden' ($r = 0,31$), wat verklaarbaar is. Ten tweede valt de schaal 'autonomie' op in Tabel 6, omdat deze met veel andere schalen sterk correleerde (0,5 tot 0,7). Het lijkt er op dat deze schaal zich wat minder goed kan onderscheiden van de andere schalen. Dit bleek ook al een beetje in de EFA's, toen verschillende stellingen niet voldeden aan de voorwaarden. In lijn met de verwachting werd de sterkste correlatie gevonden tussen 'zinvolle dagbesteding' en 're-integratie' ($r = 0,71$). Ook werden er sterke correlaties (0,5 tot 0,7) gevonden tussen bijvoorbeeld 'bejegening door personeel' en 're-integratie' ($r = 0,61$), 'bejegening door personeel' en 'zinvolle dagbesteding' ($r = 0,56$), 're-integratie' en 'detentie- en re-integratieplan' ($r = 0,58$) en 'zinvolle dagbesteding' en 'detentie- en re-integratieplan' ($r = 0,51$). Samengevat werden de zwakste en sterkste correlaties daar gevonden waar dat theoretisch verwacht zou mogen worden. De correlatietabel lijkt dan ook in grote lijnen de constructvaliditeit van de (aangepaste) pilotversie van de LVPI te ondersteunen.

Ten derde kunnen verschillen tussen de twee meest voorkomende regimes, huis van bewaring en gevangenis, iets zeggen over de constructvaliditeit van de pilotversie van de LVPI. Gedetineerden in een huis van bewaring verblijven bijvoorbeeld veel meer op cel dan gedetineerden in een gevangenis, waardoor gedetineerden in een huis van bewaring bijvoorbeeld negatiever zouden moeten oordelen over het dagprogramma en de activiteiten. Ook ligt er minder nadruk op het re-integratieproces in het huis van bewaring dan in de gevangenis, waardoor gedetineerden in een huis van bewaring bijvoorbeeld negatiever zouden moeten oordelen over aspecten als 're-integratie' en 'detentie- en re-integratieplan'. Als dergelijke verschillen niet gevonden worden lijkt het er op dat de leefklimaataspecten niet goed gemeten worden.

In Tabel 7 worden de gemiddelde scores op alle leefklimaataspecten in het huis van bewaring en de gevangenis weergegeven. Niet alleen de 14 leefklimaat-schalen worden getoond, maar ook de 9 leefklimaataspecten die niet middels een schaal worden gemeten. Uit Tabel 7 blijkt dat de gedetineerden in een huis van bewaring significant negatiever oordeelden over verschillende leefklimaataspecten dan gedetineerden in een gevangenis. Om te beginnen waren gedetineerden in een huis van bewaring negatiever over de mate van autonomie, de frequentie waarin ze zelf kunnen koken, de mate van een zinvolle dagbesteding, activiteiten als recreatie, sporten en luchten, de mate van beweging en de contactmogelijkheden met familie/vrienden en de advocaat. Deze verschillen zijn in lijn met de verwachting en waarschijnlijk alle terug te voeren op het feit dat gedetineerden in een huis van bewaring meer op cel verblijven, een soberder regime en een beperkter dagprogramma

¹⁶ Naast de 14 leefklimaat-schalen zijn er in de pilotversie van de LVPI ook 9 leefklimaataspecten die niet middels een schaal worden gemeten. Deze items zijn niet op een interval meetniveau zoals de schalen, maar op een ordinaal of nominaal meetniveau. Dit vereist verschillende soorten samenhang analyses. Uit tijds-overwegingen en voor de overzichtelijkheid van de tabel is enkel de samenhang tussen de leefklimaat-schalen onderzocht.

¹⁷ Omdat enkele schalen uit slechts drie items bestaan had ook gekozen kunnen worden voor Spearman correlatie in plaats van Pearson correlatie. Een analyse met Spearman's correlaties laat echter nagenoeg dezelfde correlaties zien; de verschillen zijn kleiner dan 0,05.

Tabel 7. Gemiddelde scores op leefklimaataspecten in huis van bewaring en gevangenis

Leefklimaataspecten	Min	Max	Gemid. HvB	Gemid. Gev	Significant verschil HvB - Gev
Schaal Autonomie	1	5	2,17	2,58	t = -7,69; p = 0,00
Schaal Omgang met medegedetineerden	1	5	3,36	3,28	
Schaal Bejegening door personeel	1	5	2,90	2,99	
Item Klachtafhandeling: "Ik heb wel eens een klacht ingediend bij de beklagcommissie"	0	1	0,35	0,52	$\chi^2 = 29,89$; p = 0,00
Schaal Klachtafhandeling	1	5	2,36	2,33	
Schaal Medische zorg	1	5	3,05	3,04	
Item Psychologische zorg: "Ik ben tevreden over het werk van de psycholoog"	1	5	2,82	2,90	
Item Discriminatie: "Bent u in deze inrichting wel eens gediscrimineerd"	0	1	0,27	0,30	
Schaal Contactmogelijkheden met familie en vrienden	1	5	2,39	3,02	t = -10,80; p = 0,00
Item Contactmogelijkheden met advocaat: "Ik heb voldoende mogelijkheden om contact te onderhouden met mijn advocaat"	1	5	2,85	3,38	$\chi^2 = 56,40$; p = 0,00
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over de recreatie"	1	5	2,26	2,97	$\chi^2 = 93,29$; p = 0,00
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over het sporten"	1	5	2,57	2,91	$\chi^2 = 23,92$; p = 0,00
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over de bibliotheek"	1	5	3,19	3,24	
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over de arbeid"	1	5	2,90	2,87	
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over het onderwijs"	1	5	2,74	2,84	
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over de crea"	1	5	2,53	2,68	
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over het luchten"	1	5	2,97	3,13	$\chi^2 = 11,26$; p = 0,02
Item Activiteiten: "Ik ben tevreden over de geestelijke verzorging"	1	5	3,50	3,47	
Schaal Zinnige dagbesteding	1	5	1,99	2,24	t = -4,46; p = 0,00
Schaal Re-integratie	1	5	2,18	2,28	
Schaal Veiligheid	1	5	3,95	3,99	
Item Drugs: "Er worden op deze afdeling vaak drugs gebruikt (hergecodeerd in positieve richting)"	1	5	3,22	3,16	
Item Beweging: "Ik kan voldoende bewegen in deze inrichting"	1	5	2,25	2,89	$\chi^2 = 95,31$; p = 0,00
Schaal Nachtrust	1	5	2,31	2,60	t = -4,46; p = 0,00
Schaal Eten	1	5	1,97	2,32	t = -5,58; p = 0,00
Schaal Winkel	1	5	2,51	2,16	t = -5,58; p = 0,00
Item Zelf koken: "Als ik dat wil kan ik zelf mijn maaltijd bereiden in deze inrichting"	1	4	2,13	3,16	$\chi^2 = 278,86$; p = 0,00
Schaal Detentie- en re-integratieplan	1	5	2,22	2,44	t = -3,58; p = 0,00
Schaal Herstelgerichte detentie	1	5	2,54	2,40	
Item Algemeen oordeel: "Ik ben in het algemeen tevreden over deze inrichting"	1	5	2,51	2,82	$\chi^2 = 22,71$; p = 0,00

Noot: Het aspect 'promoveren-degraderen' is niet opgenomen in de tabel, omdat dit systeem niet wordt toegepast in huizen van bewaring.

hebben dan gedetineerden in een gevangenis. Dit geldt nog sterker voor gedetineerden in beperkingen. Daarnaast blijkt uit Tabel 7 dat gedetineerden in een huis van bewaring negatiever oordeelden over de nachtrust. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de stressvolle en onzekere situatie waarin ze zich bevinden, doordat hun strafzaak nog loopt. Verder blijkt dat, zoals verwacht, in een huis van bewaring negatiever werd geoordeeld over de mate waarin er werd gewerkt aan het detentie- en re-integratieplan dan in een gevangenis. Opvallend is dat er geen significant verschil werd gevonden op het aspect 're-integratie', al was de gemiddelde score in het huis van bewaring wel lager dan in de gevangenis. Het algemene oordeel over de inrichting verschilde ook: gedetineerden in een huis van bewaring hadden een negatiever oordeel dan gedetineerden in een gevangenis. Tot slot is het opvallend dat gedetineerden in een huis van bewaring positiever oordeelden over de winkel dan gedetineerden in een gevangenis. Een duidelijke verklaring hiervoor is er niet, maar mogelijk dat gedetineerden in een huis van bewaring als gevolg van beperktere recreatietijd – en dus kooktijd – minder gebruik maken van de winkel.

Ten vierde is het voor constructvaliditeit van belang dat de vragen in de vragenlijst goed worden begrepen. Als de vragen te moeilijk geformuleerd zijn of verkeerd worden geïnterpreteerd dan worden niet de daadwerkelijk bedoelde constructen gemeten. Om meer zicht op te krijgen op de begrijpelijkheid van de vragenlijst zijn in elke inrichting interviews gehouden met twee gedetineerden. Hierbij is de pilotversie van de LVPI mondeling afgenomen, waarbij na elke vraag is doorgevraagd om vast te stellen of de gedetineerde de vraag echt begreep. Aansluitend is aan de geïnterviewde gedetineerden zelf gevraagd hoe moeilijk of makkelijk ze de vragen en de woorden in de vragenlijst vonden.¹⁸ Naast deze interviews hebben de onderzoeksassistenten gedurende de afnameweek ook verschillende vragen van gedetineerden gekregen over de vragenlijst. Ook dit gaf inzicht in de begrijpelijkheid van de gebruikte vragen en woorden.

Uit de interviews met de gedetineerden blijkt allereerst dat een kwart van de gedetineerden (4) de vragen en woorden in de pilotversie van de LVPI moeilijk vond. Een kwart (4) gaf een neutraal oordeel (niet moeilijk / niet makkelijk) en de helft van de gedetineerden (8) gaf aan de vragenlijst makkelijk te vinden. Hoewel driekwart van de gedetineerden dus aangaf de vragenlijst niet te moeilijk te vinden, bleek uit de mondelinge afname van de vragenlijst en verschillende vragen van gedetineerden gedurende de afnameweek dat sommige vragen en woorden wel degelijk te moeilijk geformuleerd waren. Woorden zoals 'verantwoordelijkheid', 'zelfstandig zijn', 'piekeren', 'somber', 'motiveren', 'rechtvaardig', 'privacy', 'geestelijke verzorging', 'boeiend', 'zinnig', 'onder druk zetten', 'variatie' en 'sfeer' bleken niet altijd goed begrepen te worden. Ook het verschil tussen piw'ers en bewaarders was niet bij alle gedetineerden duidelijk en de delictscategorieën (zoals vermogensdelict zonder geweld, vermogensdelict met geweld en geweldsdelict) werden niet altijd herkend. Verder kwam naar voren dat gedetineerden het lastig vonden om de vraag te beantwoorden als deze betrekking had op alle gedetineerden in plaats van dat de vraag in de ik-vorm werd gesteld (zoals bij de stelling 'Personeelsleden in deze inrichting behandelen de gedetineerden met respect'). Tot slot, bleek het voor gedetineerden soms lastig om een overkoepelend oordeel te vellen. Bijvoorbeeld bij de stelling 'Als ik problemen heb, helpen de piw'ers me' zeiden gedetineerden dat dit wel gold voor sommige piw'ers, maar weer niet voor anderen.

Naast dat de vragen in de pilotversie van de LVPI soms onduidelijk en te moeilijk waren bleek uit de interviews en vragen van gedetineerden ook dat de antwoordmogelijkheden niet bij alle vragen toereikend waren. Dit levert uiteraard onjuiste antwoorden op en dat komt de constructvaliditeit niet ten goede. Allereerst bleek de optie 'niet van toepassing' vaker nodig dan nu

¹⁸ De interviews zijn uitsluitend gehouden met Nederlandstalige gedetineerden, de bevindingen gelden hierdoor mogelijk niet voor de Engels- en Spaanstalige vragenlijsten. Het overgrote deel van de 1.380 ingevulde vragenlijsten (95%) was echter in het Nederlands.

het geval was. Bijvoorbeeld vragen over de contactmogelijkheden met familie en vrienden zijn niet van toepassing als deze contacten ontbreken. Ook spelen aspecten als re-integratie niet bij levenslang gestraften en zijn de vragen over promoveren-degraderen niet van toepassing als iemand in het huis van bewaring verblijft. Ten tweede bleek de optie 'weet niet' soms toegevoegd te moeten worden. Bijvoorbeeld de vraag naar het opleidingsniveau was voor gedetineerden die in het buitenland waren opgegroeid moeilijk te beantwoorden, omdat de onderwijssystemen verschillen. Ten derde bleek de pilotversie van de LVPI te weinig rekening te houden met levenslang gestraften. Dit speelde bijvoorbeeld bij de vraag over de strafduur, waar jaren, maanden en dagen ingevuld moest worden.

Samengevat, laten de constructvaliditeit analyses zien dat de constructvaliditeit van de LVPI voldoende is, mits er een aantal aanpassingen aan de vragenlijst wordt gedaan. De factoranalyses, de correlaties tussen de schalen en de leefklimaatverschillen tussen het huis van bewaring en de gevangenis geven vertrouwen in de constructvaliditeit, maar enkele veronderstelde schalen dienen wel verwijderd of samengevoegd te worden en ook enkele stellingen dienen verwijderd te worden. De interviews en de vragen van gedetineerden laten zien dat de begrijpelijkheid nog verbeterd dient te worden. Bepaalde woorden kunnen beter niet gebruikt worden of moeten worden uitgelegd, bijvoorbeeld door voorbeelden te geven. Ook dienen de antwoordmogelijkheden uitgebreid te worden, zodat elke gedetineerde in de gelegenheid is het antwoord te geven dat op hem van toepassing is.

5.4.4 Criteriumvaliditeit

Er is sprake van criteriumvaliditeit als de vragenlijst samenhangt met een gelijktijdig criterium of een toekomstig criterium kan voorspellen. De leefklimaatvragenlijst heeft echter niet specifiek tot doel om een bepaald criterium te voorspellen. DJI wil de vragenlijst gebruiken om penitentiaire inrichtingen met elkaar te kunnen vergelijken en om de leefomstandigheden in de inrichtingen daar waar nodig en mogelijk te verbeteren. Niettemin was het in de huidige studie mogelijk om te onderzoeken of de LVPI samenhangt met twee criteria.

Allereerst is de samenhang tussen het leefklimaat en de psychische gezondheid van gedetineerden onderzocht. Uit de literatuur blijkt namelijk dat aspecten van het leefklimaat van invloed kunnen zijn op het psychisch welzijn van gedetineerden (Beijersbergen et al., 2013; Brons et al., 2013; Slotboom, Kruttschnitt, Bijleveld, & Menting, 2011; Van der Laan & Eichelsheim, 2013) (zie ook § 1.1). Er is een ordinale logistische regressieanalyse uitgevoerd. De afhankelijke variabele, psychische problemen, is gemeten op een ordinaal meetniveau middels de stelling 'Ik voel mij gespannen en onrustig in deze inrichting'.¹⁹ De onafhankelijke variabelen werden gevormd door de leefklimaat-schalen.²⁰ De eerder getoonde factoranalyses en correlatietabel lieten zien dat er geen

¹⁹ Idealiter wordt een latent construct zoals psychische gezondheid gemeten middels meerdere items. De psychometrische kwaliteit van de beoogde psychische gezondheid schaal in de pilotversie van de LVPI bleek echter onvoldoende. Daarom is er voor gekozen deze analyse uit te voeren op één van de psychische gezondheid items.

²⁰ De schaal klachtafhandeling is niet meegenomen in de regressieanalyse, doordat deze schaal bij ruim 800 van de 1.380 gedetineerden niet van toepassing was en daarmee het aantal gedetineerden in de analyse drastisch zou dalen. De negen leefklimaataspecten die niet middels een schaal worden gemeten zijn ook niet meegenomen in de regressieanalyse, omdat deze items gemeten zijn op ordinaal of nominaal meetniveau. Deze items zouden moeten worden omgezet in dummy variabelen, waardoor het aantal onafhankelijke variabelen in het model te hoog zou worden uitgaande van de richtlijn minimaal 10 respondenten per variabele (Field, 2013).

sprake is van multicollineariteit tussen de schalen. Als controle variabelen zijn zes gedetineerdenkenmerken meegenomen in de analyse: leeftijd, geboorteland (Nederland of elders), opleidingsniveau (laag, midden of hoog), aantal dagen in detentie, aantal eerdere detenties en het regime waarin de gedetineerde verblijft (huis van bewaring, gevangenis, extra zorgvoorziening of overig).

In Tabel 8 worden de resultaten van de regressieanalyse voor psychische problemen getoond. De verklaarde variantie in het model is goed te noemen (48%). Uit Tabel 8 blijkt dat zeven leefklimatschalen samenhangen met psychische problemen. Gedetineerden die positiever oordeelden over de bejegening door het personeel, de zinvolheid van de dagbesteding, de re-integratie mogelijkheden, de veiligheid en de nachtrust in de inrichting ervaren minder psychische problemen. Gedetineerden die positief oordeelden over de medische zorg in de inrichting en die van mening waren dat er aandacht was voor herstelgerichte detentie ervaren daarentegen meer psychische problemen. In het huidige model droegen de gedetineerdenkenmerken weinig bij aan de mate van psychische problemen. Uitsluitend het regime speelde een rol: gedetineerden die op een extra zorgvoorziening verbleven ervaren meer psychische problemen.

Tabel 8. Ordinale logistische regressieanalyse voor psychische problemen (N = 751)

	Psychische problemen	
	Log-odds estimate	SE
Threshold: Psychische problemen = 1	-8,421 ***	0,584
Threshold: Psychische problemen = 2	-6,516 ***	0,553
Threshold: Psychische problemen = 3	-4,762 ***	0,529
Threshold: Psychische problemen = 4	-2,833 ***	0,513
Autonomie	-0,017	0,121
Omgang met medege-detineerden	0,138	0,103
Bejegening door personeel	-0,262 *	0,116
Medische zorg	0,181 *	0,084
Contactmogelijkheden met familie en vrienden	-0,151	0,099
Zinnvolle dagbesteding	-0,304 *	0,124
Re-integratie	-0,198 *	0,115
Veiligheid	-0,477 ***	0,081
Nachtrust	-1,178 ***	0,085
Eten	-0,046	0,084
Winkel	0,008	0,083
Detentie- en re-integratieplan	-0,105	0,095
Herstelgerichte detentie	0,168 *	0,077
Leeftijd	0,005	0,007
Geboren buiten Nederland	0,153	0,155
Opleidingsniveau (Laag = ref)		
Middelbaar	0,096	0,151
Hoog	-0,086	0,229
Aantal dagen in detentie	0,000	0,000
Aantal eerdere detenties	0,009	0,011
Regime (Huis van bewaring = ref)		
Gevangenis	0,264	0,177
Extra zorg voorziening	0,682 **	0,259
Overig	0,506	0,280

Noot: Nagelkerke $R^2 = 0,475$

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

Ten tweede is de samenhang tussen het leefklimaat en het algemene oordeel over de inrichting onderzocht. Idealiter geeft dit algemene oordeel over de inrichting namelijk een overkoepelend oordeel over het leefklimaat in de inrichting. Er is wederom een ordinale logistische regressieanalyse uitgevoerd. De afhankelijke variabele is gemeten op een ordinaal meetniveau middels de stelling 'Ik ben in het algemeen tevreden over deze inrichting'. De onafhankelijke variabelen werden gevormd door de leefklimaatschalen²¹ en zes gedetineerdenkenmerken (leeftijd, geboorteland, opleidingsniveau, detentieduur, aantal eerdere detenties en regime) zijn meegenomen als controle variabelen.

Tabel 9. Ordinale logistische regressieanalyse voor algemeen oordeel over de inrichting (N = 752)

	Algemeen oordeel over inrichting	
	Log-odds estimate	SE
Threshold: Algemeen oordeel = 1	8,677 ***	0,664
Threshold: Algemeen oordeel = 2	10,514 ***	0,697
Threshold: Algemeen oordeel = 3	13,179 ***	0,760
Threshold: Algemeen oordeel = 4	16,500 ***	0,852
Autonomie	0,544 ***	0,129
Omgang met medegegedetineerden	0,141	0,115
Bejegening door personeel	0,924 ***	0,128
Medische zorg	0,245 **	0,090
Contactmogelijkheden met familie en vrienden	0,199 *	0,105
Zinnvolle dagbesteding	0,328 *	0,129
Re-integratie	0,306 *	0,121
Veiligheid	0,221 *	0,088
Nachtrust	0,221 **	0,080
Eten	0,536 ***	0,090
Winkel	0,202 *	0,088
Detentie- en re-integratieplan	-0,104	0,101
Herstelgerichte detentie	0,133	0,082
Leeftijd	0,022 **	0,007
Geboren buiten Nederland	-0,181	0,166
Opleidingsniveau (Laag = ref)		
Middelbaar	-0,001	0,161
Hoog	0,023	0,248
Aantal dagen in detentie	0,000	0,000
Aantal eerdere detenties	-0,016	0,011
Regime (Huis van bewaring = ref)		
Gevangenis	0,099	0,190
Extra zorg voorziening	-0,036	0,277
Overig	-0,169	0,299

Noot: Nagelkerke $R^2 = 0,660$

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$

In Tabel 9 worden de resultaten van de regressieanalyse voor het algemene oordeel over de inrichting getoond. De verklaarde variantie in het model is goed te noemen (66%). Uit Tabel 9 blijkt dat tien leefklimaatschalen samenhangen met het algemeen oordeel over de inrichting.

²¹ Net als in de vorige regressieanalyse zijn de schaal klachtafhandeling en de negen leefklimaataspecten niet meegenomen in de regressieanalyse, omdat dit zorgt voor te veel variabelen bij te weinig respondenten.

Gedetineerden die positiever oordeelden over de autonomie, bejegening door het personeel, medische zorg, contactmogelijkheden met familie en vrienden, zinvolheid van de dagbesteding, re-integratie mogelijkheden, veiligheid, nachtrust, eten en winkel in de inrichting hadden ook een positiever algemeen oordeel over de inrichting. Slechts één schaal uit het basisdeel van de vragenlijst hing niet samen met het algemeen oordeel en dat was de schaal 'omgang met medegedetineerden'. De twee tijd- en sectorspecifieke schalen (detentie- en re-integratieplan en herstelgerichte detentie) hingen ook niet samen met het algemeen oordeel over de inrichting. Van de gedetineerdenkenmerken hing in dit model alleen de leeftijd van de gedetineerde samen met het algemeen oordeel: hoe ouder de gedetineerde, hoe positiever zijn algemene oordeel over de inrichting.

Samengevat, lijkt de pilotversie van de LVPI wel over enige criteriumvaliditeit te beschikken. De helft van de leefklimaatschalen hing samen met psychische problemen bij gedetineerden en het merendeel van de leefklimaatschalen hing samen met het algemene oordeel van de gedetineerden over de inrichting.

6 Aangepaste en definitieve LVPI

6.1 Inleiding

Het voorgaande hoofdstuk over de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI geeft aanleiding om de vragenlijst op bepaalde punten te wijzigen. Deze wijzigingen vinden enerzijds plaats op basis van de statistische analyses (zoals de factoranalyses) en anderzijds op basis van de feedback van gedetineerden in de interviews en gedurende de afnameweken. Hieronder zullen deze aanpassingen worden besproken. Allereerst wordt in paragraaf 6.2 een aantal algemene wijzigingen beschreven. Vervolgens wordt in paragraaf 6.3 gekeken naar de specifieke wijzigingen in de leefklimaatvragen en in paragraaf 6.4 naar de specifieke wijzigingen in de overige vragen (achtergrondkenmerken, verblijfskenmerken en mogelijke uitkomstmaten van het leefklimaat). In de laatste paragraaf (6.5) wordt de aangepaste en definitieve LVPI weergegeven en kort besproken.

6.2 Algemene wijzigingen

Op basis van het onderzoek naar de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI is een aantal algemene wijzigingen doorgevoerd. Allereerst zijn de stellingen zoveel mogelijk in een positieve richting geformuleerd en als dit niet mogelijk was dan zijn de stellingen die bij één schaal horen allemaal in een negatieve richting geformuleerd. In het vorige hoofdstuk bleek namelijk dat bij de schaal 'veiligheid' de drie negatief geformuleerde stellingen wel laadden op de factor 'veiligheid', terwijl dit niet gold voor de drie positief geformuleerde stellingen. Ook de psychische gezondheid schaal die uit zowel positief als negatief geformuleerde stellingen bestond was van onvoldoende kwaliteit. Ten tweede zijn moeilijke woorden en vragen zoveel mogelijk uitgelegd of vervangen door een makkelijker woord of zin. Uit het vorige hoofdstuk bleek namelijk dat gedetineerden moeite hadden met bepaalde woorden en vragen. Ten derde zijn de vragen zoveel mogelijk in de ik-vorm gesteld en dus gericht op hoe de individuele gedetineerde iets ervaart. Het is namelijk uiteraard lastig om voor de gehele groep gedetineerden te spreken. Ten vierde is in verschillende stellingen het zinsdeel "in het algemeen" toegevoegd. In het vorige hoofdstuk bleek namelijk dat gedetineerden zich afvroegen wat ze moesten invullen als ze bijvoorbeeld wel werden geholpen door de ene piw'er, maar niet door de andere piw'er. Ten slotte zijn enkele antwoordcategorieën uitgebreid. De opties "niet van toepassing" en "weet niet" wordt nu vaker geboden en bij de antwoordcategorieën wordt meer rekening gehouden met levenslang gestraften.

6.3 Specifieke wijzigingen in de leefklimaatvragen

Naast de hierboven besproken algemene wijzigingen die zijn doorgevoerd op de gehele vragenlijst, is een aantal specifieke aanpassingen gedaan bij de leefklimaatvragen. Allereerst zijn de schalen 'orde' en 'gebouw' geschrapt, omdat de schalen niet werden teruggevonden in de factoranalyses en ook te algemene en abstracte stellingen bevatten. Er is wel voor gekozen om één algemene tevredenheid stelling over het gebouw toe te voegen aan de LVPI, omdat uit het rapport van Boone en collega's (2016) blijkt dat de kwaliteit van het gebouw wel degelijk bepalend kan zijn voor de leefomstandigheden in de inrichting.

Ten tweede is de schaal 'basisvoorwaarden re-integratie' geschrapt. Uit de factoranalyses bleek dat de schalen 're-integratie' en 'basisvoorwaarden re-integratie' laadden op dezelfde factor. De schaal 'basisvoorwaarden re-integratie' was één van de vijftal sector- en tijdspecifieke aspecten

die DJI graag in het meetinstrument wilde hebben. Nu echter blijkt dat de samenhang met de 'algemene' re-integratie schaal zo hoog is, kan geconcludeerd worden dat de 'algemene' re-integratie schaal voldoende is om de re-integratie mogelijkheden en inspanningen in de inrichting goed in kaart te brengen.

Ten derde zijn de schalen 'omgang met piw'ers' en 'procedureel rechtvaardige bejegening door personeel' samengevoegd tot één schaal 'bejegening door piw'ers'. De samenhang tussen de twee oorspronkelijke schalen was namelijk te groot waardoor ze in de factoranalyses laadden op dezelfde factor. Er is voor gekozen om alle stellingen te richten op de piw'ers en niet op het personeel in bredere zin, omdat gedetineerden toch vooral te maken hebben met de piw'ers. Door de samenvoeging ontstaat een schaal met 11 stellingen. Dit grote aantal is echter niet nodig om het construct goed te kunnen meten en om die reden zijn er drie stellingen geschrapt. De 'bejegening door piw'ers' schaal bestaat daardoor uit acht stellingen. Van de acht stellingen richten vier zich specifiek op procedurele rechtvaardigheid, zodat dit specifieke theoretische construct ook apart te meten blijft.

Ten vierde zijn binnen een aantal leefklimaataspecten enkele stellingen geschrapt. Bij de schaal 'autonomie' zijn twee stellingen verwijderd. De stelling 'Het personeel moedigt gedetineerden aan om zelf verantwoordelijkheid te nemen' bleek een dubbellader in de factoranalyses en laadde zowel op 'autonomie' als 'bejegening door personeel'. De stelling 'In deze inrichting zijn voldoende mogelijkheden om zelf actie te ondernemen en zelfstandig te zijn' bleek moeilijk begrepen te worden door de gedetineerden. Bij de schaal 'contactmogelijkheden met familie en vrienden' is de stelling 'Ik heb voldoende privacy tijdens de telefoongesprekken' geschrapt. In beide series van factoranalyses laadde deze stelling op geen van de factoren. Bij de schaal 'veiligheid' zijn de drie positief geformuleerde stellingen verwijderd. Deze stellingen bleken in beide series van factoranalyses namelijk niet te laadden op de factoren. De drie overgebleven negatief geformuleerde stellingen zijn vervolgens aangevuld met twee negatief geformuleerde stellingen in lijn met de verwijderde stellingen. Bij de schaal 'zinnige dagbesteding' is de stelling 'De activiteiten in het dagprogramma zijn zinvol' geschrapt. Het woord 'zinvol' werd slecht begrepen door de gedetineerden en omdat de schaal een vergelijkbare stelling bevat is er voor gekozen de stelling te verwijderen. Bij het leefklimaataspect 'activiteiten' is de stelling 'Ik ben tevreden over de crea' verwijderd, omdat crea niet of nauwelijks nog wordt aangeboden in de inrichtingen.

Ten slotte zijn er twee stellingen toegevoegd aan de LVPI op basis van suggesties van de gedetineerden (zowel in de interviews als gedurende de afnameweek). Om te beginnen wilden veel gedetineerden graag hun mening geven over de tandarts. Bij de schaal 'medische zorg' is dus de stelling 'Ik ben tevreden over het werk van de tandarts' toegevoegd. Daarnaast hebben veel gedetineerden gevraagd waarom er geen vraag was over de casemanagers. Dit is een goed voorbeeld van een tijdsgebonden aspect van het leefklimaat, want tot een paar jaar terug waren er nog geen casemanagers in de inrichtingen aanwezig. De casemanagers zijn betrokken bij de uitvoering van de sector- en tijdgebonden schaal 'detentie- en re-integratieplan'. Daarom is aan deze schaal een extra stelling toegevoegd: 'De casemanager helpt mij bij het uitvoeren van mijn detentie- en re-integratieplan'.

6.4 Specifieke wijzigingen in de overige vragen

Naast de leefklimaatvragen bevat de LVPI ook vragen die gericht zijn op a) de achtergrondkenmerken van de gedetineerden, b) de verblijfskenmerken van de detentie en c) mogelijke uitkomstmaten van het leefklimaat. Er is alleen een aantal specifieke wijzigingen doorgevoerd in de vragen die betrekking hebben op mogelijke gevolgen van het leefklimaat.

Allereerst zijn de uitkomstmaten ‘psychische gezondheid’ en ‘fysieke gezondheid’ gewijzigd. Beide beoogde schalen bleken van onvoldoende psychometrische kwaliteit. Voor een deel kan dit waarschijnlijk verklaard worden door het gebruik van zowel positief als negatief geformuleerde stellingen binnen één schaal. Voor een ander deel kan dit waarschijnlijk verklaard worden doordat er verschillende aspecten werden gemeten binnen één schaal. De schalen richtten zich namelijk zowel op de verandering in gezondheid als de gezondheid op het huidige moment. De schalen moesten dus herzien worden voor de definitieve LVPI. Allereerst zijn er twee stellingen behouden uit de pilotversie die DJI terug wilde zien in de leefklimaatvragenlijst. Deze stellingen vragen of de lichamelijke en psychische gezondheid voor- of achteruit is gegaan gedurende detentie. De stellingen zijn eerder ook meegenomen in de Gedetineerdensurvey, waardoor de resultaten over de jaren heen vergeleken kunnen worden. Ten tweede is er voor gekozen om een bestaande schaal toe te voegen die psychische problemen in kaart brengt. Het gaat om de ‘Kessler screening scale of psychological distress’ (K6) (http://www.hcp.med.harvard.edu/ncs/k6_scales.php; Kessler et al., 2002; Kessler et al., 2003).²² Middels zes items wordt gevraagd hoe vaak iemand zich in de afgelopen week bijvoorbeeld zenuwachtig, waardeloos of somber voelde. De schaal wordt wereldwijd toegepast als een maat voor psychische problemen en eerder onderzoek heeft laten zien dat de schaal goede psychometrische eigenschappen bezit (Donker et al., 2010; Furukawa, Kessler, & Andrews, 2003; Kessler et al., 2003; Mitchell & Beals, 2011).

Ten tweede is de uitkomstmaat ‘misdragingen’ toegevoegd aan de LVPI. Niet alleen vanuit wetenschappelijk oogpunt is dit een belangrijke toevoeging, ook voor DJI is het essentieel om het belang van een menswaardig en stimulerend leefklimaat (wetenschappelijk) te kunnen onderbouwen. DJI wil kunnen verantwoorden waarom al die aandacht, energie en middelen voor het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen nodig zijn. Eerder onderzoek heeft laten zien dat aspecten van het leefklimaat van invloed kunnen zijn op de mate waarin gedetineerden zich misdragen gedurende detentie (o.a. Reisig & Mesko, 2009; Van der Laan & Eichelsheim, 2013; Wright, 1991), maar toekomstig onderzoek op dit gebied met de LVPI is gewenst. Aan de LVPI is daarom een schaal met zeven items toegevoegd die vraagt hoe vaak een gedetineerde bepaalde misdragingen, zoals ongehoorzaamheid, drugsgebruik en geweld, heeft vertoond.²³ Deze schaal is grotendeels gebaseerd op de schaal van Reisig en Mesko (2009), die ook onderzoek deden naar de misdragingen van gedetineerden in detentie.

6.5 Aangepaste en definitieve LVPI

De aangepaste en definitieve LVPI is te vinden in Bijlage 5 en een overzicht van de domeinen en aspecten van de LVPI wordt getoond in Bijlage 6. De LVPI bevat 24 leefklimaataspecten en net als bij de pilotversie van de LVPI vallen deze binnen zeven domeinen. De eerste zes domeinen (autonomie, contacten binnen de inrichting, contacten met de buitenwereld, dagbesteding, veiligheid & orde en fysiek welbevinden & voorzieningen) betreffen het basisdeel van de vragenlijst. Het laatste domein heeft betrekking op het sector- en tijdspecifieke deel van de vragenlijst. Naast de leefklimaatvragen

²² De schaal mag zonder formeel verzoek en zonder kosten gebruikt worden, mits er wordt verwezen naar de publicatie van Kessler et al. (2003).

²³ Hoewel dit gevoelige vragen betreffen heeft eerder onderzoek laten zien dat gedetineerden het wel degelijk rapporteren als zij zich misdragen hebben (Reisig & Mesko, 2009; Beijersbergen et al., 2015). Bovendien heeft eerder onderzoek laten zien dat de resultaten op basis van door gedetineerden gerapporteerde misdragingen niet afwijken van de resultaten op basis van officieel geregistreerde disciplinaire rapporten in detentie (Beijersbergen et al., 2015).

bevat de LVPI ook vragen die gericht zijn op de achtergrondkenmerken van de gedetineerden, verblijfskenmerken van de detentie en mogelijke gevolgen van het leefklimaat. In totaal bestaat de LVPI uit 111 items (de pilotversie van de LVPI bestond uit 119 items). Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 20 minuten. Met deze aangepaste en definitieve LVPI kan het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals deze wordt ervaren door gedetineerden betrouwbaar, valide en gedetailleerd gemeten en gemonitord worden. Indien er in de toekomst wijzigingen optreden in het Gevangenisbeleid kan het sector- en tijdsspecifieke deel van de LVPI aangepast worden.

7 Conclusies

7.1 Samenvatting

Het creëren van een menswaardig en stimuleren leefklimaat in de penitentiaire inrichtingen is belangrijk. Allereerst omdat dit in Nederland een centraal uitgangspunt is bij het opleggen en uitvoeren van vrijheidsbenemende straffen (Dienst Justitiële Inrichtingen, 2013). Daarnaast is dit van belang omdat het leefklimaat in de inrichting van invloed kan zijn op het gedrag en welzijn van gedetineerden tijdens detentie en na vrijlating (o.a. Beijersbergen et al., 2016; Brons et al., 2013; Van der Laan & Eichelsheim, 2013; Wright, 1991). Om een menswaardig en stimulerend leefklimaat in penitentiaire inrichtingen te bewerkstelligen en te behouden is meer kennis over en inzicht in het leefklimaat nodig. Om deze reden heeft DJI opdracht gegeven tot twee onderzoeken. Allereerst hebben Boone en collega's (2016) een literatuuronderzoek uitgevoerd naar de aspecten van het leefklimaat in justitiële inrichtingen. Ten tweede heeft DJI opdracht gegeven voor het huidige onderzoek, waarin een nieuw instrument is ontwikkeld en getest voor het meten van het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals dit wordt ervaren door gedetineerden.

Het onderzoek bestond uit een aantal fases. In de eerste fase is de pilotversie van de Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen (LVPI) ontwikkeld. Deze vragenlijst is tot stand gekomen op basis van a) het literatuuronderzoek van Boone en collega's (2016) naar aspecten van het leefklimaat, b) bestaande leefklimaatvragenlijsten en c) de specifieke wensen van DJI. De vragenlijst bestaat uit een basisdeel, dat algemene universele leefklimaataspecten bevat die ook van belang zijn in andere justitiële sectoren, en een sector- en tijdspecifiek deel, dat leefklimaataspecten bevat die kunnen variëren per sector en over de tijd. Er wordt in de pilotversie van de LVPI gevraagd naar 27 leefklimaataspecten die vallen binnen zeven overkoepelende domeinen: 1) autonomie, 2) contacten binnen de inrichting, 3) contacten met de buitenwereld, 4) dagbesteding, 5) veiligheid en orde, 6) fysiek welbevinden en voorzieningen en 7) sector- en tijdspecifiek. Naast de leefklimaataspecten bevat de pilotversie van de LVPI ook vragen over de achtergrondkenmerken van gedetineerden, de verblijfskenmerken van de detentie en mogelijke gevolgen van het leefklimaat. In totaal bestaat de vragenlijst uit 119 items en het invullen duurt ongeveer 20 minuten.

In de tweede fase is een pilotstudie uitgevoerd, waarbij de pilotversie van de LVPI is afgenomen onder gedetineerden in negen door DJI geselecteerde penitentiaire inrichtingen. In elke inrichting waren gedurende een week onderzoeksassistenten van de Universiteit Leiden aanwezig om gedetineerden uitleg te geven over het onderzoek, ze te motiveren om mee te werken en de vragenlijst uit te reiken en op te halen. Daarnaast zijn in elke inrichting interviews gehouden met enkele gedetineerden om meer zicht te krijgen op de begrijpelijkheid van de vragenlijst en te onderzoeken of gedetineerden aspecten van het leefklimaat missen in de vragenlijst. Ook zijn door de onderzoeksassistenten per inrichting een inrichtingslijstje en per afdeling een afdelingslijstje ingevuld. Hierbij zijn gegevens verzameld die nodig waren om de (non-)respons vast te stellen en die mogelijk van invloed waren op de (non-)respons. In totaal hebben 1.380 gedetineerden de vragenlijst ingevuld, wat overeenkomt met een respons van 66%.

In de derde fase is met de gegevens van de pilotstudie de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI onderzocht. Allereerst is de factorstructuur van de vragenlijst onderzocht. De factoranalyses lieten zien dat de veronderstelde schalen in de pilotversie van de LVPI grotendeels werden teruggevonden. Slechts twee schalen bleken niet sterk en onderscheidend genoeg om een factor te kunnen vormen. Daarnaast waren er tweemaal twee schalen die samen laadden op één factor. Ten tweede is de betrouwbaarheid van de vragenlijst onderzocht door te kijken naar de

interne consistentie. De Cronbach's alpha's van de schalen varieerden van 0,82 tot 0,96, wat duidt op een goede interne consistentie. Ten derde is de indruksvaliditeit bekeken. Deze lijkt voldoende, aangezien zowel de begeleidingscommissie als de geïnterviewde gedetineerden geen grote op- en aanmerkingen hadden op de vragenlijst. Ten vierde is de inhoudsvaliditeit onderzocht. Aangezien de pilotversie van de LVPI gebaseerd is op een uitgebreide literatuurstudie inclusief bestaande leefklimaatvragenlijsten, lijkt de vragenlijst een representatieve weerspiegeling van het begrip leefklimaat. Ten vijfde is de constructvaliditeit van de pilotversie van de LVPI onderzocht. De factorstructuur, de correlaties tussen de schalen en de leefklimaatverschillen tussen het huis van bewaring en de gevangenis geven vertrouwen in de constructvaliditeit. De interviews met de gedetineerden en de vragen van de gedetineerden gedurende de afnameweek lieten echter zien dat de begrijpelijkheid nog wel verbeterd diende te worden. Ten slotte is gekeken naar de criteriumvaliditeit van de vragenlijst. De helft van de leefklimaat-schalen hing samen met psychische problemen onder gedetineerden en het merendeel van de leefklimaat-schalen hing samen met het algemene oordeel van de gedetineerden over de inrichting. Dit duidt erop dat de pilotversie van de LVPI wel over enige criteriumvaliditeit beschikt.

In de vierde fase is de LVPI aangepast en verbeterd op basis van de resultaten van het psychometrische kwaliteitsonderzoek. Hierbij is allereerst een aantal algemene wijzigingen doorgevoerd in de gehele vragenlijst, zoals het in dezelfde richting formuleren van alle stellingen binnen één schaal, het uitbreiden van sommige antwoordcategorieën en het uitleggen of vervangen van moeilijke woorden en zinnen in de vragenlijst. Daarnaast zijn er een aantal specifieke aanpassingen gedaan bij de leefklimaatvragen. De schalen 'orde', 'gebouw' en 'basisvoorwaarden re-integratie' zijn geschrapt, omdat ze in de factoranalyses niet als aparte factoren werden onderscheiden. Er is vervolgens één algemene tevredenheidstelling over het gebouw toegevoegd aan de vragenlijst. De schalen 'omgang met piw'ers' en 'procedureel rechtvaardige bejegening door personeel' zijn samengevoegd tot één schaal 'bejegening door piw'ers', omdat beide schalen in de factoranalyses laadden op één factor. Ook zijn bij een aantal leefklimaataspecten enkele stellingen geschrapt, omdat deze stellingen onvoldoende laadden op de factor of op meerdere factoren laadden. Het gaat om stellingen die hoorden bij de aspecten 'autonomie', 'contactmogelijkheden met familie en vrienden', 'veiligheid', 'zinnige dagbesteding' en 'activiteiten'. Bij de schaal 'veiligheid' zijn vervolgens twee nieuwe stellingen toegevoegd aan de vragenlijst. Ook zijn een stelling over de tandarts en een stelling over de casemanager toegevoegd aan de vragenlijst, omdat vele gedetineerden deze vragen miste in de pilotversie van de LVPI. Tot slot is een aantal specifieke wijzigingen doorgevoerd in de vragen die betrekking hebben op mogelijke gevolgen van het leefklimaat. De items bij de uitkomstmaten 'psychische gezondheid' en 'fysieke gezondheid' zijn gewijzigd en de uitkomstmaat 'misdragingen' is toegevoegd aan de vragenlijst.

De aangepaste en definitieve LVPI bestaat uit 111 items en het invullen duurt ongeveer 20 minuten. De LVPI bevat 24 leefklimaataspecten en net als bij de pilotversie van de LVPI vallen deze binnen zeven domeinen. De eerste zes domeinen (autonomie, contacten binnen de inrichting, contacten met de buitenwereld, dagbesteding, veiligheid & orde en fysiek welbevinden & voorzieningen) betreffen het basisdeel van de vragenlijst. Het laatste domein heeft betrekking op het sector- en tijdspecifieke deel van de vragenlijst. Naast de leefklimaatvragen bevat de LVPI ook vragen die gericht zijn op de achtergrondkenmerken van de gedetineerden, verblijfskenmerken van de detentie en mogelijke gevolgen van het leefklimaat.

7.2 Aanbevelingen voor verder onderzoek

Met deze studie is een betrouwbare en valide vragenlijst ontwikkeld om het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals deze wordt ervaren door gedetineerden in kaart te brengen. De vragenlijst is tot stand gekomen op basis van een uitgebreide literatuurstudie en een pilotstudie onder bijna 1.400 gedetineerden. De pilotstudie behaalde een goede respons van 66% en de psychometrische kwaliteit analyses lieten zien dat de LVPI met enkele aanpassingen een betrouwbare en valide vragenlijst is om het subjectieve leefklimaat in penitentiaire inrichtingen te meten.

Niettemin kent de huidige studie ook een aantal beperkingen. Hieronder worden deze tekortkomingen besproken en worden suggesties gedaan voor toekomstig onderzoek. De aanbevelingen voor verder onderzoek (inclusief de beperkingen van de huidige studie) zijn opgedeeld in drie delen: aanbevelingen met betrekking tot de LVPI (§ 7.2.1), aanbevelingen met betrekking tot het afnemen van de LVPI (§ 7.2.2) en aanbevelingen met betrekking tot het meten van het leefklimaat (§ 7.2.3).

7.2.1 Aanbevelingen met betrekking tot de LVPI

De eerste drie aanbevelingen hebben betrekking op de vragenlijst zelf. Een eerste aanbeveling voor toekomstig onderzoek is om de LVPI zo aan te passen dat deze geschikt is voor alle justitiële sectoren (gevangeniswezen, justitiële jeugdinrichtingen, forensisch psychiatrische centra en vreemdelingenbewaring). Uit het onderzoek van Boone en collega's (2016) bleek namelijk dat de meeste leefklimaataspecten universeel zijn en een rol spelen in alle justitiële inrichtingen. De LVPI zou kunnen worden aangepast tot de Leefklimaat Vragenlijst Justitiële Inrichtingen (LVJI), waarbij er vier versies van de vragenlijst zijn; voor elke justitiële sector één versie. Er zullen dan een aantal aanpassingen gedaan moeten worden. Het basisdeel van de LVPI bevat weliswaar universele leefklimaataspecten die in elke sector van belang zijn, maar sommige termen zullen per versie (sector) verschillen. Bijvoorbeeld bij het gevangeniswezen wordt gesproken over 'piw'ers' en 'medegedetineerden', terwijl het bij de jeugdinrichtingen gaat om 'groepsleiders' en 'jongeren' en bij de forensische psychiatrische centra om 'teamleden' en 'medepatiënten'. Er zou ook gekozen kunnen worden om meer universele termen (zoals 'ingeslotenen') te gebruiken, maar voor de validiteit van de vragenlijst lijkt het goed om zoveel mogelijk bij de beleefwereld van de respondent aan te sluiten. Daarnaast zal het sector- en tijdspecifieke deel van de vragenlijst verschillen per sector. Bijvoorbeeld bij forensisch psychiatrische centra ligt het voor de hand om het leefklimaataspect 'therapie' toe te voegen en bij de jeugdinrichtingen het leefklimaataspect 'onderwijs'. Het verdient de aanbeveling om de psychometrische kwaliteit van elk van deze versies van de LVJI te toetsen voordat deze daadwerkelijk gebruikt worden om het leefklimaat te meten.

Een tweede aanbeveling is om te onderzoeken wat het effect is van het wel of niet door elkaar zetten van de stellingen van verschillende leefklimaatniveaus in de vragenlijst. In bestaande leefklimaatvragenlijsten worden de stellingen van verschillende schalen vaak door elkaar gezet (o.a. Bulten & Fluttert, 2007; Henneken-Hordijk & Van Gemmert, 2012; Liebling, 2010; Wright, 1985). In de LVPI is, vanwege de beperkte leesvaardigheid van de onderzoeksgroep, juist gekozen voor het groeperen van de stellingen per schaal. De effecten hiervan zijn echter onduidelijk; het zou kunnen dat de 'respons bias' toeneemt doordat respondenten nu vaker bij alle stellingen van één schaal hetzelfde antwoord geven. Toekomstig onderzoek zou dit kunnen onderzoeken door een experiment op te zetten waarbij de stellingen bij de helft van de vragenlijsten door elkaar worden gezet en bij de andere helft van de vragenlijsten worden gegroepeerd per schaal.

Een derde aanbeveling voor verder onderzoek is het aanvullend toetsen van de psychometrische kwaliteit van de LVPI. Hoewel de analyses in de huidige studie geen aanleiding geven om te twijfelen aan de psychometrische eigenschappen van de LVPI, is feitelijk de psychometrische kwaliteit van de pilotversie van de LVPI onderzocht en niet die van de definitieve vragenlijst. Bovendien zijn er een aantal zaken die nog iets beter onderzocht kunnen worden. Zo is het raadzaam als toekomstig onderzoek in de analyses gebruik maakt van multiple imputatie bij de ontbrekende waarden en als de criteriumvaliditeit uitgebreider onderzocht wordt met beter gemeten en meer verschillende uitkomstmaten.

7.2.2 Aanbevelingen met betrekking tot het afnemen van de LVPI

De volgende aanbevelingen hebben betrekking op het afnemen van de LVPI. Een vierde aanbeveling is het implementeren van enkele responsverhogende maatregelen bij toekomstige LVPI afnames. Allereerst is het belangrijk dat toekomstige onderzoekers het inrichtingspersoneel enthousiast maken voor het onderzoek. Dit geldt voor de contactpersoon, de begeleider in de inrichting en het afdelingspersoneel. Ten tweede is het goed als toekomstige onderzoekers gedetineerden met een centrale rol (zoals de gedetineerdencommissie en reinigers) kunnen betrekken bij het onderzoek. Ten derde is het advies om bij toekomstige afnames van de LVPI een presentje aan te bieden aan de gedetineerden, niet als beloning, maar gelijktijdig met het uitdelen van de vragenlijst. Ten vierde is het raadzaam dat de LVPI afname niet wordt uitgevoerd door DJI medewerkers, maar door een onafhankelijke en neutrale partij, zoals onderzoekers van een universiteit. Ten vijfde is het goed om het onderzoek vooraf aan te kondigen bij zowel gedetineerden als personeel, bijvoorbeeld middels flyers, posters en nieuwsbrieven. Ten zesde is het belangrijk dat toekomstige onderzoekers de gedetineerden (en het personeel) goed voorlichten over het onderzoek. Het gaat dan bijvoorbeeld om het belang en het doel van de LVPI, de werkwijze van het onderzoek en de wijze van terugkoppeling van de resultaten. Ten zevende is het raadzaam om de gedetineerden individueel te benaderen voor het onderzoek, bijvoorbeeld door één voor één de cellen langs te gaan. Ten achtste lijkt het handig om vrouwelijke onderzoekers in te zetten bij mannelijke gedetineerden. Tot slot is het belangrijk dat er iets gedaan wordt met de resultaten van het onderzoek. Dit zorgt er voor dat gedetineerden bij een volgende leefklimaatmeting opnieuw willen meewerken.

Een vijfde aanbeveling is om de (Z)BBI's niet mee te nemen bij toekomstige afnames van de LVPI. Een kenmerk van deze inrichtingen is dat gedetineerden overdag (en vaak ook 's avonds) buiten de inrichting verblijven. Hierdoor kan je eigenlijk niet spreken van een leefklimaat, want de gedetineerden slapen enkel in de inrichting. Vele leefklimaataspecten die in de LVPI worden gevraagd zijn daardoor niet of nauwelijks van toepassing. Bovendien spelen er waarschijnlijk andere zaken waar in de LVPI juist geen aandacht voor is. Dit alles lijkt zich ook vertaald te hebben in de bijzonder lage respons (15%) bij de (Z)BBI in de huidige pilotstudie. Mocht DJI niettemin zicht willen krijgen op hoe gedetineerden de leefomstandigheden in de (Z)BBI's ervaren, dan verdient het de aanbeveling om hier een andere vragenlijst voor te ontwikkelen of een andere methode (bijvoorbeeld diepte-interviews of focusgroepen) voor te gebruiken.

Een zesde aanbeveling heeft betrekking op een aantal organisatorische en praktische zaken. Allereerst is het belangrijk om vooraf aan de afname goed met de inrichtingen te overleggen over welke leefafdelingen onderscheiden moeten worden. Vervolgens kunnen de ingevulde vragenlijsten per afdeling verzameld worden middels afdelingsverzamelenvelopen met daarop de juiste afdelingscodes. Ten tweede is het raadzaam om de dataverzamelingsperiode zo kort mogelijk te houden doordat er relatief veel wisselingen in de gedetineerdenpopulatie plaatsvinden (in- en uitstroom en overplaatsingen). Ten slotte is, op basis van de ervaringen in het huidige onderzoek, het

advies bij toekomstige LVPI afnames dat voor elke 35 à 40 gedetineerden één onderzoeker één dag in de inrichting aanwezig is. Dus een inrichting met 280 gedetineerden kost één onderzoeker ongeveer zeven à acht dagen dataverzameling of twee onderzoekers vier dagen.

7.2.2 Aanbevelingen met betrekking tot het meten van het leefklimaat

De laatste aanbevelingen hebben betrekking op het meten van het leefklimaat. Een zevende en belangrijke aanbeveling voor toekomstig leefklimaatonderzoek is om naast het afnemen van de LVPI ook andere methoden toe te passen om het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen in kaart te brengen. Multimethode onderzoek verdient de aanbeveling, omdat het de validiteit van een onderzoek vergroot. De LVPI is een kwantitatieve methode en brengt het subjectieve leefklimaat (zoals ervaren door gedetineerden) in beeld. Het zou dus goed zijn als de afname van de LVPI bij toekomstige leefklimaatonderzoek wordt aangevuld met kwalitatieve methoden en objectievere leefklimaatmaten. Andere methoden zouden bijvoorbeeld kunnen zijn a) het houden van één of twee focusgroepen met gedetineerden in elke inrichting, b) het houden van enkele diepte-interviews met gedetineerden in elke inrichting, c) observatie of inspectieachtige bezoeken in de inrichtingen door de onderzoekers en d) het gebruik van objectieve leefklimaatmaten zoals gebouwkenmerken en het aantal geregistreerde geweldsincidenten in een inrichting.

Een laatste aanbeveling voor toekomstig leefklimaatonderzoek is om na te denken over hoe gedetineerden met een licht verstandelijk beperking (lvb) kunnen deelnemen aan dergelijk onderzoek. Een centraal kenmerk van deze doelgroep is taal- en begripszwakte en een gebrek aan lees- en schrijfvaardigheden (Kaal, 2010). Onderzoek heeft bijvoorbeeld laten zien dat lvb'ers in detentie problemen hebben met het invullen van formulieren die nodig zijn voor het aanvragen van familie- of doktersbezoek en het doorgeven van de menukeuze en wasserijlijst (Kaal, Negenman, Roeleveld, & Embregts, 2011; Talbot, 2008). Hoewel er in de LVPI rekening is gehouden met de gemiddeld genomen beperkte intellectuele capaciteiten van de gedetineerdenpopulatie door de taal zo eenvoudig mogelijk te houden, lijkt het aannemelijk dat een (groot) deel van de lvb'er doelgroep niet in staat is de LVPI in te vullen. Het is daarom van belang dat toekomstig leefklimaatonderzoek deze doelgroep op een andere manier betreft bij het onderzoek. Hierbij kan gedacht worden aan hierboven genoemde methoden, zoals focusgroepen en diepte-interviews. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is wel dat er op dit moment nog geen standaardprocedure in de penitentiaire inrichtingen is om vast te stellen wie van de gedetineerden licht verstandelijk beperkt is en wie niet.

7.3 Slotconclusie

In het huidige onderzoek is, in opdracht van DJI, een nieuw instrument ontwikkeld voor het meten van het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen zoals dit wordt ervaren door gedetineerden. Het meetinstrument is een schriftelijke vragenlijst geworden, genaamd de Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen (LVPI). De psychometrische kwaliteit van de LVPI is getoetst bij een panel van alle gedetineerden in negen penitentiaire inrichtingen. De resultaten lieten zien dat de LVPI met enkele aanpassingen een betrouwbare en valide vragenlijst is om het leefklimaat in penitentiaire inrichtingen te meten. Met de LVPI heeft DJI dus een meetinstrument in handen waarmee het leefklimaat in de penitentiaire inrichtingen vanuit het perspectief van de gedetineerden adequaat gemeten en gemonitord kan worden, en daarmee het leefklimaat (verder) bevorderd kan worden.

Referenties

- Beck, A., Gilliard, D., Greenfeld, L., Harlow, C., Hester, T., Jankowski, L., Snell, T., Stephan, J., & Morton, D. (1993). *Survey of state prison inmates 1991*. Washington D.C.: Bureau of Justice Statistics of U.S. Department of Justice.
- Beerthuizen, M. G. C. J., Beijersbergen, K. A., Noordhuizen, S., & Weijters, G. (2015). *Vierde meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden*. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.
- Beijersbergen, K. A., Dirkzwager, A. J. E., Eichelsheim, V. I., Laan, P. H. v. d., & Nieuwbeerta, P. (2013). Procedural justice and prisoners' mental health problems: A longitudinal study. *Criminal Behavior and Mental Health, 24*(2), 100-112.
- Beijersbergen, K. A., Dirkzwager, A. J. E., Eichelsheim, V. I., Van der Laan, P. H., & Nieuwbeerta, P. (2015). Procedural justice, anger, and prisoners' misconduct: A longitudinal study. *Criminal justice and Behavior, 42*(2), 196-218.
- Beijersbergen, K. A., Dirkzwager, A. J. E., & Nieuwbeerta, P. (2016). Reoffending after release: Does procedural justice during imprisonment matter. *Criminal justice and Behavior, 43*(1), 63-82.
- Boone, M., Althoff, M., & Koenraadt, F. (2016). *Het leefklimaat in justitiële inrichtingen*. Den Haag: Boom.
- Bouman, J. (2015). *Slachtoffergericht werken en maatschappelijk herstel binnen DJI (ongepubliceerd intern document)*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Brons, A., Dirkzwager, A. J. E., Beijersbergen, K. A., Reef, J., & Nieuwbeerta, P. (2013). Psychische klachten bij mannelijke gedetineerden: Prevalentie en risicofactoren. *Tijdschrift voor Criminologie, 55*(3), 241-258.
- Bulten, B. H., & Fluttert, F. A. J. (2007). *Essen Climate Evaluation Schema: Nederlandse vertaling*. Essen: University Duisburg-Essen.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2015). *Veiligheidsmonitor 2014*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Chen, M. K., & Shapiro, J. M. (2007). Do harsher prison conditions reduce recidivism? A discontinuity-based approach. *American Law and Economic Review, 9*(1).
- Clark, L. A., & Watson, D. (1995). Constructing validity: Basic issues in objective scale development. *Psychological Assessment, 7*(3), 309-319.
- Dienst Justitiële Inrichtingen (2011). *Dienst Justitiële Inrichtingen: Waar vrijhoud ophoudt en weer kan beginnen*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Dienst Justitiële Inrichtingen (2013). *Masterplan DJI 2013-2018*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Dienst Justitiële Inrichtingen (2014). *Gedetineerdensurvey 2014 (ongepubliceerd intern document)*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Dienst Justitiële Inrichtingen (2015a). *Detentiebeleving van gedetineerden in Nederland. Nadere analyse op de hoofdthema's uit de Gedetineerdensurvey 2014 (ongepubliceerd intern document)*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Dienst Justitiële Inrichtingen (2015b). *Jeugdsurvey 2015 (ongepubliceerd intern document)*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Donker, T., Comijs, H., Cuijpers, P., Terluin, B., Nolen, W., Zitman, F., & Penninx, B. (2010). The validity of the Dutch K10 and extended K10 screening scales for depressive and anxiety disorders. *Psychiatry Research, 176*(1), 45-50.
- Dowden, C., & Andrews, D. A. (2004). The importance of staff practice in delivering effective correctional treatment: A meta-analytic review of core correctional practice. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology, 48*(2), 203-214.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics (4th edition)*. London: Sage Publications Ltd.

- Fitzpatrick, R., Davey, C., Buxton, M. J., & Jones, D. R. (1998). Evaluating patient-based outcome measures for use in clinical trials. *Health Technology Assessment*, 2(14), 1-74.
- Floyd, F. J., & Widaman, K. F. (1995). Factor analysis in the development and refinement of clinical assessment instruments. *Psychological Assessment*, 7(3), 286-299.
- Furukawa, T. A., Kessler, R. C., & Andrews, G. (2003). The performance of the K6 and K10 screening scales for psychological distress in the Australian National Survey of Mental Health and Well-Being. *Psychological Medicine*, 33, 357-362.
- Gover, A. R., MacKenzie, D. L., & Armstrong, G. S. (2000). Importation and deprivation explanations of juveniles' adjustment to correctional facilities. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 44(4), 450-466.
- Henneken-Hordijk, I., & Van Gemmert, A. A. (2012). *Gedetineerd in Nederland 2011. Een survey onder gedetineerden in het Nederlandse gevangeniswezen*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Kaal, H. L. (2010). *Beperkt en gevangen? De haalbaarheid van prevalentieonderzoek naar verstandelijke beperking in detentie*. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.
- Kaal, H. L., Negenman, A. M., Roeleveld, R., & Embregts, P. J. C. M. (2011). *De problematiek van gedetineerden met een lichte verstandelijke beperking in het gevangeniswezen*. Tilburg: Universiteit van Tilburg.
- Kessler, R. C., Andrews, G., Colpe, L. J., Hiripi, E., Mroczek, D. K., Normand, S.-L. T., Walters, E.E., & Zaslavsky, A. M. (2002). Short screening scales to monitor population prevalences and trends in non-specific psychological distress. *Psychological Medicine*, 32(6), 959-976.
- Kessler, R. C., Barker, P. R., Colpe, L. J., Epstein, J. F., Gfroerer, J. C., Hiripi, E., Howes, M.J., Normand, S.-L.T., Manderscheid, R.W., Walters, E.E., & Zaslavsky, A.M. (2003). Screening for serious mental illness in the general population *Archives of General Psychiatry*, 60(2), 184-189.
- Liebling, A. (2004). *Prisons and their moral performance: A study of values, quality and prison life*. Oxford: Oxford University Press.
- Liebling, A. (2010). *Measuring the Quality of Prison Life: Prisoner questionnaire (unpublished internal document)*. Cambridge: Cambridge University Prisons Research Centre.
- Liebling, A. (2011). Moral performance, inhuman and degrading treatment and prison pain. *Punishment & Society*, 13(5), 530-550.
- Linckens, P., & De Looff, J. (2015). *Gevangeniswezen in getal 2010-2014*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- MacCallum, R. C., Widaman, K. F., Preacher, K. J., & Hong, S. (2001). Sample size in factor analysis: The role of model error. *Multivariate Behavioral Research*, 36(4), 611-637.
- MacInnes, D., Beer, D., Keeble, P., Rees, D., & Reid, L. (2010). The development of a tool to measure service user satisfaction with in-patient forensic services: The Forensic Satisfaction Scale. *Journal of Mental Health*, 19(3).
- MacKenzie, D. L., Styve, G. J., & Gover, A. R. (1998). Performance-based standards for juvenile corrections. *Corrections Management Quarterly*, 2(2), 28-35.
- Matsunaga, M. (2010). How to factor-analyze your data right: Do's, don'ts and how-to's. *International Journal of Psychological Research*, 3(1), 97-110.
- Mitchell, C. M., & Beals, J. (2011). The utility of the Kessler screening scale for psychological distress (K6) in two American Indian communities. *Psychological Assessment*, 23(3), 752-761.
- Mol, G. D., & Henneken-Hordijk, I. (2008). *Gedetineerd in Nederland 2007. Een survey onder alle gedetineerden in het Nederlandse gevangeniswezen*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- Molleman, T. (2011). *Benchmarking in het gevangeniswezen: Een onderzoek naar de mogelijkheden van het vergelijken en verbeteren van prestaties*. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.
- Molleman, T., & Lasthuizen, K. (2015). De ervaren mogelijkheden om te re-integreren vanuit detentie. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 14, 42-55.
- Moos, R. H. (1974). *Ward Atmosphere Scale Manual*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologist Press.

- Moos, R. H. (1975). *Evaluating correctional and community settings*. New York: Wiley.
- Mundfrom, D. J., Shaw, D. G., & Lu Ke, T. (2005). Minimum sample size recommendations for conducting factor analyses. *International Journal of Testing*, 5(2), 159-168.
- Pleysier, S. (2011). Over objectieve en subjectieve onveiligheid: En de (on)zin van het rationaliteitdebat. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 10(4), 24-40.
- Reisig, M. D., & Mesko, G. (2009). Procedural justice, legitimacy and prisoner misconduct. *Psychology, Crime & Law*, 15(1), 41-59.
- Ros, N., Van der Helm, P., Wissink, I., Stams, G. J., & Schaftenaar, P. (2013). Institutional climate and aggression in a secure psychiatric setting. *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 24(6), 713-727.
- Ross, M. W., Diamond, P. M., Liebling, A., & Saylor, W. G. (2008). Measurement of prison social climate. *Punishment & Society*, 10(4), 447-474.
- Sauro, J., & Lewis, J. R. (2011). When designing usability questionnaires, does it hurt to be positive? In: *Proceedings of CHI 2011 Conference* (pp. 2215-2223). New York: ACM.
- Saylor, W. G. (1984). *Surveying prison environments*. Washington D.C.: Federal Bureau of Prisons of U.S. Department of Justice.
- Schalast, N., Redies, M., Collins, M., Stacey, J., & Howells, K. (2008). EssenCES, a short questionnaire for assessing the social climate of forensic psychiatric wards. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 18, 49-58.
- Schubert, C. A., Mulvey, E. P., Loughran, T. A., & Losoya, S. H. (2012). Perceptions of institutional experience and community outcomes for serious adolescent offenders. *Criminal justice and Behavior*, 39(1), 71-93.
- Scottish Prison Service (2009). *Prisoner survey 2009*. Edinburgh: Scottish Prison Service.
- Sipma, F., & Soutendijk, D. A. (2016). *Respons en implementatie van het medewerkerstevredenheidsonderzoek binnen Dienst Justitiële Inrichtingen (ongepubliceerde scriptie)*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.
- Slotboom, A., Kruttschnitt, C., Bijleveld, C. C. J. H., & Menting, B. (2011). Psychological well-being of Dutch incarcerated women: Importation or deprivation? *Punishment & Society*, 13(2), 176-197.
- Slotboom, A., Menting, B., & Bijleveld, C. (2009). Psychisch welbevinden van gedetineerde vrouwen in Nederland. *Tijdschrift voor Criminologie*, 51(1), 42-57.
- Styve, G. J., MacKenzie, D. L., Gover, A. R., & Mitchell, O. (2000). Perceived conditions of confinement: A national evaluation of juvenile boot camps and traditional facilities. *Law and Human Behavior*, 24(3), 297-308.
- Talbot, J. (2008). *Prisoners' voices: Experiences of the criminal justice system by prisoners with learning disabilities and difficulties*. Londen: Prison Reform Trust.
- Terwee, C. B., Bot, S. D. M., De Boer, M. R., Van der Windt, D. A. W. M., Knol, D. L., Dekker, J., . . . De Vet, H. C. W. (2007). Quality criteria were proposed for measurement properties of health status questionnaires. *Journal of Clinical Epidemiology*, 60, 34-42.
- Toch, H. (1977). *Living in prison: The ecology of survival*. New York: Free Press.
- Tonkin, M. (2015). A review of questionnaire measures for assessing the social climate in prisons and forensic psychiatric hospitals. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, Online first publication DOI: 10.1177/0306624X15578834.
- Van der Helm, G. H. P., Stams, G. J. J. M., & Van der Laan, P. H. (2011). Measuring group climate in prison. *The Prison Journal*, 91(2), 158-176.
- Van der Laan, A. M., & Eichelsheim, V. I. (2013). Juvenile adaptation to imprisonment: Feelings of safety, autonomy and well-being, and behaviour in prison. *European Journal of Criminology*, 10(4), 424-443.
- Van Sonderen, E., Sanderman, R., & Coyne, J. C. (2013). Ineffectiveness of reverse wording of questionnaire items: Let's learn from cows in the rain. *Plos One*, 8(7), 1-7.
- Wooldredge, J. D. (1999). Inmate experiences and psychological well-being. *Criminal justice and Behavior*, 26(2), 235-250.

- Wright, K. N. (1985). Developing the Prison Environment Inventory. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 22(3), 257-277.
- Wright, K. N. (1991). A study of individual, environmental, and interactive effects in explaining adjustment to prison. *Justice Quarterly*, 8(2), 217-242.
- Wright, K. N. (1993). Prison environment and behavioral outcomes. *Journal of Offender Rehabilitation*, 20(1/2), 93-113.

Bijlage 1: Pilotversie van de LVPI

Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen Laat weten hoe het zit!

Wat is de leefklimaatvragenlijst?

De Universiteit Leiden voert in samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) een onderzoek uit naar de leefomstandigheden in penitentiaire inrichtingen. Het doel van dit onderzoek is om van alle gedetineerden te horen hoe zij hierover denken. Daarom vragen wij u deze vragenlijst in te vullen. Door deze vragenlijst in te vullen kunt u uw mening geven over belangrijke onderwerpen tijdens het verblijf in de inrichting. In de vragenlijst staan bijvoorbeeld vragen over veiligheid, de activiteiten, de omgang met het personeel, de contacten met de buitenwereld en het eten.

De antwoorden van alle gedetineerden die deze vragenlijst invullen worden bij elkaar genomen. Daarmee ontstaat een goed beeld over wat u met elkaar vindt van de leefomstandigheden in de inrichting. De inrichting kan de uitkomsten van dit onderzoek gebruiken om, waar dat mogelijk is, verbeteringen door te voeren.

Het invullen van de vragenlijst is anoniem. U hoeft dus nergens uw naam in te vullen. De vragenlijsten worden uitgedeeld en opgehaald door een onderzoeker van de Universiteit Leiden.

Hoe vult u de vragenlijst in?

- Er zijn geen goede of foute antwoorden, het gaat om uw mening!
- Bij de meeste vragen kunt u aangeven of u het met de vraag eens of oneens bent.
- Geef aan welk antwoord het beste bij uw mening past door in het bijbehorende hokje een kruis te zetten.

Hieronder staat een voorbeeld hoe een vraag moet worden ingevuld

- GOED AANGEKRUIST -

zeer oneens	oneens	neutraal	eens	zeer eens
☒	☐	☐	☐	☐

Wanneer u per ongeluk een verkeerd antwoord heeft aangekruist, dan maakt u dat hokje helemaal zwart en kruist u daarna het juiste hokje aan. Hieronder staat een voorbeeld hoe u een verkeerd antwoord kunt veranderen.

- GOED VERBETERD -

Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
☐	☒	☐	☐	☐

BLOK A: VERBLIJF IN DETENTIE

De volgende vragen gaan over uw verblijf in detentie.

1. Hoe lang verblijft u al in deze inrichting?
 jaren en maanden en dagen

2. Hoe lang zit u al vast tijdens deze detentie?
 Het gaat om de aaneengesloten detentieperiode, dus ook de tijd die u eventueel in een andere inrichting heeft doorgebracht en vanwaar u naar deze inrichting bent overgeplaatst
 jaren en maanden en dagen

3. Waarom verblijft u in deze inrichting?
 omdat ik in voorarrest / preventieve hechtenis zit → **Ga verder met vraag 5**
 omdat ik ben veroordeeld / afgestraft
 omdat ik in hoger beroep of cassatie ben

4. Tot welke strafduur bent u veroordeeld (in eerste aanleg)?
 jaren en maanden en dagen

5. Hoeveel keer heeft u gedetineerd gezeten, deze detentie meegeteld?
 keer

6. Deelt u een cel?
 nee
 ja

BLOK B: LEEFOMSTANDIGHEDEN IN DEZE INRICHTING

Er volgen nu een aantal uitspraken over het leven in deze inrichting. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende uitspraken? U mag per uitspraak één hokje aankruisen.

Zelfstandigheid

		Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
1	Ik kan hier veel zelf bepalen	☐	☐	☐	☐	☐
2	Het personeel moedigt gedetineerden aan om zelf verantwoordelijkheid te nemen	☐	☐	☐	☐	☐
3	Ik kan in deze inrichting zelf beslissen over zaken die ik belangrijk vind	☐	☐	☐	☐	☐
4	Ik word hier gestimuleerd om zelf dingen te regelen	☐	☐	☐	☐	☐
5	Ik heb voldoende bewegingsvrijheid in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
6	In deze inrichting zijn voldoende mogelijkheden om zelf actie te ondernemen en zelfstandig te zijn	☐	☐	☐	☐	☐

Omgang met medegedetineerden

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
7 De gedetineerden gaan hier respectvol met elkaar om	☐	☐	☐	☐	☐
8 Nieuwe gedetineerden worden snel in de groep geaccepteerd	☐	☐	☐	☐	☐
9 De gedetineerden hier houden rekening met elkaar	☐	☐	☐	☐	☐
10 Ik kan goed opschieten met de meeste medegedetineerden	☐	☐	☐	☐	☐
11 Over het algemeen helpen en steunen de gedetineerden elkaar	☐	☐	☐	☐	☐

Omgang met piw'ers

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
12 Als ik problemen heb, helpen de PIW'ers me	☐	☐	☐	☐	☐
13 De PIW'ers zijn in het algemeen vriendelijk tegen mij	☐	☐	☐	☐	☐
14 Als ik pieker of somber ben, kan ik hier met de PIW'ers over praten	☐	☐	☐	☐	☐
15 De PIW'ers motiveren mij om deel te nemen aan activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐
16 De contacten tussen PIW'ers en gedetineerden zijn goed in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐

Afhandeling van klachten

17 Ik heb weleens een klacht ingediend bij de beklagcommissie

nee → **Ga verder met vraag 22**

ja

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als uw klacht nog in behandeling is.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
18 De maandcommissaris is goed bereikbaar	☐	☐	☐	☐	☐	
19 De beklagcommissie nam mijn klacht serieus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 De behandeling van mijn klacht ging snel genoeg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21 Ik ben tevreden over de manier waarop mijn klacht is afgehandeld	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gezondheidszorg

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u geen ervaring heeft met de gezondheidszorg, verpleegkundige, huisarts en/of psycholoog in deze inrichting.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
22 Als ik dat wil kan ik in deze inrichting medische zorg krijgen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23 Gezondheidsproblemen worden in deze inrichting goed behandeld	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24 Ik ben tevreden over het werk van de verpleegkundige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
25 Ik ben tevreden over het werk van de huisarts	☐	☐	☐	☐	☐	☐
26 Ik ben tevreden over het werk van de psycholoog	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Discriminatie

27 Bent u in deze inrichting wel eens gediscrimineerd (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)?

- nee → **Ga verder met vraag 29**
- ja, vanwege mijn culturele achtergrond
- ja, vanwege het delict waarvan ik word verdacht of voor ben veroordeeld
- ja, vanwege mijn seksuele geaardheid
- ja, vanwege mijn godsdienst
- ja, om een andere reden

28 Ik voel(de) mij gediscrimineerd door de volgende persoon of personen (U kunt meerdere antwoorden aankruisen):

- een medegegetineerde
- een piw'er
- een ander personeelslid dan een piw'er

Behandeling door het personeel

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
29 Personeelsleden in deze inrichting behandelen mij in het algemeen rechtvaardig	☐	☐	☐	☐	☐
30 Personeelsleden in deze inrichting leggen in het algemeen hun beslissingen aan mij uit	☐	☐	☐	☐	☐
31 Personeelsleden in deze inrichting behandelen mij in het algemeen met respect	☐	☐	☐	☐	☐
32 Personeelsleden in deze inrichting geven mij in het algemeen de kans om eerst mijn mening te geven voordat ze een beslissing nemen	☐	☐	☐	☐	☐
33 Personeelsleden in deze inrichting beslissen in het algemeen op een rechtvaardige manier	☐	☐	☐	☐	☐
34 Personeelsleden in deze inrichtingen reageren in het algemeen netjes op vragen en klachten van gedetineerden	☐	☐	☐	☐	☐

Contacten met de buitenwereld

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u geen kinderen heeft.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
35 Ik heb voldoende mogelijkheden om contact te houden met mijn familie en vrienden	☐	☐	☐	☐	☐	
36 Ik kan mijn familie en vrienden vaak en lang genoeg zien	☐	☐	☐	☐	☐	
37 Ik heb voldoende privacy tijdens het bezoek	☐	☐	☐	☐	☐	
38 Ik kan in deze inrichting vaak genoeg bellen	☐	☐	☐	☐	☐	
39 Ik heb voldoende privacy tijdens de telefoongesprekken	☐	☐	☐	☐	☐	
40 Ik heb voldoende mogelijkheden om contact te onderhouden met mijn advocaat	☐	☐	☐	☐	☐	
41 Tijdens mijn detentie hier kan ik goed contact onderhouden met mijn kind(eren)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Activiteiten

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u geen ervaring heeft met bepaalde activiteiten.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
42 Ik ben tevreden over de recreatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
43 Ik ben tevreden over het sporten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
44 Ik ben tevreden over de bibliotheek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
45 Ik ben tevreden over de arbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
46 Ik ben tevreden over het onderwijs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
47 Ik ben tevreden over de creativiteit	☐	☐	☐	☐	☐	☐
48 Ik ben tevreden over het luchten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
49 Ik ben tevreden over de geestelijke verzorging	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Dagbesteding

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
50 De inrichting zorgt voor een boeiend en afwisselend dagprogramma	☐	☐	☐	☐	☐
51 De activiteiten in het dagprogramma zijn zinvol	☐	☐	☐	☐	☐
52 Tijdens het dagprogramma leer ik nuttige vaardigheden	☐	☐	☐	☐	☐
53 Ik heb genoeg te doen in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
54 De activiteiten in het dagprogramma helpen me om te ontwikkelen	☐	☐	☐	☐	☐

Terugkeer naar de samenleving

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u geen problemen heeft op het gebied van legitimatiebewijs, inkomen, huisvesting, schulden en/of zorg.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
55 In deze inrichting kan ik mij goed voorbereiden op mijn terugkeer in de samenleving	☐	☐	☐	☐	☐	
56 Het personeel motiveert mij om plannen te maken voor na detentie	☐	☐	☐	☐	☐	
57 Ik kan hier extra begeleiding krijgen om mijn terugkeer in de samenleving voor te bereiden	☐	☐	☐	☐	☐	
58 In deze inrichting leer ik dingen die mij na mijn vrijlating kunnen helpen	☐	☐	☐	☐	☐	
59 Samen met de inrichting werk ik aan een geldig legitimatiebewijs	☐	☐	☐	☐	☐	☐
60 Samen met de inrichting werk ik aan een inkomen voor na detentie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
61 Samen met de inrichting werk ik aan huisvesting voor na detentie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
62 Samen met de inrichting breng ik mijn schulden in kaart en/of pak ik deze aan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
63 De inrichting helpt mij bij het regelen van zorg en hulpverlening voor na mijn detentie	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Veiligheid

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
64 Ik voel me veilig in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
65 Ik word wel eens onder druk gezet door medege-detineerden	☐	☐	☐	☐	☐
66 Er zijn plekken in deze inrichting waar ik me onveilig voel	☐	☐	☐	☐	☐
67 Het personeel zorgt voor een veilige omgeving	☐	☐	☐	☐	☐
68 Ik ben bang voor sommige medege-detineerden	☐	☐	☐	☐	☐
69 Als ik onder druk wordt gezet door medege-detineerden voel ik mij veilig om dit te bespreken met een personeelslid	☐	☐	☐	☐	☐

Orde

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
70 Deze inrichting is goed georganiseerd	☐	☐	☐	☐	☐
71 In deze inrichting wordt goed orde gehouden	☐	☐	☐	☐	☐
72 De regels in de inrichting zijn duidelijk waardoor je weet waar je aan toe bent	☐	☐	☐	☐	☐
73 Wanneer je de regels overtreedt word je gestraft in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐

Drugsgebruik

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
74 Er worden op deze afdeling vaak drugs gebruikt	☐	☐	☐	☐	☐

Lichamelijke gezondheid

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
75 Mijn lichamelijke gezondheid is goed	☐	☐	☐	☐	☐
76 Ik kan voldoende bewegen in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
77 Mijn lichamelijke gezondheid is tijdens het verblijf in deze inrichting achteruit gegaan	☐	☐	☐	☐	☐
78 Mijn conditie is tijdens het verblijf in deze inrichting achteruit gegaan	☐	☐	☐	☐	☐

Psychische gezondheid

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
79 Mijn psychische gezondheid is goed	☐	☐	☐	☐	☐
80 Mijn psychische gezondheid is tijdens het verblijf in deze inrichting achteruit gegaan	☐	☐	☐	☐	☐
81 Ik voel mij gespannen en onrustig in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
82 Deze omgeving maakt mij somber	☐	☐	☐	☐	☐

Nachtrust

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
83 Ik slaap vaak onrustig in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
84 Mijn slaap wordt vaak verstoord in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
85 Door slechte omstandigheden in deze inrichting en/of in mijn cel kan ik niet goed slapen (denk hierbij bijvoorbeeld aan: slecht matras en temperatuur)	☐	☐	☐	☐	☐

Detentiezwaarte

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
86 Mijn verblijf in detentie vind ik zwaar	☐	☐	☐	☐	☐
87 Mijn tijd hier voelt erg aan als een straf	☐	☐	☐	☐	☐
88 Deze detentie is zwaarder dan ik vooraf had gedacht	☐	☐	☐	☐	☐

Eten

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
89 Ik krijg genoeg te eten	☐	☐	☐	☐	☐
90 Ik ben tevreden over de kwaliteit van het eten dat ik krijg	☐	☐	☐	☐	☐
91 Er zit voldoende variatie in het eten dat ik krijg	☐	☐	☐	☐	☐

Winkel

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
92 Ik ben tevreden over het aanbod in de winkel	☐	☐	☐	☐	☐
93 De producten in de winkel zijn goed betaalbaar	☐	☐	☐	☐	☐
94 Ik ben tevreden over de kwaliteit van de producten in de winkel	☐	☐	☐	☐	☐

Gebouw

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
95 Ik ben tevreden over de kwaliteit van het gebouw (denk hierbij aan: temperatuur, licht, frisse lucht, ruimte en gehorigheid)	☐	☐	☐	☐	☐
96 Ik ben tevreden over de sfeer en de inrichting van het gebouw	☐	☐	☐	☐	☐

Zelf koken

97 Als ik dat wil kan ik zelf mijn maaltijd bereiden in deze inrichting:

- nooit
- 1-2 dagen per week
- 3-5 dagen per week
- 6-7 dagen per week

Promoveren-degraderen

98 Ik zit:

- in het basisprogramma
- in het plusprogramma
- weet ik niet

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
99 Ik let op mijn gedrag, zodat ik in het plusprogramma kan komen of kan blijven	☐	☐	☐	☐	☐
100 Het personeel motiveert mij om me goed te gedragen, zodat ik in het plusprogramma kan komen of kan blijven	☐	☐	☐	☐	☐

Detentie & Re-integratieplan (D&R-plan)

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
101 Ik spreek regelmatig met mijn mentor over de zaken die in mijn D&R-plan staan	☐	☐	☐	☐	☐
102 De zaken die in mijn D&R-plan staan zijn nuttig voor mijn toekomst	☐	☐	☐	☐	☐
103 Ik ben actief bezig met mijn D&R-plan	☐	☐	☐	☐	☐

Herstelgerichte detentie

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
104 In deze inrichting word ik gestimuleerd om na te denken over wat ik heb aangericht met mijn delict	☐	☐	☐	☐	☐
105 Door deze detentie ben ik meer bezig met mijn schuldgevoel over het delict dat ik heb gepleegd	☐	☐	☐	☐	☐
106 Door mijn verblijf in detentie denk ik veel na over wat ik heb aangericht met mijn delict	☐	☐	☐	☐	☐

Algemeen oordeel over de inrichting

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
107 Ik ben in het algemeen tevreden over deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK C: ACHTERGRONDKENMERKEN

De laatste vragen gaan over uw achtergrond.

1. Wat is uw leeftijd?
 jaar
2. In welk land bent u geboren?
 Nederland
 De Nederlandse Antillen
 Suriname
 Marokko
 Turkije
 Een ander Europees land
 Een ander niet-Europees land
3. In welk land is uw moeder geboren?
 Nederland
 Een ander Europees land dan Nederland
 Een niet-Europees land
 Onbekend
4. In welk land is uw vader geboren?
 Nederland
 Een ander Europees land dan Nederland
 Een niet-Europees land
 Onbekend

5. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgemaakt?
- Geen opleiding afgemaakt
 - Basisschool
 - Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (LBO, huishoudschool, VBO, LTS, VMBO, MAVO, ULO, MULO)
 - Hoger algemeen voortgezet onderwijs of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (HAVO, VWO, MMS, HBS)
 - Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
 - Hoger beroepsonderwijs (HBO)
 - Wetenschappelijk onderwijs (Universiteit)
6. Waarvan wordt u op dit moment verdacht of waarvoor bent u veroordeeld? (U kunt één vakje aankruisen)
- Vermogensdelict met geweld
 - Vermogensdelict zonder geweld
 - Gewelddelict
 - Zedendelict
 - Drugsdelict
 - Verkeersdelict
 - Vernieling en openbare orde delict
 - Anders

Bijlage 2: Geroteerde factorladingen exploratieve factoranalyse middels ‘pairwise deletion’

In onderstaande tabel worden de factorladingen van de uiteindelijke ‘pairwise’ EFA getoond (N = 550 – 1.376). Stellingen die in de eerste ‘pairwise’ EFA zijn meegenomen, maar gedurende het proces zijn verwijderd omdat ze niet aan de voorwaarden voldeden zijn voor de volledigheid wel in de tabel gezet, maar hebben uiteraard geen factorladingen. Deze stellingen zijn grijs gemarkeerd in de tabel.

Schalen en stellingen		Dagb	Gedet	Nacht	Klacht	Veilig	Famvr	Med	Eten	Herst	Winkel	Bejeg	Re-int	D&R	Auto
<i>Autonomie</i>															
1	Ik kan hier veel zelf bepalen	,055	-,024	,137	,005	,044	,100	,001	,067	,012	,035	,006	,033	,053	-,591
2	Het personeel moedigt gedetineerden aan om zelf verantwoordelijkheid te nemen	,032	,050	-,037	,017	,014	-,009	-,010	-,026	,036	-,003	-,255	-,018	-,082	-,521
3	Ik kan in deze inrichting zelf beslissen over zaken die ik belangrijk vind	,017	,018	,041	-,044	,006	,008	,053	,015	,001	,050	,083	-,066	-,007	-,721
4	Ik word hier gestimuleerd om zelf dingen te regelen	,044	,037	-,056	,006	-,044	-,015	,015	,018	,048	,021	-,084	-,076	-,058	-,576
5	Ik kan hier veel zelf bepalen														
6	In deze inrichting zijn voldoende mogelijkheden om zelf actie te ondernemen en zelfstandig te zijn	,088	,032	,084	-,086	-,062	,066	,061	,107	-,001	,010	-,011	-,037	,021	-,505
<i>Omgang met gedetineerden</i>															
1	De gedetineerden gaan hier respectvol met elkaar om	-,023	,788	,026	,015	-,016	,002	-,018	,009	-,005	,033	,000	-,018	,020	,020
2	Nieuwe gedetineerden worden snel in de groep geaccepteerd	,036	,710	,000	-,047	,005	-,015	-,006	,031	-,019	,030	,040	,008	-,002	-,030
3	De gedetineerden hier houden rekening met elkaar	,028	,820	,049	,010	,052	,002	-,031	,008	-,024	,042	,019	-,041	,014	,026
4	Ik kan goed opschieten met de meeste medegedetineerden	-,028	,601	-,068	-,022	-,100	,067	,077	-,027	,032	-,062	-,039	,028	,025	-,050
5	Over het algemeen helpen en steunen de gedetineerden elkaar	,002	,770	,002	,029	,005	-,014	,010	-,030	,029	-,007	-,038	,001	-,021	,015

Schalen en stellingen		Dagb	Gedet	Nacht	Klacht	Veilig	Famvr	Med	Eten	Herst	Winkel	Bejeg	Re-int	D&R	Auto
<i>Bejegening door personeel</i>															
1	Als ik problemen heb, helpen de piw'ers me	,010	,080	,007	-,049	-,004	-,037	,036	,041	,032	-,030	-,665	,019	-,106	-,063
2	De piw'ers zijn in het algemeen vriendelijk tegen mij	-,050	,075	-,023	-,007	-,087	,017	,059	,073	,003	-,047	-,740	,047	-,045	-,012
3	Als ik pieker of somber ben, kan ik hier met de piw'ers over praten	,031	,022	,028	-,056	,002	-,040	-,036	,062	,011	-,072	-,636	-,045	-,135	-,075
4	De piw'ers motiveren mij om deel te nemen aan activiteiten	,071	,029	-,016	-,077	,015	-,092	-,060	,015	,034	-,004	-,592	-,064	-,140	-,118
5	De contacten tussen piw'ers en gedetineerden zijn goed in deze inrichting	,065	,101	,039	-,034	-,004	-,042	,006	,028	,000	,030	-,745	,050	-,035	-,003
6	Personeelsleden in deze inrichting behandelen mij in het algemeen rechtvaardig	-,043	,000	-,007	-,048	-,038	,061	,082	-,014	,027	,025	-,776	,001	,002	,009
7	Personeelsleden in deze inrichting leggen in het algemeen hun beslissingen aan mij uit	,054	,005	,001	-,038	,002	,025	,027	,002	,008	-,004	-,717	-,071	,069	-,033
8	Personeelsleden in deze inrichting behandelen de gedetineerden in het algemeen met respect	-,014	-,002	,041	,040	-,012	,055	,035	-,010	-,016	,080	-,838	-,011	,010	,026
9	Personeelsleden in deze inrichting geven mij in het algemeen de kans om eerst mijn mening te geven voordat ze een beslissing nemen	,069	-,074	,004	-,015	,019	,088	,014	-,008	,018	,050	-,681	-,074	,012	-,014
10	Personeelsleden in deze inrichting beslissen in het algemeen op een rechtvaardige manier	,033	-,018	,056	-,024	,023	,011	,016	-,022	,047	,051	-,786	-,042	,063	-,024
11	Personeelsleden in deze inrichting reageren in het algemeen netjes op vragen en klachten van gedetineerden	,027	-,006	,005	,022	,015	,059	,036	,000	,023	,071	-,756	-,050	,035	,017

Schalen en stellingen		Dagb	Gedet	Nacht	Klacht	Veilig	Famvvr	Med	Eten	Herst	Winkel	Bejeg	Re-int	D&R	Auto
<i>Klachtafhandeling</i>															
1	De maandcommissaris is goed bereikbaar	-,033	,040	-,058	-,529	,058	,116	,112	,076	-,008	-,028	-,087	,118	-,024	-,091
2	De beklagcommissie nam mijn klacht serieus	-,007	,039	,021	-,770	,003	,037	,068	,002	,047	,003	-,023	,084	-,030	-,015
3	De behandeling van mijn klacht ging snel genoeg	,009	-,017	,016	-,767	,012	,020	-,038	,010	-,031	,035	-,007	-,180	,074	,017
4	Ik ben tevreden over de manier waarop mijn klacht is afgehandeld	,086	-,006	,084	-,817	-,016	-,087	-,010	-,014	,010	,058	-,017	,001	-,049	,013
<i>Medische zorg</i>															
1	Als ik dat wil kan ik in deze inrichting medische zorg krijgen	-,072	-,002	-,050	-,099	-,065	,060	,691	-,018	,025	,008	,026	,005	-,070	-,058
2	Gezondheidsproblemen worden in deze inrichting goed behandeld	,071	,006	,035	,014	,031	-,051	,851	,030	-,005	-,014	-,013	-,061	,010	-,003
3	Ik ben tevreden over het werk van de verpleegkundige	,025	,009	,012	,005	,000	-,005	,843	-,033	-,003	,063	-,051	-,003	,013	,020
4	Ik ben tevreden over het werk van de huisarts	,044	,007	,049	,035	,045	-,018	,813	,041	,009	,002	-,013	-,011	,007	,014
<i>Contactmogelijkheden met familie/vrienden</i>															
1	Ik heb voldoende mogelijkheden om contact te onderhouden met mijn familie en vrienden	-,034	,006	,001	-,032	-,052	,755	,036	,001	,054	,004	-,041	-,023	,010	-,072
2	Ik kan mijn familie en vrienden vaak en lang genoeg zien	,080	,019	,043	,009	,000	,742	,030	,050	-,025	,015	,054	-,027	-,026	-,024
3	Ik heb voldoende privacy tijdens het bezoeken	,152	,034	,069	,002	,083	,429	,055	,126	-,054	,101	-,050	-,050	-,094	,060
4	Ik heb in deze inrichting voldoende gelegenheid om te bellen	-,001	,048	,072	,037	-,018	,508	-,030	,054	,020	-,061	-,216	,078	-,071	-,081
5	Ik heb voldoende privacy tijdens de telefoongesprekken														
6	In deze inrichting kan ik goed contact onderhouden met mijn kind(eren)	,081	,032	-,016	-,088	-,014	,708	-,015	-,020	,048	,027	,024	-,140	-,025	,008

Schalen en stellingen		Dagb	Gedet	Nacht	Klacht	Veilig	Famvr	Med	Eten	Herst	Winkel	Bejeg	Re-int	D&R	Auto
<i>Zinnvolle dagbesteding</i>															
1	De inrichting zorgt voor een boeiend en afwisselend dagprogramma	,729	,031	-,008	-,003	-,019	,050	,007	,020	-,016	,061	-,026	,013	,004	-,055
2	De activiteiten in het dagprogramma zijn zinvol	,781	,027	,040	,031	-,020	,021	,055	-,025	,036	,035	-,048	,044	,002	-,014
3	Tijdens het dagprogramma leer ik nuttige vaardigheden	,845	-,008	-,004	-,072	-,019	-,021	,026	,003	,066	-,005	,016	-,031	-,016	,005
4	Ik heb genoeg te doen in deze inrichting	,614	-,030	,027	,002	,017	,124	,048	,083	-,076	-,039	-,068	-,032	-,009	-,083
5	De activiteiten in het dagprogramma helpen me om te ontwikkelen	,706	,048	,000	-,046	,008	-,003	,012	,049	,064	-,018	,039	-,102	-,068	-,008
<i>Re-integratie</i>															
1	In deze inrichting kan ik mij goed voorbereiden op mijn terugkeer in de samenleving														
2	Het personeel motiveert mij om plannen te maken voor na detentie	,154	,002	-,051	-,006	-,028	,023	-,004	,032	-,007	,027	-,181	-,408	-,135	-,165
3	Ik kan hier extra begeleiding krijgen om mijn terugkeer in de samenleving voor te bereiden	,111	,039	-,040	-,035	-,085	,027	,056	,007	-,013	,066	-,098	-,475	-,107	-,132
4	In deze inrichting leer ik dingen die mij na mijn vrijlating kunnen helpen	,178	,051	-,034	-,052	-,035	,039	,045	,029	,092	,005	-,032	-,439	-,117	-,092
5	Samen met de inrichting werk ik aan een geldig legitimatiebewijs														
6	Samen met de inrichting werk ik aan een inkomen voor na detentie	,012	,041	,033	,025	,046	,000	,004	,073	,007	,038	-,052	-,762	-,045	-,054
7	Samen met de inrichting werk ik aan huisvesting voor na detentie	,012	,045	,022	-,025	,053	,027	,012	,062	,002	,027	,002	-,814	-,056	,033
8	Samen met de inrichting breng ik mijn schulden in kaart en/of pak ik deze aan	,021	-,013	,082	-,008	-,005	,056	,020	-,039	,088	,035	-,005	-,662	,007	-,052
9	De inrichting helpt mij bij het regelen van zorg en hulpverlening voor na mijn detentie	-,001	-,008	,033	-,033	-,022	,054	,103	,031	,037	-,032	-,051	-,732	-,024	-,005

Schalen en stellingen	Dagb	Gedet	Nacht	Klacht	Veilig	Famvr	Med	Eten	Herst	Winkel	Bejeg	Re-int	D&R	Auto
<i>Veiligheid</i>														
1	Ik voel me veilig in deze inrichting													
2														
2														
3														
4														
5														
6														
<i>Orde</i>														
1	Deze inrichting is goed georganiseerd													
2	In deze inrichting wordt goed orde gehouden													
3	De regels in de inrichting zijn duidelijk waardoor je weet waar je aan toe bent													
4	Wanneer je de regels overtreedt word je gestraft in deze inrichting													

Schalen en stellingen		Dagb	Gedet	Nacht	Klacht	Veilig	Famvr	Med	Eten	Herst	Winkel	Bejeg	Re-int	D&R	Auto
<i>Nachtrust</i>															
1	Ik slaap vaak onrustig in deze inrichting (hergecodeerd)	-,048	,010	,812	-,068	-,054	-,001	-,006	-,017	,001	,002	,036	-,037	-,038	-,032
2	Mijn slaap wordt vaak verstoord in deze inrichting (hergecodeerd)	-,012	,054	,801	,011	-,054	,049	,048	,001	-,006	-,034	-,014	-,019	-,020	-,008
3	Door slechte omstandigheden in deze inrichting en/of mijn cel kan ik niet goed slapen (hergecodeerd)	,082	-,032	,657	,000	,031	-,015	,018	,059	,008	,057	-,076	,014	,030	-,024
<i>Eten</i>															
1	Ik krijg genoeg te eten	,024	,005	,038	-,083	-,058	,119	,021	,539	,011	,022	-,054	,041	-,058	,003
2	Ik ben tevreden over de kwaliteit van het eten dat ik hier krijg	-,027	-,005	,016	,015	,019	-,026	-,004	,931	,017	-,033	,015	-,002	,007	-,026
3	Er zit voldoende variatie in het eten dat ik krijg	,025	-,003	-,024	,018	-,015	-,029	,007	,827	,015	,078	,016	-,058	,034	,004
<i>Winkel</i>															
1	Ik ben tevreden over het aanbod in de winkel	,008	-,007	-,048	-,020	-,007	,048	,016	,010	,018	,793	,017	,031	-,027	-,040
2	De producten in de winkel zijn goed betaalbaar	,047	,032	,092	-,003	,035	-,020	-,015	,037	,022	,611	-,017	-,010	-,007	-,025
3	Ik ben tevreden over de kwaliteit van de producten in de winkel	-,051	,038	-,018	-,017	-,049	-,033	,044	,012	-,003	,787	-,060	-,028	-,010	,014
<i>Gebouw</i>															
1	Ik ben tevreden over de kwaliteit van het gebouw (denk hierbij aan: temperatuur, licht, frisse lucht, ruimte en gehorigheid)														
2	Ik ben tevreden over de sfeer en de inrichting van het gebouw														

Schalen en stellingen		Dagb	Gedet	Nacht	Klacht	Veilig	Famvr	Med	Eten	Herst	Winkel	Bejeg	Re-int	D&R	Auto
<i>Detentie- en re-integratieplan</i>															
1	Ik spreek regelmatig met mijn mentor over de zaken die in mijn D&R plan staan	,067	,000	,024	,020	,030	,054	-,004	,025	,034	-,020	-,133	-,026	-,603	-,053
2	De zaken die in mijn D&R plan staan zijn nuttig voor mijn toekomst	,016	,003	,029	-,008	-,021	,052	,030	-,031	,041	,087	,007	,001	-,774	,010
3	Ik ben actief bezig met mijn D&R plan	-,012	-,026	,000	-,009	,015	-,010	,032	,030	,008	-,001	,052	-,070	-,824	,015
<i>Herstelgerichte detentie</i>															
1	In deze inrichting word ik gestimuleerd om na te denken over wat ik heb aangericht met mijn delict	,130	,022	,056	-,002	,048	-,033	-,017	,039	,426	-,027	-,010	-,120	-,270	-,030
2	Door deze detentie ben ik meer bezig met mijn schuldgevoel over het delict dat ik heb gepleegd	,023	-,013	,004	,014	,014	,018	-,015	,011	,975	,006	-,008	,012	,035	,014
3	Door mijn verblijf in detentie denk ik veel na over wat ik heb aangericht met mijn delict	-,030	,008	-,017	-,005	,002	,002	,026	,013	,859	,025	,002	-,004	,000	-,005

Bijlage 3: Geroteerde factorladingen exploratieve factoranalyse middels ‘listwise deletion’

In onderstaande tabel worden de factorladingen van de uiteindelijke ‘pairwise’ EFA getoond (N = 547). Stellingen die in de eerste ‘pairwise’ EFA zijn meegenomen, maar gedurende het proces zijn verwijderd omdat ze niet aan de voorwaarden voldeden zijn voor de volledigheid wel in de tabel gezet, maar hebben uiteraard geen factorladingen. Deze stellingen zijn grijs gemarkeerd in de tabel.

Schalen en stellingen	Re-int	Veilig	Bejeg	Eten	Med	Gedet	Winkel	Herst	Nacht	Dagb	Famvr	Auto	
<i>Autonomie</i>													
1	Ik kan hier veel zelf bepalen	,000	-,047	-,006	,107	-,016	,008	,077	,009	-,130	-,003	-,084	,589
2	Het personeel moedigt gedetineerden aan om zelf verantwoordelijkheid te nemen												
3	Ik kan in deze inrichting zelf beslissen over zaken die ik belangrijk vind	,179	-,042	-,094	,043	,039	-,042	,005	,041	-,006	-,003	,001	,552
4	Ik word hier gestimuleerd om zelf dingen te regelen												
5	Ik kan hier veel zelf bepalen	-,031	,076	-,030	,078	,062	,055	-,059	-,039	-,011	-,187	-,213	,508
6	In deze inrichting zijn voldoende mogelijkheden om zelf actie te ondernemen en zelfstandig te zijn	,066	,020	-,044	,070	,072	-,032	,039	,030	-,053	-,079	-,003	,631
<i>Omgang medegedetineerden</i>													
1	De gedetineerden gaan hier respectvol met elkaar om	-,035	,045	-,046	,035	-,031	-,800	,034	-,031	-,039	,027	-,037	-,025
2	Nieuwe gedetineerden worden snel in de groep geaccepteerd	,032	-,004	,042	,025	,018	-,755	,020	-,016	,011	-,058	,038	,022
3	De gedetineerden hier houden rekening met elkaar	,034	-,081	-,001	,041	-,018	-,832	,038	-,034	-,063	,004	-,041	-,087
4	Ik kan goed opschieten met de meeste medegedetineerden	-,030	,091	,006	-,025	,064	-,665	-,018	,021	,062	,038	-,025	,099
5	Over het algemeen helpen en steunen de gedetineerden elkaar	,015	,003	-,034	-,044	-,003	-,792	-,031	,045	-,007	-,042	,033	-,014

Schalen en stellingen		Re-int	Veilig	Bejeg	Eten	Med	Gedet	Winkel	Herst	Nacht	Dagb	Famvr	Auto
<i>Bejegening door personeel</i>													
1	Als ik problemen heb, helpen de piw'ers me	,057	-,037	-,711	-,032	,058	-,021	,029	,056	,036	,025	-,018	,077
2	De piw'ers zijn in het algemeen vriendelijk tegen mij	-,081	,104	-,738	-,020	,063	-,075	-,010	,017	,047	-,003	-,055	,060
3	Als ik pieker of somber ben, kan ik hier met de piw'ers over praten	,105	-,035	-,701	-,022	-,001	-,030	-,044	,060	-,013	,037	,053	,130
4	De piw'ers motiveren mij om deel te nemen aan activiteiten	,141	-,046	-,689	,025	-,073	-,033	-,017	,068	,016	-,026	,102	,098
5	De contacten tussen piw'ers en gedetineerden zijn goed in deze inrichting	-,091	,004	-,759	-,039	,000	-,099	,067	,027	-,020	-,082	,057	,090
6	Personeelsleden in deze inrichting behandelen mij in het algemeen rechtvaardig	-,033	,040	-,772	-,001	,126	-,018	,021	-,017	,047	-,017	-,107	-,021
7	Personeelsleden in deze inrichting leggen in het algemeen hun beslissingen aan mij uit	,037	-,015	-,711	,049	,037	,002	-,028	-,003	-,007	-,018	-,106	-,061
8	Personeelsleden in deze inrichting behandelen de gedetineerden in het algemeen met respect	-,038	,032	-,848	-,002	,004	,020	,071	-,020	-,028	-,029	-,038	-,066
9	Personeelsleden in deze inrichting geven mij in het algemeen de kans om eerst mijn mening te geven voordat ze een beslissing nemen	,057	-,005	-,706	,092	-,035	,089	,028	-,017	-,071	-,020	-,065	-,015
10	Personeelsleden in deze inrichting beslissen in het algemeen op een rechtvaardige manier	-,033	-,053	-,824	,051	-,009	,009	,031	,018	-,100	-,013	-,013	-,035
11	Personeelsleden in deze inrichting reageren in het algemeen netjes op vragen en klachten van gedetineerden	,064	,060	-,757	,017	,064	-,003	,011	-,028	,011	-,042	-,002	-,049

Schalen en stellingen		Re-int	Veilig	Bejeg	Eten	Med	Gedet	Winkel	Herst	Nacht	Dagb	Famvr	Auto
<i>Medische zorg</i>													
1	Als ik dat wil kan ik in deze inrichting medische zorg krijgen	,055	,025	-,002	-,004	,684	-,049	-,007	,067	,053	,066	-,053	,039
2	Gezondheidsproblemen worden in deze inrichting goed behandeld	,034	-,039	-,045	,037	,849	,020	-,021	-,027	-,032	-,070	,048	-,002
3	Ik ben tevreden over het werk van de verpleegkundige	-,006	,002	-,024	,001	,853	-,003	,049	-,022	-,015	-,015	,000	-,041
4	Ik ben tevreden over het werk van de huisarts	-,038	-,024	,015	,007	,846	,010	,031	,012	-,061	-,025	,018	,018
<i>Contactmogelijkheden met familie/vrienden</i>													
1	Ik heb voldoende mogelijkheden om contact te onderhouden met mijn familie en vrienden	,051	-,026	-,013	-,029	,050	-,024	,044	,034	,006	-,005	-,836	,014
2	Ik kan mijn familie en vrienden vaak en lang genoeg zien	,090	-,018	-,026	,079	,004	,002	-,001	-,033	-,073	-,072	-,621	,053
3	Ik heb voldoende privacy tijdens het bezoek												
4	Ik heb in deze inrichting voldoende gelegenheid om te bellen	-,034	,062	-,179	,022	-,039	-,075	-,016	,079	-,072	-,022	-,492	,097
5	Ik heb voldoende privacy tijdens de telefoongesprekken												

Schalen en stellingen		Re-int	Veilig	Bejeg	Eten	Med	Gedet	Winkel	Herst	Nacht	Dagb	Famvr	Auto
<i>Dagbesteding</i>													
1	De inrichting zorgt voor een boeiend en afwisselend dagprogramma	-,009	-,024	-,032	,040	,007	-,031	,041	-,010	-,012	-,688	-,018	,066
2	De activiteiten in het dagprogramma zijn zinvol	-,081	,009	-,058	,003	,035	-,035	,015	,030	-,050	-,815	,006	-,018
3	Tijdens het dagprogramma leer ik nuttige vaardigheden	,101	,009	,001	,034	,070	,019	,004	,065	-,002	-,785	-,001	-,029
4	Ik heb genoeg te doen in deze inrichting	,045	-,058	,000	,070	,023	-,014	,023	-,055	-,043	-,599	-,098	,156
5	De activiteiten in het dagprogramma helpen me om te ontwikkelen	,196	,000	,008	,016	-,020	-,031	,012	,072	-,001	-,696	-,014	-,021
<i>Re-integratie</i>													
1	In deze inrichting kan ik mij goed voorbereiden op mijn terugkeer in de samenleving	,524	,017	-,030	-,020	,058	-,028	,072	,061	-,017	-,191	-,044	,057
2	Het personeel motiveert mij om plannen te maken voor na detentie	,539	-,001	-,174	,018	-,059	-,006	,087	,060	,035	-,124	-,020	,073
3	Ik kan hier extra begeleiding krijgen om mijn terugkeer in de samenleving voor te bereiden	,577	,056	-,069	-,048	,050	-,013	,103	,064	-,001	-,109	,042	,101
4	In deze inrichting leer ik dingen die mij na mijn vrijlating kunnen helpen	,566	,022	-,005	-,017	,040	-,016	,037	,124	,010	-,153	-,026	,111
5	Samen met de inrichting werk ik aan een geldig legitimatiebewijs												
6	Samen met de inrichting werk ik aan een inkomen voor na detentie	,773	-,062	-,043	,034	-,019	-,045	,035	-,025	-,055	-,007	-,001	,028
7	Samen met de inrichting werk ik aan huisvesting voor na detentie	,820	-,010	,019	,073	,035	-,013	,049	-,011	,011	-,017	-,021	-,012
8	Samen met de inrichting breng ik mijn schulden in kaart en/of pak ik deze aan	,692	,018	,056	,021	-,011	-,023	,025	,055	-,064	-,007	-,037	,014
9	De inrichting helpt mij bij het regelen van zorg en hulpverlening voor na mijn detentie	,792	,007	-,077	,014	,109	,024	-,038	-,022	-,059	,028	-,067	-,016

Schalen en stellingen		Re-int	Veilig	Bejeg	Eten	Med	Gedet	Winkel	Herst	Nacht	Dagb	Famvr	Auto
<i>Veiligheid</i>													
1	Ik voel me veilig in deze inrichting												
2	Ik word wel eens onder druk gezet door medegegetineerden (hergecodeerd)	-,009	,872	-,044	,016	,005	-,019	,003	-,024	,011	-,044	,071	-,023
3	Er zijn plekken in deze inrichting waar ik me onveilig voel (hergecodeerd)	,004	,754	,000	,048	-,029	-,020	-,007	-,014	-,059	,037	-,007	,031
4	Het personeel zorgt voor een veilige omgeving												
5	Ik ben bang voor sommige medegegetineerden (hergecodeerd)	,037	,841	,034	-,043	-,006	,016	,014	,016	-,011	,018	-,033	-,022
6	Als ik onder druk wordt gezet door medegegetineerden voel ik mij veilig om dit te bespreken met een personeelslid												
<i>Orde</i>													
1	Deze inrichting is goed georganiseerd												
2	In deze inrichting wordt goed orde gehouden												
3	De regels in de inrichting zijn duidelijk waardoor je weet waar je aan toe bent												
4	Wanneer je de regels overtreedt word je gestraft in deze inrichting												

Schalen en stellingen		Re-int	Veilig	Bejeg	Eten	Med	Gedet	Winkel	Herst	Nacht	Dagb	Famvr	Auto
<i>Nachtrust</i>													
1	Ik slaap vaak onrustig in deze inrichting (hergecodeerd)	,037	,050	-,022	,019	,016	-,025	-,058	,004	-,814	,039	-,031	-,008
2	Mijn slaap wordt vaak verstoord in deze inrichting (hergecodeerd)	-,017	,036	,031	-,039	,023	-,045	,010	,047	-,838	-,026	-,062	-,017
3	Door slechte omstandigheden in deze inrichting en/of mijn cel kan ik niet goed slapen (hergecodeerd)	,025	-,016	-,010	,020	,020	,030	,066	-,018	-,686	-,060	,058	,085
<i>Eten</i>													
1	Ik krijg genoeg te eten	-,040	,042	-,062	,546	,071	-,028	,032	,046	-,002	-,026	-,098	,043
2	Ik ben tevreden over de kwaliteit van het eten dat ik hier krijg	-,034	-,024	,017	,913	-,012	,006	-,005	,029	-,015	,033	,027	,063
3	Er zit voldoende variatie in het eten dat ik krijg	,056	,015	,012	,868	,000	-,015	,020	-,020	,029	-,043	,044	-,042
<i>Winkel</i>													
	Ik ben tevreden over het aanbod in de winkel	,014	-,004	,054	,034	,027	-,023	,770	,017	,063	-,041	-,105	-,025
	De producten in de winkel zijn goed betaalbaar	,037	-,049	-,095	,022	,006	,045	,590	-,022	-,116	-,013	,091	,036
	Ik ben tevreden over de kwaliteit van de producten in de winkel	,019	,057	-,011	-,007	,027	-,061	,817	,038	,030	,032	,007	,006
<i>Gebouw</i>													
1	Ik ben tevreden over de kwaliteit van het gebouw (denk hierbij aan: temperatuur, licht, frisse lucht, ruimte en gehorigheid)												
2	Ik ben tevreden over de sfeer en de inrichting van het gebouw												

Schalen en stellingen	Re-int	Veilig	Bejeg	Eten	Med	Gedet	Winkel	Herst	Nacht	Dagb	Famvr	Auto
<i>Detentie- en re-integratieplan</i>												
1	Ik spreek regelmatig met mijn mentor over de zaken die in mijn D&R plan staan											
2	De zaken die in mijn D&R plan staan zijn nuttig voor mijn toekomst											
3	Ik ben actief bezig met mijn D&R plan											
<i>Herstelgerichte detentie</i>												
	In deze inrichting word ik gestimuleerd om na te denken over wat ik heb aangericht met mijn delict											
	,255	-,052	-,042	,087	-,006	,001	-,055	,495	-,061	-,132	-,011	-,030
	Door deze detentie ben ik meer bezig met mijn schuldgevoel over het delict dat ik heb gepleegd											
	-,049	-,003	,011	-,011	-,014	,028	,042	,955	-,011	-,036	-,012	,007
	Door mijn verblijf in detentie denk ik veel na over wat ik heb aangericht met mijn delict											
	-,020	-,007	-,014	,024	,047	-,007	,007	,859	-,002	,041	-,004	-,016

Bijlage 4: Schalen van de pilotversie van de LVPI in de psychometrische kwaliteit analyses

Schaal Autonomie (5 stellingen, Cronbach's alpha 0,85)

- Ik kan hier veel zelf bepalen
- Ik kan in deze inrichting zelf beslissen over zaken die ik belangrijk vind
- Ik word hier gestimuleerd om zelf dingen te regelen
- Ik heb voldoende bewegingsvrijheid in deze inrichting
- In deze inrichting zijn voldoende mogelijkheden om zelf actie te ondernemen en zelfstandig te zijn

Schaal Omgang met medegedetineerden (5 stellingen, Cronbach's alpha 0,87)

- De gedetineerden gaan hier respectvol met elkaar om
- Nieuwe gedetineerden worden snel in de groep geaccepteerd
- De gedetineerden hier houden rekening met elkaar
- Ik kan goed opschieten met de meeste medegedetineerden
- Over het algemeen helpen en steunen de gedetineerden elkaar

Schaal Bejegening door personeel (11 stellingen, Cronbach's alpha 0,96)

- Als ik problemen heb, helpen de PIW'ers me
- De PIW'ers zijn in het algemeen vriendelijk tegen mij
- Als ik pieker of somber ben, kan ik hier met de PIW'ers over praten
- De PIW'ers motiveren mij om deel te nemen aan activiteiten
- De contacten tussen PIW'ers en gedetineerden zijn goed in deze inrichting
- Personeelsleden in deze inrichting behandelen mij in het algemeen rechtvaardig
- Personeelsleden in deze inrichting leggen in het algemeen hun beslissingen aan mij uit
- Personeelsleden in deze inrichting behandelen mij in het algemeen met respect
- Personeelsleden in deze inrichting geven mij in het algemeen de kans om eerst mijn mening te geven voordat ze een beslissing nemen
- Personeelsleden in deze inrichting beslissen in het algemeen op een rechtvaardige manier
- Personeelsleden in deze inrichtingen reageren in het algemeen netjes op vragen en klachten van gedetineerden

Schaal Klachtafhandeling (4 stellingen, Cronbach's alpha 0,86)

- De maandcommissaris is goed bereikbaar
- De beklagcommissie nam mijn klacht serieus
- De behandeling van mijn klacht ging snel genoeg
- Ik ben tevreden over de manier waarop mijn klacht is afgehandeld

Schaal Medische zorg (4 stellingen, Cronbach's alpha 0,90)

- Als ik dat wil kan ik in deze inrichting medische zorg krijgen
- Gezondheidsproblemen worden in deze inrichting goed behandeld
- Ik ben tevreden over het werk van de verpleegkundige
- Ik ben tevreden over het werk van de huisarts

Schaal Contactmogelijkheden met familie en vrienden (5 stellingen, Cronbach's alpha 0,88)

- Ik heb voldoende mogelijkheden om contact te houden met mijn familie en vrienden
- Ik kan mijn familie en vrienden vaak en lang genoeg zien
- Ik heb voldoende privacy tijdens het bezoek
- Ik kan in deze inrichting vaak genoeg bellen
- Tijdens mijn detentie hier kan ik goed contact onderhouden met mijn kind(eren)

Schaal Zinnige dagbesteding (5 stellingen, Cronbach's alpha 0,92)

- De inrichting zorgt voor een boeiend en afwisselend dagprogramma
- De activiteiten in het dagprogramma zijn zinvol
- Tijdens het dagprogramma leer ik nuttige vaardigheden
- Ik heb genoeg te doen in deze inrichting
- De activiteiten in het dagprogramma helpen me om te ontwikkelen

Schaal Re-integratie (4 stellingen, Cronbach's alpha 0,92)

- In deze inrichting kan ik mij goed voorbereiden op mijn terugkeer in de samenleving
- Het personeel motiveert mij om plannen te maken voor na detentie
- Ik kan hier extra begeleiding krijgen om mijn terugkeer in de samenleving voor te bereiden
- In deze inrichting leer ik dingen die mij na mijn vrijlating kunnen helpen

Schaal Veiligheid (3 stellingen, Cronbach's alpha 0,84)

- Ik word wel eens onder druk gezet door medege-detineerden
- Er zijn plekken in deze inrichting waar ik me onveilig voel
- Ik ben bang voor sommige medege-detineerden

Schaal Nachtrust (3 stellingen, Cronbach's alpha 0,85)

- Ik slaap vaak onrustig in deze inrichting
- Mijn slaap wordt vaak verstoord in deze inrichting
- Door slechte omstandigheden in deze inrichting en/of in mijn cel kan ik niet goed slapen (denk hierbij bijvoorbeeld aan: slecht matras en temperatuur)

Schaal Eten (3 stellingen, Cronbach's alpha 0,84)

- Ik krijg genoeg te eten
- Ik ben tevreden over de kwaliteit van het eten dat ik krijg
- Er zit voldoende variatie in het eten dat ik krijg

Schaal Winkel (3 stellingen, Cronbach's alpha 0,82)

- Ik ben tevreden over het aanbod in de winkel
- De producten in de winkel zijn goed betaalbaar
- Ik ben tevreden over de kwaliteit van de producten in de winkel

Schaal Detentie- en re-integratie plan (3 stellingen, Cronbach's alpha 0,86)

- Ik spreek regelmatig met mijn mentor over de zaken die in mijn D&R-plan staan
- De zaken die in mijn D&R-plan staan zijn nuttig voor mijn toekomst
- Ik ben actief bezig met mijn D&R-plan

Schaal Herstelgerichte detentie (3 stellingen, Cronbach's alpha 0,86)

- In deze inrichting word ik gestimuleerd om na te denken over wat ik heb aangericht met mijn delict
- Door deze detentie ben ik meer bezig met mijn schuldgevoel over het delict dat ik heb gepleegd
- Door mijn verblijf in detentie denk ik veel na over wat ik heb aangericht met mijn delict

Leefklimaat Vragenlijst Penitentiaire Inrichtingen Laat weten hoe het zit!

Wat is de leefklimaatvragenlijst?

De Universiteit Leiden voert in samenwerking met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) een onderzoek uit naar de leefomstandigheden in penitentiaire inrichtingen. Het doel van dit onderzoek is om van alle gedetineerden te horen hoe zij hierover denken. Daarom vragen wij u deze vragenlijst in te vullen. Door deze vragenlijst in te vullen kunt u uw mening geven over belangrijke onderwerpen tijdens het verblijf in de inrichting. In de vragenlijst staan bijvoorbeeld vragen over veiligheid, de activiteiten, de omgang met het personeel, de contacten met de buitenwereld en het eten.

De antwoorden van alle gedetineerden die deze vragenlijst invullen worden bij elkaar genomen. Daarmee ontstaat een goed beeld over wat u met elkaar vindt van de leefomstandigheden in de inrichting. De inrichting kan de uitkomsten van dit onderzoek gebruiken om, waar dat mogelijk is, verbeteringen door te voeren.

Het invullen van de vragenlijst is anoniem. U hoeft dus nergens uw naam in te vullen. De vragenlijsten worden uitgedeeld en opgehaald door een onderzoeker van de Universiteit Leiden.

Hoe vult u de vragenlijst in?

- Er zijn geen goede of foute antwoorden, het gaat om uw mening!
- Bij de meeste vragen kunt u aangeven of u het met de vraag eens of oneens bent.
- Geef aan welk antwoord het beste bij uw mening past door in het bijbehorende hokje een kruis te zetten.

Hieronder staat een voorbeeld hoe een vraag moet worden ingevuld.

- GOED AANGEKRUIST -

Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
☒	☐	☐	☐	☐

Wanneer u per ongeluk een verkeerd antwoord heeft aangekruist, dan maakt u dat hokje helemaal zwart en kruist u daarna het juiste hokje aan. Hieronder staat een voorbeeld hoe u een verkeerd antwoord kunt veranderen.

- GOED VERBETERD -

Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
☒	☒	☐	☐	☐

VRAGENLIJST GRAAG NETJES HOUDEN EN NIET OPVOUWEN

BLOK A: VERBLIJF IN DETENTIE

De volgende vragen gaan over uw verblijf in detentie.

1. Hoe lang verblijft u al in deze inrichting?
 Voorbeeld: Als u bijvoorbeeld drie maanden vast zit vult u bij 'jaren' niets in, bij 'maanden' vult u 3 in en bij 'dagen' vult u niets in. Zit u 11 maanden en twee weken vast, dan vult u bij 'jaren' niets in, bij 'maanden' vult u 11 in en bij 'dagen' vult u 14 in.
 jaren en maanden en dagen

2. Hoe lang zit u al vast tijdens deze detentie?
 Het gaat om de aaneengesloten detentieperiode, dus ook de tijd die u eventueel in een andere inrichting heeft doorgebracht en vanwaar u naar deze inrichting bent overgeplaatst
 jaren en maanden en dagen

3. Waarom verblijft u in deze inrichting?
 Omdat ik in voorarrest / preventieve hechtenis zit → **Ga verder met vraag 5**
 Omdat ik ben veroordeeld / afgestraft
 Omdat ik in hoger beroep of cassatie ben
 Omdat ik in gijzeling ben genomen → **Ga verder met vraag 5**

4. Tot welke strafduur bent u veroordeeld (in eerste aanleg)?
 Indien u levenslang heeft gekregen kunt u het vakje 'levenslang' aankruisen.
 jaren en maanden en dagen
 levenslang

5. Hoeveel keer heeft u gedetineerd gezeten, deze detentie meegeteld?
 keer

6. Deelt u op dit moment een cel?
 Nee
 Ja

BLOK B: LEEFOMSTANDIGHEDEN IN DEZE INRICHTING

Er volgen nu een aantal uitspraken over het leven in deze inrichting. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende uitspraken? U mag per uitspraak één hokje aankruisen.

Omgang met medegedetineerden

		Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
1	De gedetineerden gaan hier in het algemeen respectvol met elkaar om	☐	☐	☐	☐	☐
2	Nieuwe gedetineerden in deze inrichting worden in het algemeen snel in de groep geaccepteerd	☐	☐	☐	☐	☐
3	In het algemeen houden de gedetineerden hier rekening met elkaar	☐	☐	☐	☐	☐
4	Ik kan goed opschieten met de meeste medegedetineerden in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
5	Over het algemeen helpen en steunen de gedetineerden in deze inrichting elkaar	☐	☐	☐	☐	☐

Behandeling door PIW'ers

Met PIW'ers wordt het personeel bedoeld dat werkt op de leefafdelingen.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
6 Als ik problemen heb, helpen de PIW'ers in deze inrichting mij over het algemeen	☐	☐	☐	☐	☐
7 De PIW'ers in deze inrichting zijn in het algemeen vriendelijk tegen mij	☐	☐	☐	☐	☐
8 Als ik me niet fijn voel (bijvoorbeeld omdat ik pieker of verdrietig ben), kan ik hier in het algemeen met de PIW'ers over praten	☐	☐	☐	☐	☐
9 De PIW'ers in deze inrichting motiveren en stimuleren mij in het algemeen om deel te nemen aan activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐
10 De PIW'ers in deze inrichting behandelen mij in het algemeen eerlijk en rechtvaardig.	☐	☐	☐	☐	☐
11 De PIW'ers in deze inrichting leggen in het algemeen hun beslissingen aan mij uit	☐	☐	☐	☐	☐
12 De PIW'ers in deze inrichting behandelen mij in het algemeen met respect	☐	☐	☐	☐	☐
13 De PIW'ers in deze inrichting geven mij in het algemeen de kans om eerst mijn mening te geven voordat ze een beslissing nemen	☐	☐	☐	☐	☐

Afhandeling van klachten

14 Ik heb in deze inrichting wel eens een klacht ingediend bij de beklagcommissie

Nee → **Ga verder met vraag 19**

Ja

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als uw klacht nog in behandeling is.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
15 De maandcommissaris is goed bereikbaar	☐	☐	☐	☐	☐	
16 De beklagcommissie nam mijn klacht serieus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17 De behandeling van mijn klacht ging snel genoeg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18 Ik ben tevreden over de manier waarop mijn klacht is afgehandeld	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Gezondheidszorg

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u geen ervaring heeft met de gezondheidszorg, verpleegkundige, huisarts, tandarts en/of psycholoog in deze inrichting.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
19 Als ik dat wil kan ik in deze inrichting medische zorg krijgen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 Medische problemen worden in deze inrichting goed behandeld	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21 Ik ben tevreden over het werk van de verpleegkundige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22 Ik ben tevreden over het werk van de huisarts	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23 Ik ben tevreden over het werk van de tandarts	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24 Ik ben tevreden over het werk van de psycholoog	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Discriminatie

25 Bent u in deze inrichting wel eens gediscrimineerd? Met discriminatie wordt bedoeld dat iemand anders behandeld wordt vanwege z'n godsdienst, seksuele geaardheid, soort delict etc

- Nee → **Ga verder met vraag 28**
 Ja

26 Ik voel(de) mij gediscrimineerd op grond van:
 (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

- Mijn culturele achtergrond
 Het delict waarvan ik word verdacht of voor ben veroordeeld
 Mijn seksuele geaardheid
 Mijn godsdienst
 Om een andere reden

27 Ik voel(de) mij gediscrimineerd door de volgende persoon of personen:
 (U kunt meerdere antwoorden aankruisen)

- Een medege-detineerde
 Een PIW'er
 Een ander personeelslid dan een PIW'er

Zelfstandigheid

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
28 Ik kan in deze inrichting veel zelf bepalen	☐	☐	☐	☐	☐
29 Ik kan in deze inrichting zelf beslissen over zaken die ik belangrijk vind	☐	☐	☐	☐	☐
30 Ik word hier gestimuleerd om zelf dingen te regelen	☐	☐	☐	☐	☐
31 Ik heb voldoende bewegingsvrijheid in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐

Contacten met de buitenwereld

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u vindt dat een stelling niet op u van toepassing is (bijvoorbeeld stelling 36 kan niet op u van toepassing zijn omdat u geen kinderen heeft).

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
32 Ik kan mijn familie en vrienden vaak en lang genoeg zien	☐	☐	☐	☐	☐	☐
33 Ik heb voldoende privacy tijdens het bezoeken (met privacy wordt bedoeld dat je rustig kan praten met je bezoeker zonder dat andere personen kunnen meeluisteren).	☐	☐	☐	☐	☐	☐
34 Ik kan in deze inrichting vaak genoeg bellen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
35 Over het algemeen heb ik voldoende mogelijkheden om contact te houden met mijn familie en vrienden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
36 Tijdens mijn detentie hier kan ik goed contact onderhouden met mijn kind(eren)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
37 Ik heb voldoende mogelijkheden om contact te onderhouden met mijn advocaat	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Activiteiten

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u geen ervaring heeft met bepaalde activiteiten.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
38 Ik ben tevreden over de recreatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
39 Ik ben tevreden over het sporten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
40 Ik ben tevreden over de bibliotheek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
41 Ik ben tevreden over de arbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
42 Ik ben tevreden over het onderwijs (denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanbod van opleidingen/cursussen en de inhoud hiervan)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
43 Ik ben tevreden over het luchten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
44 Ik ben tevreden over de geestelijke verzorging (denk hierbij bijvoorbeeld aan de imam, priester of dominee)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Dagbesteding

De volgende stellingen gaan over het dagprogramma. Dit zijn de activiteiten die dagelijks of wekelijks worden aangeboden, zoals onderwijs, arbeid, sport en recreatie.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
45 De inrichting zorgt voor een interessant en afwisselend dagprogramma	☐	☐	☐	☐	☐
46 Tijdens de activiteiten in het dagprogramma leer ik nuttige vaardigheden	☐	☐	☐	☐	☐
47 Ik heb genoeg te doen in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
48 De activiteiten in het dagprogramma helpen me om te ontwikkelen	☐	☐	☐	☐	☐

Terugkeer naar de samenleving

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u levenslang heeft en u daarom dus niet wordt voorbereid op een terugkeer naar de samenleving.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
49 In deze inrichting kan ik mij goed voorbereiden op mijn terugkeer in de samenleving	☐	☐	☐	☐	☐	☐
50 Het personeel hier motiveert mij om plannen te maken voor na detentie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
51 Ik kan hier extra begeleiding krijgen om mijn terugkeer in de samenleving voor te bereiden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
52 In deze inrichting leer ik dingen die mij na mijn vrijlating kunnen helpen om op het rechte pad te blijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Veiligheid

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
53 Ik voel me onveilig in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐
54 Ik voel me soms bedreigd door medege-detineerden	☐	☐	☐	☐	☐
55 Er zijn plekken in deze inrichting waar ik me onveilig voel	☐	☐	☐	☐	☐
56 Ik ben bang voor sommige medege-detineerden	☐	☐	☐	☐	☐
57 Ik ben bang voor sommige PIW'ers	☐	☐	☐	☐	☐

Drugsgebruik

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
58 Er worden op deze afdeling vaak drugs gebruikt	☐	☐	☐	☐	☐

Beweging

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
59 Ik kan voldoende bewegen in deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐

Nachtrust

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
60 Ik slaap vaak onrustig in deze inrichting (ik word bijvoorbeeld vaak wakker)	☐	☐	☐	☐	☐
61 Mijn slaap wordt vaak verstoord in deze inrichting (ik word bijvoorbeeld 's nachts vaak wakker door geluidsoverlast)	☐	☐	☐	☐	☐
62 Door slechte omstandigheden in deze inrichting en/of in mijn cel kan ik niet goed slapen (denk hierbij bijvoorbeeld aan: slecht matras en temperatuur)	☐	☐	☐	☐	☐

Eten

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
63 Ik krijg genoeg te eten	☐	☐	☐	☐	☐
64 Ik ben tevreden over de kwaliteit van het eten dat ik krijg	☐	☐	☐	☐	☐
65 Het eten dat ik krijg is voldoende afwisselend	☐	☐	☐	☐	☐

Winkel

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
66 Ik ben tevreden over het aanbod in de winkel	☐	☐	☐	☐	☐
67 De producten in de winkel zijn goed betaalbaar (en dus niet te duur)	☐	☐	☐	☐	☐
68 Ik ben tevreden over de kwaliteit van de producten in de winkel	☐	☐	☐	☐	☐

Gebouw

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
69 In het algemeen ben ik tevreden over het gebouw (denk hierbij aan de temperatuur, licht, frisse lucht, gehorigheid, sfeer en inrichting)	☐	☐	☐	☐	☐

Zelf koken

70 Als ik dat wil kan ik zelf mijn maaltijd bereiden in deze inrichting:

- Nooit
- 1-2 dagen per week
- 3-4 dagen per week
- 5-6 dagen per week
- Elke dag, dus 7 dagen per week

Promoveren-degraderen

Bij het systeem van promoveren-degraderen bepaalt uw gedrag of u in het basisprogramma of in het plusprogramma verblijft. Er wordt gewerkt met drie kleuren: rood (ongewenst gedrag), oranje (dit-kan-beter) en groen (gewenst gedrag).

U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u in het huis van bewaring verblijft, want daar wordt niet gewerkt met het systeem van promoveren-degraderen.

71 Ik heb op dit moment de kleur:

- Rood (en zit dus in het basisprogramma)
- Oranje
- Groen (en zit dus in het plusprogramma)
- Weet ik niet
- Niet van toepassing

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
72 Ik let op mijn gedrag, zodat ik in het plusprogramma kan komen of kan blijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐
73 Het personeel motiveert mij om me goed te gedragen, zodat ik in het plusprogramma kan komen of kan blijven	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Detentie & Re-integratieplan (D&R-plan)

In het Detentie- en Re-integratieplan (D&R-plan) staat beschreven op welke gebieden u aan de slag moet om meer kans te maken op een succesvolle terugkeer in de maatschappij. U kunt bijvoorbeeld voorlichting en cursussen volgen op het gebied van werk en inkomen, onderdak, zorg en geldzaken. U kunt "Niet van toepassing" (Nvt) aankruisen als u geen D&R-plan heeft.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
74 Ik spreek regelmatig met mijn mentor over de zaken die in mijn D&R-plan staan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
75 De zaken die in mijn D&R-plan staan zijn nuttig voor mijn toekomst	☐	☐	☐	☐	☐	☐
76 Ik ben actief bezig met mijn D&R-plan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
77 De casemanager helpt mij bij het uitvoeren van mijn D&R-plan	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Herstelgerichte detentie

U kunt “Niet van toepassing” (Nvt) aankruisen als u vindt dat de stellingen niet op u van toepassing zijn (bijvoorbeeld omdat u niet gedetineerd zit vanwege een delict of omdat u onschuldig bent).

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens	Nvt
78 In deze inrichting word ik gestimuleerd om na te denken over wat ik heb aangericht met mijn delict	☐	☐	☐	☐	☐	☐
79 Door deze detentie ben ik meer bezig met mijn schuldgevoel over het delict dat ik heb gepleegd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
80 Door mijn verblijf in detentie denk ik veel na over wat ik heb aangericht met mijn delict	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Algemeen oordeel over de inrichting

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
81 Ik ben in het algemeen tevreden over deze inrichting	☐	☐	☐	☐	☐

BLOK C: WELZIJN EN GEDRAG

De volgende vragen gaan over uw welzijn en gedrag in deze inrichting.

Gezondheid

	Erg achteruit gegaan	Achteruit gegaan	Gelijk gebleven	Vooruit gegaan	Erg vooruit gegaan
1 Mijn lichamelijke gezondheid is tijdens het verblijf in deze inrichting:	☐	☐	☐	☐	☐
2 Mijn psychische gezondheid is tijdens het verblijf in deze inrichting:	☐	☐	☐	☐	☐

De vragen hieronder gaan over hoe u zich in de afgelopen week heeft gevoeld in deze inrichting.

In de afgelopen week in deze inrichting:

	Nooit	Af en toe	Soms	Meestal	Hele tijd
3 Hoe vaak voelde u zich zenuwachtig?	☐	☐	☐	☐	☐
4 Hoe vaak voelde u zich hopeloos?	☐	☐	☐	☐	☐
5 Hoe vaak voelde u zich zo rusteloos dat u niet meer stil kon zitten?	☐	☐	☐	☐	☐
6 Hoe vaak had u het gevoel dat alles veel moeite kostte?	☐	☐	☐	☐	☐
7 Hoe vaak voelde u zich zo somber dat niets u kon opvrolijken?	☐	☐	☐	☐	☐
8 Hoe vaak vond u zichzelf minderwaardig of waardeloos?	☐	☐	☐	☐	☐

Detentiezwaarte

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal eens
9 Mijn verblijf in detentie vind ik zwaar	☐	☐	☐	☐	☐
10 Mijn tijd hier voelt erg aan als een straf	☐	☐	☐	☐	☐
11 Deze detentie is zwaarder dan ik vooraf had gedacht	☐	☐	☐	☐	☐

Gedrag

De vragen hieronder gaan over uw gedrag in de afgelopen twee maanden in deze inrichting. Als u minder dan twee maanden in deze inrichting bent, gaan de vragen over de tijd die u tot nu toe in deze inrichting hebt doorgebracht.

In de afgelopen twee maanden in deze inrichting:

	Nooit	1 keer	2 keer of vaker
12 Hoe vaak heeft u iets vernield dat niet van u was?	☐	☐	☐
13 Hoe vaak heeft u iets gestolen dat niet van u was?	☐	☐	☐
14 Hoe vaak heeft u drugs gebruikt?	☐	☐	☐
15 Hoe vaak heeft u contrabanden in bezit gehad, zoals een mobiele telefoon, drugs, illegale medicatie of wapens	☐	☐	☐
16 Hoe vaak heeft u een medege-detineerde of personeelslid uitgescholden of bedreigd?	☐	☐	☐
17 Hoe vaak heeft u geweld gebruikt tegen een medege-detineerde of personeelslid, bijvoorbeeld door te slaan, te duwen of te schoppen?	☐	☐	☐
18 Hoe vaak heeft u geweigerd te gehoorzamen en niet geluisterd naar een personeelslid?	☐	☐	☐

BLOK D: ACHTERGRONDKENMERKEN

De laatste vragen gaan over uw achtergrond.

1. Wat is uw leeftijd?
 jaar
2. In welk land bent u geboren?
 Nederland
 De Nederlandse Antillen
 Suriname
 Marokko
 Turkije
 Een ander Europees land
 Een ander niet-Europees land
3. In welk land is uw moeder geboren?
 Nederland
 Een ander Europees land dan Nederland
 Een niet-Europees land
 Weet ik niet

4. In welk land is uw vader geboren?
- Nederland
 - Een ander Europees land dan Nederland
 - Een niet-Europees land
 - Weet ik niet
5. Wat is de hoogste opleiding die u heeft afgemaakt?
- Geen opleiding afgemaakt
 - Basisschool
 - Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (LBO, huishoudschool, VBO, LTS, VMBO, MAVO, ULO, MULO)
 - Hoger algemeen voortgezet onderwijs of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (HAVO, VWO, MMS, HBS)
 - Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
 - Hoger beroepsonderwijs (HBO)
 - Wetenschappelijk onderwijs (Universiteit)
 - Weet ik niet
6. Waarvan wordt u op dit moment verdacht of waarvoor bent u veroordeeld?
U kunt één vakje aankruisen, dus kies hierbij het zwaarste delict.
- Vermogensdelict met geweld (zoals overval met geweld of inbraak met geweld)
 - Vermogensdelict zonder geweld (zoals inbraak zonder geweld of overval zonder geweld)
 - Gewelddelict (zoals bedreiging, mishandeling, doodslag of moord)
 - Zedendelict
 - Drugsdelict
 - Verkeersdelict
 - Vernieling en openbare orde delict
 - Anders

Opmerkingen

Als u nog opmerkingen heeft over de vragenlijst of over de leefomstandigheden in deze inrichting, dan kunt u dat hieronder opschrijven:

DIT IS HET EINDE VAN DE VRAGENLIJST
HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING

Bijlage 6: Overzicht domeinen en aspecten van de LVPI

Hoofdthema's	Domeinen	Aspecten	Aantal items (N = 111)
Leefklimaat (Blok B)	Autonomie	Autonomie	Schaal met 4 items
	Contacten binnen	Omgang gedetineerden	Schaal met 5 items
		Bejegening door personeel	Schaal met 8 items
		Klachtafhandeling	1 item
	Contacten buiten	Medische zorg	Schaal met 4 items
		Psychologische zorg	Schaal met 5 items
		Discriminatie	1 item
	Contacten buiten	Contactmogel. familie/vrienden	3 items
		Contactmogel. advocaat	1 item
	Dagbesteding	Activiteiten	7 items
Zinnvolle dagbesteding		Schaal met 4 items	
Re-integratie		Schaal met 4 items	
Veiligheid & Orde	Veiligheid	Schaal met 5 items	
	Drugs	1 item	
Fysiek welbevinden & voorzieningen	Beweging	1 item	
	Nachtrust	Schaal met 3 items	
	Eten	Schaal met 3 items	
	Winkel	Schaal met 3 items	
	Gebouw	1 item	
	Zelf koken	1 item	
Sector- en tijds-specifiek	Promoveren-degraderen	3 items	
	D&R plan	Schaal met 4 items	
	Herstelgerichte detentie	Schaal met 3 items	
Algemeen oordeel	Algemeen oordeel	1 item	
Achtergrondkenmerken (Blok D)	Leeftijd	1 item	
	Geboorteland	1 item	
	Geboorteland moeder	1 item	
	Geboorteland vader	1 item	
	Opleidingsniveau	1 item	
	Delicttype	1 item	
Verblijfskenmerken (Blok A)	Inrichtingsduur	1 item	
	Detentieduur	1 item	
	Strafrechtelijke titel	1 item	
	Strafduur	1 item	
	Aantal detenties	1 item	
	Meerpersoonscel	1 item	
Gevolgen leefklimaat (Blok C)	Welzijn	Verandering in gezondheid	2 items
	Gedrag	Kessler's psychological distress	Schaal met 6 items
Detentiezwaarte		Schaal met 3 items	
		Misdragingen	Schaal met 7 items

Noot: Het domein Sector- en tijdspecifiek zou eigenlijk uit vijf aspecten moeten bestaan, maar de aspecten 'zelfredzaamheid' en 'basisvoorwaarden re-integratie' worden al gemeten met het basisschalen 'autonomie' en 're-integratie'.